

Česká zemědělská univerzita v Praze

Provozně ekonomická fakulta

Katedra humanitních věd

Diplomová práce

Samospráva, hospodaření a rozvoj města Tábor

Bc. Eva Krajňáková

© 2022 ČZU v Praze

ZADÁNÍ DIPLOMOVÉ PRÁCE

Bc. Eva Krajňáková

Veřejná správa a regionální rozvoj – k. s. Sez. Ústí – Tábor

Název práce

Samospráva, hospodaření a rozvoj města Tábor

Název anglicky

Local development, economy and development of the towns Tábor

Cíle práce

Tématem diplomové práce je problematika samosprávy, hospodaření a rozvoje města. Výzkum bude zaměřen na Tábor (okres Tábor).

Cílem práce bude v rámci zvoleného tématu:

1. Charakterizovat hlavní socioekonomické ukazatele města.
2. Analyzovat rozpočtové hospodaření Tábora.
3. Analyzovat místní samosprávu a rozvoj města.

Metodika

Při vypracování práce bude využit výzkumný přístup, jenž se snaží zohledňovat odlišnosti v obsahu a způsobu rozhodování orgánů místní samosprávy v různých obcích. Práce bude postavena jako případová studie. Ke sběru dat budou využity zejména dvě základní techniky – studium dokumentů a dotazování.

Doporučený rozsah práce

60-70 stran

Klíčová slova

Tábor, samospráva, rozpočet obce, investice, komunální volby

Doporučené zdroje informací

- BALÍK, S. *Komunální politika : obce, aktéři a cíle místní politiky*. Praha: Grada, 2009. ISBN 978-80-247-2908-4.
- ČMEJREK, J. – BUBENÍČEK, V. – ČOPÍK, J. *Demokracie v lokálním politickém prostoru : specifika politického života v obcích ČR*. Praha: Grada, 2010. ISBN 978-80-247-3061-5.
- KADEŘÁBKOVÁ, J. – PEKOVÁ, J. *Územní samospráva – udržitelný rozvoj a finance*. Praha: Wolters Kluwer Česká republika, 2012. ISBN 978-80-7357-910-4.
- KRUNTORÁDOVÁ, I. *Politické aspekty financování českých měst*. Praha: Univerzita Karlova v Praze, Karolinum, 2015. ISBN 978-80-246-2744-1.
- PEKOVÁ, J. – PILNÝ, J. – JETMAR, M. *Veřejný sektor – řízení a financování*. Praha: Wolters Kluwer Česká republika, 2012. ISBN 978-80-7357-936-4.
- PROVAZNÍKOVÁ, R. *Financování měst, obcí a regionů : teorie a praxe*. Praha: Grada, 2015. ISBN 978-80-247-5608-0.
- SWIANIEWICZ, P. *An Empirical Typology of Local Government Systems in Eastern Europe*. Local Government Studies. 2014. ISSN 0300-3930. DOI: 10.1080/03003930.2013.807807.

Předběžný termín obhajoby

2021/22 LS – PEF

Vedoucí práce

Ing. Jan Čopík, Ph.D.

Garantující pracoviště

Katedra humanitních věd

Elektronicky schváleno dne 28. 3. 2022

prof. PhDr. Michal Lošťák, Ph.D.

Vedoucí katedry

Elektronicky schváleno dne 29. 3. 2022

doc. Ing. Tomáš Šubrt, Ph.D.

Děkan

V Praze dne 29. 03. 2022

Čestné prohlášení

Prohlašuji, že svou diplomovou práci "Samospráva, hospodaření a rozvoj města Tábor" jsem vypracovala samostatně pod vedením vedoucího diplomové práce a s použitím odborné literatury a dalších informačních zdrojů, které jsou citovány v práci a uvedeny v seznamu použitých zdrojů na konci práce. Jako autorka uvedené diplomové práce dále prohlašuji, že jsem v souvislosti s jejím vytvořením neporušil autorská práva třetích osob.

V Praze dne 31.3.2022

Poděkování

Ráda bych touto cestou poděkovala Ing. Janu Čopíkovi, Ph.D. za odborné vedení diplomové práce, cenné rady a připomínky a za trpělivost. Dále děkuji zaměstnancům Městského úřadu v Táboře za jejich vstřícnost, ochotu a čas při poskytnutí informací nezbytných pro vypracování diplomové práce.

Samospráva, hospodaření a rozvoj města Tábor

Abstrakt

Diplomová práce se zaměřuje na samosprávu, hospodaření a rozvoj jihočeského města Tábor. Hlavním cílem diplomové práce je analyzovat město Tábor z politického, ekonomického a sociálního hlediska. Teoretická část práce se zaměřuje na základní pojmy z oblasti veřejné správy, územní samosprávy, voleb do zastupitelstev obcí a hospodaření obce. Praktická část práce je zpracována jako případová studie vybraného města. V úvodu praktické části jsou charakterizovány hlavní socioekonomické ukazatele města a dále je provedena analýza hospodaření města v letech 2016-2020. Na závěr praktické části je provedena analýza komunálních voleb v období let 2002–2018. Práce se zejména soustředí na lokální politický proces, na výsledky komunálních voleb, volební účast či složení a obměňování obecního zastupitelstva. Práce dochází k závěru, že největší voličkou podporu získávalo místní hnutí Tábor 2020, sledované období je charakteristické menší obměnou zastupitelů.

Klíčová slova: Tábor, místní samospráva, rozvoj obce, rozpočet obce, rozpočtový proces, investice, komunální volby

Local government, economy, and development of township Tábor

Abstract

The diploma thesis deals with the local government, economy and development of the South Bohemian town of Tábor. The main aim of the thesis is to analyze the city of Tabor from a political, economic and social point of view. The theoretical part of the thesis focuses on the basic concepts of public administration, local government, municipal elections and municipal economy. The practical part of the thesis is a case study of the selected city. In the introduction of this part, the main socio-economic indicators of the city are characterized and an analysis will also be made of the city's economy from 2016-2020. At the end of the practical part, an analysis of municipal elections in the period 2002-2018 is also carried out. The thesis mainly focuses on the local political process, the results of municipal elections, voter turnout or the composition and renewal of the municipal council. The thesis concludes that the local movement Tábor 2020 has repeatedly received the greatest electoral support; the period under study is characterised by less turnover of councillors.

Keywords: Tábor, local selfgovernment, municipality development, municipality budget, budget process, investement, local elections

Obsah

1 Úvod.....	11
2 Cíl práce a metodika	12
2.1 Cíl práce	12
2.2 Metodika	12
3 Teoretická východiska	14
3.1 Veřejná správa.....	14
3.1.1 Státní správa.....	15
3.1.2 Samospráva.....	15
3.2 Obec	16
3.2.1 Charakteristika a působnost obce	16
3.2.2 Postavení obcí v ČR.....	18
3.2.3 Orgány obce.....	19
3.3 Volby do zastupitelstev obcí.....	23
3.3.1 Charakteristika a funkce voleb	23
3.3.2 Základní komponenty volebního systému	24
3.3.3 Politické strany v obcích.....	25
3.3.4 Politická participace občanů	27
3.4 Hospodaření obce.....	29
3.4.1 Rozpočet a rozpočtový proces	29
3.4.2 Rozpočtový výhled a rozpočtová skladba	31
3.4.3 Struktura rozpočtu.....	32
3.4.4 Monitoring hospodaření.....	37
4 Vlastní práce	38
4.1 Charakteristika města Tábor	38
4.1.1 Obecně o Táboře.....	38
4.1.2 Historie.....	39
4.1.3 Demografická struktura města	40
4.1.4 Ekonomická a sociální charakteristika	43
4.1.5 Shrnutí sociodemografických údajů	52
4.2 Hospodaření obce.....	53
4.2.1 Rozpočet a rozpočtový proces města Tábor	53
4.2.2 Příjmy města v období 2016–2020	57
4.2.3 Výdaje města v období 2016–2020	63
4.2.4 Dluh a úspory města 2016-2020	66
4.2.5 Monitoring hospodaření.....	67
4.2.6 Indikátory rozpočtového hospodaření 2016-2020	67

4.3	Komunální volby v Táboře v letech 2002–2018	70
4.3.1	Volební účast.....	70
4.3.2	Kandidující subjekty	73
4.3.3	Komunální volby 2002.....	75
4.3.4	Komunální volby 2006.....	76
4.3.5	Komunální volby 2010.....	77
4.3.6	Komunální volby 2014.....	79
4.3.7	Komunální volby 2018.....	80
4.3.8	Zastupitelstvo města Tábor 2002–2018	82
5	Výsledky a diskuse	86
6	Závěr.....	89
7	Seznam použitých zdrojů.....	91
7.1	Odborné publikace a články	91
7.2	Zákony a dokumenty	93
7.3	Internetové zdroje.....	93
8	Seznam obrázků, tabulek, grafů a zkratk	96
8.1	Seznam obrázků	96
8.2	Seznam tabulek.....	96
8.3	Seznam grafů.....	96
8.4	Seznam použitých zkratk.....	98
Přílohy	99

1 Úvod

Česká republika se vyznačuje velmi specifickou sídelní strukturou s velkým počtem malých obcí. V současnosti existuje na území České republiky více než 6250 obcí. Každá tato obec je základní územní jednotkou a jejím úkolem je zabezpečit potřeby vlastních občanů a pečovat o všestranný rozvoj svého území. Předpokladem rozvoje je ekonomický základ obce, tedy mít vlastní majetek a hospodařit dle vlastního rozpočtu. Směřování rozvoje vychází ze specifického potenciálu daného místa a odvíjí se od mnoha faktorů jako je poloha, místo, aktivita občanů či výše dostupného kapitálu.

Obec je samostatně spravována obecním zastupitelstvem, které je každé čtyři roky obměňováno na základě výsledků komunálních voleb, které se konají dle všeobecného, rovného a přímého volebního práva formou tajného hlasování a dle zásad poměrného zastoupení. Komunální volby jsou důkazem uplatnění principu zastupitelské demokracie na nejnižší územně samosprávné úrovni. Volby do zastupitelstev obcí se po roce 1989 uskutečnily již sedmkrát a během tohoto více jak třicetiletého období umožnily v řadě obcí vzniknout jedinečným lokálním politickým systémům. Komunální volby jsou v každé obci jedinečné, liší se jak volební nabídkou, tak i volebními výsledky.

Tato diplomová práce je zaměřena na problematiku samosprávy, hospodaření a rozvoje jihočeského města Tábor. Diplomová práce je rozdělena na dvě základní části – teoretickou a praktickou, které se člení do dalších dílčích podkapitol. Teoretická část je věnována literární teorii, která vychází z odborných publikací a článků. Část praktická je zpracována jako případová studie města Tábor. V úvodu empirické části jsou shrnuty základní poznatky o městě a je provedena analýza města ze socioekonomického hlediska. Práce se dále soustředí na rozbor hospodaření města. Poslední část praktické části je vyhrazena oblasti komunálních voleb a jejich analýze. Závěrečná kapitola se věnuje shrnutí získaných poznatků a naplněním dílčích cílů diplomové práce.

2 Cíl práce a metodika

2.1 Cíl práce

Téma diplomová práce se zaměřuje na problematiku municipálního rozvoje. Hlavním cílem diplomové práce je analyzovat město Tábor z politického, ekonomického a sociálního hlediska. Město Tábor bylo vybráno z důvodu, že ve městě žiji a řadu let jsem působila na Městském úřadu v Táboře a své poznatky jsem chtěla využít při zpracování diplomové práce. Dílčími cíli v rámci zvoleného tématu je:

1. Charakterizovat hlavní socioekonomické ukazatele města.
2. Analyzovat rozpočtové hospodaření Tábora.
3. Analyzovat místní samosprávu a rozvoj města.

Diplomová práce zodpovídá na dílčí výzkumné otázky:

- Jaké příjmy jsou největším zdrojem příjmů v Táboře? Čím jsou ovlivněné?
- Jak velká část výdajů města je určena na jeho rozvoj? Podílejí se na financování těchto výdajů dotace?
- Které politické strany jsou pravidelně zastoupeny v zastupitelstvu města? Který politický subjekt v Táboře má nejstabilnější podporu občanů?
- Dochází k častým změnám ve složení Zastupitelstva města Tábor?

2.2 Metodika

Práce je zpracovaná jako případová studie města Tábor. Je uplatněn výzkumný přístup, který se snaží zohledňovat odlišnosti v obsahu a způsobu rozhodování orgánů místní samosprávy v obcích různých velikostí. V práci je použita metoda zpracování poznatků získaných z různých informačních zdrojů. Při sběru dat byla využita především metoda studia dokumentů a dotazování. Dále jsou použity standartní metodologické postupy především metoda deskripce a komparace. Komparace byla provedena zejména u demografických údajů, rozpočtů a jejich skladby, volební účasti a výsledků voleb.

Sběr dat pro analýzu socioekonomických charakteristik byl zaměřen na statistická data socioekonomické povahy (demografie, nezaměstnanost, ekonomická situace, infrastruktura atd.). Podkladem pro analýzu rozpočtového hospodaření byly závěrečné účty města Tábor z let 2016-2020. Dalším zdrojem informací bylo dotazování, které probíhalo formou polostrukturovaných rozhovorů se zaměstnanci odboru financí Městského úřadu

v Táboře. Seznam otázek je uveden v příloze 5. Na základě získaných informací je provedena analýza výše a struktury příjmové a výdajové stránky rozpočtu města. Hospodaření bylo dále posuzováno dle zvolených indikátorů rozpočtového hospodaření. Hodnoty ukazatelů byly následně vyhodnoceny dle hodnotících škál. Východiskem analýzy místní samosprávy byly výsledky komunálních voleb v letech 2002–2018. Výsledky byly zkoumány nejen z hlediska zisku mandátů, struktury kandidátních listin ale i z hlediska volební účasti. Pozornost je věnována i složení a obměňování zastupitelstva.

Údaje jsou čerpány zejména z oficiálních internetových stránek města Tábor, internetových stránek Českého statistického úřadu a ze Strategického plánu rozvoje města Tábor 2021-2023. Údaje o výsledcích voleb vycházejí ze serveru www.volby.cz. Získané poznatky jsou doplněny o vyjádření a názory zastupitelů a představitelů města zachycených v regionálním tisku.

3 Teoretická východiska

3.1 Veřejná správa

Teoretická část diplomové práce je věnována pojmům veřejné správy a jejímu členění, dále volbám do zastupitelstev obcí a v neposlední řadě také hospodaření územních samospráv. Zpracováním této problematiky budou vytvořeny předpoklady pro zpracování části praktické.

Koudelka (2007) definuje veřejnou správu jako institut sloužící občanům k realizaci jejich práva na správu věcí veřejných. Na rozdíl od soukromé správy se odlišuje tím, že jde o správu veřejných záležitostí ve veřejném zájmu. Veřejná správa může být realizována jako vrchnostenská, kdy státní či samosprávný veřejný orgán je vázán zásadou, že státní moc může být uplatňována jen v mezích zákona. Opakem vrchnostenské správy je správa nevrchnostenská, která využívá především formy práva soukromého, např. hospodářská správa, zřizování nemocnic atd. (Koudelka, 2007, s.16-17).

Do definice pojmu základního pojmu veřejná správa se promítají dva základní přístupy. Institucionální přístup, který chápe veřejnou správu jako souhrn institucí, které vykonávají správní činnost ve veřejném zájmu. Druhé hledisko veřejnou správu chápe jako správní činnost, která spočívá ve vydávání správních aktů, spravování, službě a dozoru. Jedná se tedy o záměrnou činnost vykonávanou ve veřejném zájmu (Čmejrek, 2016, s.6).

Hendrych (2007) uvádí rozlišení veřejné správy v materiálním a formálním smyslu. Veřejná správa v materiálním smyslu zahrnuje souhrn všech správních činností státních nebo jiných orgánů veřejné moci za účelem poskytování veřejných služeb. Lze ji vymezit jak pozitivně tak negativně. Pozitivní vymezení je spjato s veřejnými úkoly, které má veřejná správa zabezpečovat. Negativní vymezení chápe veřejnou správu, jako souhrn činností, které nelze kvalifikovat ani jako zákonodárné ani soudní. Veřejná správa ve formálním pojetí se soustředí na organizace, kterým je svěřena působností řešit veřejné úkoly. Veřejná správa je pak tedy soustavou jednotlivých správních úřadů nebo orgánů (Hendrych., 2009, s.17-18). Z hlediska právního je veřejná správa vykonavatelem zákonů a má úzkou vazbu na správní právo. Toto hledisko je označováno jako legalistické a je typické legalistickým přístupem k veřejné správě. Úkoly veřejné správy a její rozhodovací pravomoci vymezuje příslušný zákon, vyplývají z právního statutu (Peková aj., 2008, s.86).

Dle způsobu výkonu moci rozlišujeme veřejnou správu na centralizovanou a decentralizovanou.

Hledisko územního členění veřejné správy rozlišuje ústřední správu a územní veřejnou správu. Územní veřejná správa se dále člení na různé úrovně – krajskou, okresní, obecní. Vedle toho existují ještě další úrovně, např. správní obvody obcí s pověřeným obecním úřadem či obcí s rozšířenou působností (Čmejrek, 2016, s.7).

V České republice je veřejná správa tvořena soustavou orgánů státní správy a územní samosprávy a vazeb mezi nimi (Provazníková, 2016, s.24).

3.1.1 Státní správa

Státní správa je správa, vykonávaná státem, buď přímo nebo zprostředkovaně. Stěžejní charakteristikou státní správy je jednotná úprava výkonu pro celé území státu daná zákonem. Dalšími znaky jsou omezená autonomie rozhodování, vertikální hierarchická struktura, podřízenost nižších orgánů státní správy vyšším orgánům a převážně monokratický způsob rozhodování (Provazníková, 2015 str. 11).

Státní správa vykonává výkonnou činnost, ale v mezích zákona i moc nařizovací, při níž využívá různé mocenské nástroje. Formou zákona tak stát deleguje správu na jiné subjekty, tzn. na ústřední vládu, která má specifické postavení, dále na ministerstva a ostatní ústřední orgány státní správy a další dekoncentrované správní úřady (Peková aj., 2012, s.118).

Státní správa zahrnuje orgány se všeobecnou působností (ústřední vláda) a se specializovanou působností. Mezi orgány se specializovanou působností se řadí ministerstva a ostatní ústřední orgány (Peková aj., 2008, s.103).

3.1.2 Samospráva

Samospráva je subsystém veřejné správy, vedle státní správy tvoří druhou nejdůležitější větev veřejné správy. Základními prvky samosprávy jsou:

- území nebo lidská činnost, na kterou působí,
- osoby podřazené samosprávě,
- samospráva je právnickou osobou veřejného práva s vlastní soustavou samosprávných orgánů,
- vlastní hospodaření a rozpočet (Koudelka, 2007, s.21).

S existencí samosprávy je spojen pojem veřejnoprávní korporace. Veřejnoprávní korporace je subjekt veřejné správy, kterému je svěřena veřejná moc plnit veškeré úkoly. Je

vykonávána vlastním jménem, na vlastní odpovědnost a vlastními prostředky (Kadeřábková aj., 2012 s. 16).

Samosprávu dle její působnosti dělíme na územní neboli místní a zájmovou. Územní samospráva je charakteristická ve spravování záležitostí, které jsou vázány k určitému vymezenému území a k osobám zde žijícím (Kadeřábková aj.,2012, s.16). V České republice existuje dvoustupňový systém územní samosprávy respektující členění na základní územní samosprávné celky – obce a vyšší územně samosprávné celky – kraje. Jedná se o tzv. spojený model, kde obce a kraje vedle samostatných působností vykonávají také státní správu v přenesené působnosti (Brůna aj., 2005, s.25).

Zájmová samospráva je spojena především s lidskou výdělečnou činností. Rozlišujeme ji na profesní samosprávu s nucenou příslušností osob určité profese a na samosprávu bez nucené příslušnosti, však státem vytvořenými korporacemi (hospodářské komory) a na akademickou samosprávu vysokých škol (Koudelka,2007, s.21).

3.2 Obec

3.2.1 Charakteristika a působnost obce

Obce jsou vymezeny zákonem č. 128/2000 Sb., o obcích (obecní zřízení), který nabyl účinnosti 01. 01. 2001. Dle zákona je obec základním územním samosprávným společenstvím občanů. Území obce je vymezeno hranicí tvořící územní celek. Obec je veřejnoprávní korporace, vystupuje pod svým jménem a nese náležitou odpovědnost vyplývající z právních vztahů. Obec vlastní svůj majetek, se kterým hospodáří (Zákon č. 128/2000 Sb. o obcích). Mezi charakteristické znaky obce lze zařadit:

- vlastní území (tzv. územní základ obce) a možnosti jeho změn;
- občané obce, tedy fyzické osoby, která jsou státními občany ČR a mají v obci hlášen trvalý pobyt a dosáhli věku 18 let;
- spravování svých záležitostí samostatně – tzv. samostatná působnost;
- vystupování v právních vztazích svým jménem a odpovědnost z těchto vztahů vyplývající (tzv. právní základ obce);
- péče o všestranný rozvoj území a ochrana veřejného zájmu;
- hospodaření podle vlastního rozpočtu a vlastní majetek obcí (Kadeřábková,2012, s.19).

Působnost obce

Působnost lze charakterizovat jako oblast činnosti veřejné správy v rámci úpravy určitých společenských vztahů (věcná působnost), na určitém území (působnost prostorová), vůči okruhu určitých osob (osobní působnost) a v určitém čase (časová působnost) (Koudelka, 2007, s.122).

Dle způsobu realizace věcné působnosti obce rozlišuje samostatnou a přenesenou působnost. Samostatná či přirozená působnost je vykonávána jako samospráva, přenesená působnost pak jako státní správa (Balík, 2009, s.65). V samostatné působnosti obec své záležitosti spravuje výhradně samostatně, ostatní orgány mohou do její samostatné působnosti zasahovat jen v případě vyžaduje-li to ochrana zákona, a jen způsobem, který zákon stanoví. Přenesená působnost zahrnuje výkon státní správy, který byl zákonem svěřen orgánu obce (Čmejrek aj., 2016, s.54).

Balík (2009) uvádí, že funkce obce lze rozdělit dle přirozené a přenesené působnosti. Z hlediska pravomoci z oblasti přirozené působnosti rozděluje funkce obcí do sedmi kategorií. Funkce politické zahrnují vyhlášení místního referenda, volbu a ustavování orgánů obcí, rozhodování o členství v dobrovolných svazcích obcí aj. Ekonomické funkce se vztahují se k hospodaření obce, sestavování rozpočtu, hospodaření s majetkem atd. Sociální funkce mají vazbu ke vzdělání, zdravotnické péči, sportu a kulturní oblasti. Funkce ekologické jsou spojeny se zajišťováním čistoty obce, svozu a likvidace odpadů, čištění odpadních vod aj. Bezpečnostní funkce souvisí zejména s pravomocí zřizování obecní policie. Funkce infrastrukturní se vztahují ke správě a údržbě komunikací, vodovodů atd. Prognostické slouží k přípravě plnění funkcí dalších např. schvalování programu rozvoje obce, územního plánu aj. (Balík, 2009, s. 30-31).

Samostatná působnost

Obec spravuje určité záležitosti samostatně, tzn. v rámci své samostatné působnosti. Jedná se zejména o uspokojování potřeb svých občanů, jako je bydlení, ochrana a rozvoj zdraví, dopravy a spojů, potřeby informací, výchovy a vzdělávání, celkový kulturní rozvoj a ochrana veřejného pořádku (Kadeřábková aj.,2012, s.20). Dle zákona o obcích patří do samostatné působnosti: hospodaření obce, vydání komunálních dluhopisů, program rozvoje územního obvodu obce, rozpočet obce, závěrečný účet obce, přezkoumání hospodaření, trvalé a dočasné peněžní fondy obce, vydávání obecně závazných vyhlášek, místní

referendum, spolupráce s jinými obcemi, obecní policie a ukládání pokut za správní delikty v samostatné působnosti (Balík, 2009, s. 65-66).

Přenesená působnost

Přenesenou působnost vykonávají orgány obce na svém území, tam kde to stanoví zvláštní zákon. Na výkon této působnosti obce dostávají příspěvky ze státního rozpočtu. Zákon o obcích rozlišuje:

- základní rozsah přenesené působnosti, který vykonávají zásadně všechny obce svými orgány,
- širší rozsah, zde je přenesená působnost vykonávána pověřenými obecními úřady,
- rozšířený rozsah, kde působnost vykonávají obecní úřady obcí s rozšířenou působností (Kolektiv autorů, 2014, s.339).

Do výkonu přenesené působnosti u obcí spadá vydávání nařízení obce či rozhodování o místních a účelových komunikacích (Provazníková, 2015, s.29).

3.2.2 Postavení obcí v ČR

Postavení a funkce obcí jsou zakotveny v Ústavě ČR a v zákoně č.128/2000Sb. o obcích, který upravuje orgány obcí a účast občanů na řízení obce. Obec je základní územní samosprávný celek, rozkládá se na jednom nebo několika katastrálních územích. Každá obec v ČR spadá do správního obvodu okresu a do územního obvodu vyššího územně samosprávného celku – kraje. Zákon o obcích definuje několik druhů obcí: obce, která nejsou městy, města, s počtem obyvatel nad 3000, městyse, obce, pokud o to požádají předsedu PSP ČR, statutární města a Hlavní město Praha rozčleněná na městské části (Zákon č. 128/2000 Sb., o obcích).

Dle zákonné úpravy je rozlišován subjekt přenesení výkonu státní správy (tzv. obecní typ) na:

1. obec,
2. obec s matričním úřadem,
3. obec s pověřeným obecním úřadem,
4. obec s rozšířenou působností (Kadeřábková aj.,2012, s.20).

3.2.3 Orgány obce

Orgány obcí a jejich činnost jsou vymezeny v zákoně o obcích. Rozhodování obecních orgánů se řídí pravidlem většiny (Kadeřábková aj.,2012, s.139). Obec je veřejnoprávní korporací a může jednat prostřednictvím svých orgánů, funkcionářů (Balík, 2009, s.67). Mezi orgány obce patří, zastupitelstvo obce, rada obce, starosta, obecní úřad a zvláštní orgány obce.

Zastupitelstvo

Zastupitelstvo je základním orgánem obce. Jedná se o kolektivní volený orgán. O jeho složení rozhodují občané přímo. Počet členů zastupitelstva obce závisí na počtu obyvatel daného územního samosprávného celku. Pro stanovení počtu členů zastupitelstva obce je počet obyvatel obce k 1. lednu roku, v němž se konají obecní volby. Podle zákona má mít zastupitelstvo v obci:

- do 500 obyvatel 5 až 15 členů,
- nad 500 do 3 000 obyvatel 7 až 15 členů,
- nad 3 000 do 10 000 obyvatel 11 až 25 členů,
- nad 10 000 do 50 000 obyvatel 15 až 35 členů,
- nad 50 000 do 150 000 obyvatel 25 až 45 členů,
- nad 150 000 obyvatel 35 až 55 členů (Čmejrek, 2016 s. 57).

Mandát člena zastupitelstva obce vzniká zvolením, k jeho zvolení dojde ukončením hlasování. Člen zastupitelstva obce vykonává svůj mandát osobně a není přitom vázán žádnými příkazy. Funkce člena zastupitelstva obce je veřejnou funkcí (Čmejrek, 2016 s. 57). Balík (2009) uvádí, že zastupitel má 3 základní práva: právo iniciativy, právo interpelace a právo informace. Zároveň má ale také 2 povinnosti: aktivní účast a vyvarování se střetu zájmu (Balík, 2009, s.68). Mandát člena zastupitelstva může zaniknout následujícími způsoby: odmítnutím slibu člena zastupitelstva nebo složením slibu s výhradou, rezignací, úmrtím člena zastupitelstva obce, prvním dnem voleb do zastupitelstva obce a dnem sloučení obcí nebo připojení obce k jiné obci (Balík, 2009, s.87).

Zastupitelstvo má hlavní rozhodovací pravomoci v samostatné působnosti, jeho členy jsou zvoleni zástupci politických stran a nezávislých kandidátů v komunálních volbách na dobu 4letého volebního období. Ze svých členů si členové zastupitelstva volí členy rady

obce. Jednání zastupitelstva jsou veřejná, řídí se schváleným jednacím řádem (Peková, 2008, s.126).

Zastupitelstvu obce je dle zákona vyhrazeno např.

- schvalovat program rozvoje obce,
- schvalovat rozpočet obce, závěrečný účet obce a účetní závěrku obce,
- zřizovat trvalé a dočasné peněžní fondy obce,
- zřizovat a rušit příspěvkové organizace a organizační složky obce,
- vydávat obecně závazné vyhlášky obce,
- rozhodovat o vyhlášení místního referenda,
- schvalovat dohody o změně hranic obce a o slučování obcí,
- zřizovat a rušit výbory, volit jejich předsedy a další členy a odvolávat je z funkce,
- volit z členů zastupitelstva obce starostu, místopředsedy a další členy rady obce,
- stanovit výši odměn neuvolněným členům zastupitelstva obce,
- zřizovat a zrušovat obecní policii,
- rozhodovat o spolupráci obce s jinými obcemi a o formě této spolupráce,
- vydávat nařízení obce, není-li zřízena rada obce (Čmejrek aj., 2016, s. 59).

Rada obce

Dle zákona o obcích je rada obce výkonným orgánem obce v oblasti samostatné působnosti a ze své činnosti odpovídá zastupitelstvu obce. Radě obce přísluší rozhodovat v oblasti přenesené působnosti, jen stanoví-li tak zákon (Zákon č. 128/2000 Sb., o obcích).

Radu obce tvoří starosta a jeho zástupci a další členové. Počet členů rady obce je lichý, počet může být 5–11 členů. Rada obce není volena, má-li zastupitelstvo obce méně než 15 členů. Jednání rady obce jsou neveřejná (Kadeřábková, 2012, s.141).

Rada obce výhradně zabezpečuje hospodaření obce podle schváleného rozpočtu, provádí rozpočtová opatření v rozsahu stanoveném zastupitelstvem obce, vydává nařízení obce atd. Rozhodování ve vyhrazených záležitostech rada nemůže svěřit starostovi ani obecnímu úřadu, s výjimkou ukládání pokut ve věcech samostatné působnosti obce a rozhodování o uzavírání nájemních smluv a smluv o výpůjčce (Čmejrek, 2016, s. 61-62).

Starosta

Starostu i místostarostu volí do funkce zastupitelstvo obce z řad svých členů a zastupuje obec navenek. Podmínkou pro zvolení je, že osoba musí být občanem České republiky. Za výkon své funkce odpovídá zastupitelstvu obce. Zároveň starosta svolává a řídí jednání zastupitelstva i rady obce, podepisuje zápisy z těchto jednání a podepisuje spolu s místostarostou veškeré právní předpisy, které obec stanoví. Významnou funkcí starosty je odpovědnost za včasné přezkoumání hospodaření obce za uplynulý kalendářní rok. Podle zákona č. 128/2000 Sb., o obcích § 103 odst. 4 starosta:

- odpovídá za včasné objednání přezkoumání hospodaření obce,
- plní úkoly zaměstnavatele dle zvláštních právních předpisů,
- může komisi rady svěřit část výkonu přenesené působnosti, avšak až po projednání s ředitelem krajského úřadu,
- při zabezpečování místních záležitostí veřejného pořádku může požádat o spolupráci policii České republiky,
- odpovídá za informování veřejnosti o činnosti obce,
- zabezpečuje v obcích, kde nepůsobí tajemník obecního úřadu výkon přenesené působnosti,
- rozhoduje o záležitostech samostatné působnosti obce, které mu byly svěřeny radou (Zákon č. 128/2000 Sb., o obcích).

Výbory

Výbory jsou iniciativními a kontrolními orgány zastupitelstva obce. Výbor plní úkoly, kterými jej pověří zastupitelstvo obce. Ze zákona musí být zřízen finanční výbor, který kontroluje hospodaření s majetkem a kontrolní výbor, který kontroluje plnění usnesení zastupitelstva obce a rady obce, dodržování právních předpisů. Jestliže v územním obvodu obce se hlásí k jiné národnosti než české alespoň 10 % občanů, musí být zřízen výbor pro národnostní menšiny. V částech obce mohou být ustanoveny osadní výbory, musí mít alespoň tři členy (Peková, 2012, s. 141-142).

Komise

Rada obce může zřídit komise, jako své iniciativní a poradní orgány. Ze své činnosti je komise odpovědná radě obce, ve věcech výkonu přenesené působnosti odpovídá starostovi (Čmejrek, 2008, s. 41)

V širším slova smyslu lze za poradní orgán považovat i veřejné schůze občanů, kde by občané měli být seznamováni s hospodařením obce a se záměry obce. Veřejné schůze umožňují zkvalitnit občanskou kontrolu, zjistit názory a preference občanů a využít je při zlepšování úrovně řízení a hospodaření obce (Peková aj.,2012, s.142).

Obecní úřad

Úřad tvoří starosta, místostarosta, tajemník obecního úřadu a zaměstnanci obce, v jeho čele stojí starosta. Výkon samosprávy a v přenesené působnosti i výkon státní správy zabezpečují zaměstnanci úřadu, kteří pracují ve výkonných orgánech úřadu, v odborech a odděleních. Obecní úřad řídí jmenovaný tajemník, pokud je tato funkce zřízena. Obecní úřad je výkonným orgánem a vykonává administrativně-organizační činnosti. Funkci obecního úřadu plní ve městech městský úřad, ve statutárních městech magistrát, úřady městských obvodů a městských částí. Čím je obec větší, tím je organizační struktura úřadu složitější a naopak (Peková aj., 2012, s.143).

Tajemník

V obcích s pověřeným obecním úřadem a v obcích s rozšířenou působností se zřizuje funkce tajemníka obecního úřadu, který je zaměstnancem obce. Tajemník je odpovědný za plnění úkolů obecního úřadu v samostatné působnosti i přenesené působnosti starostovi. Není-li v obci zřízena funkce tajemníka plní jeho úkoly starosta. Tajemník úřadu se zúčastňuje zasedání zastupitelstva obce a schůzí rady obce s hlasem poradním a nesmí vykonávat funkce v politických stranách či hnutích (Zákon č. 128/2000 Sb., o obcích).

Tajemník dle zákona obecního úřadu:

- zajišťuje výkon přenesené působnosti s výjimkou věcí, které jsou zákonem svěřeny radě obce nebo zvláštnímu orgánu obce,
- plní úkoly uložené mu zastupitelstvem obce, radou obce nebo starostou,
- stanoví podle zvláštních právních předpisů platy všem zaměstnancům obce zařazeným do obecního úřadu,
- plní úkoly statutárního orgánu zaměstnavatele vůči zaměstnancům obce zařazeným do obecního úřadu,
- vydává spisový řád, skartační řád a pracovní řád obecního úřadu a další vnitřní směrnice obecního úřadu, nevydává-li je rada obce (Zákon č. 128/2000 Sb., o obcích).

3.3 Volby do zastupitelstev obcí

3.3.1 Charakteristika a funkce voleb

V České republice se volby do zastupitelstva obcí řídí zákonem č. 491/2001 Sb., o volbách do zastupitelstev obcí (dále jen „zákon o volbách“). Dále je problematika voleb do zastupitelstev obcí obsažena v některých ustanoveních ústavního zákona č. 1/1993 Sb., Ústava České republiky, v platném znění, dále zákona č. 128/2000 Sb., o obcích (obecní zřízení), v platném znění, zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní, v platném znění, vyhlášky Ministerstva vnitra č. 59/2002 Sb., o provedení některých ustanovení zákona č. 491/2001 Sb., o volbách do zastupitelstev obcí a o změně některých zákonů, v platném znění apod.

Funkční období zastupitelstev obcí je čtyřleté. Komunální volby se konají dle všeobecného, rovného a přímého volebního práva formou tajného hlasování a dle zásad poměrného zastoupení. Aktivní volební právo má každý občan obce, který je v obci přihlášen k trvalému pobytu a dosáhl věku 18 let. Pasivní volební právo má obdobnou úpravu, členem zastupitelstva obce může být v zásadě každý volič. S pasivním volebním právem souvisí i slučitelnost funkcí. Funkce člena zastupitelstva je neslučitelná s funkcí vykonávanou zaměstnancem obce či města, pokud vykonává přímo státní správu vztahující se k územní příslušnosti obce nebo jedná – li se o zaměstnance jmenovaného starostou či primátorem. Dále člen zastupitelstva nesmí vykonávat státní službu dle služebního zákona (Čmejrek aj., 2010, s.59–60).

Funkce voleb

Mezi základní pilíře demokracie patří pravidelné pořádání svobodných voleb. Občané si mohou vybírat mezi jednotlivými stranami a kandidáty a umožňují tak ustanovit legitimní politické a správní orgány. Stěžejní funkcí voleb je tedy zjistit aktuální rozložení politických sil v daném území a zajistit jim odpovídající představitele. Volby také pomáhají zjistit aktuální požadavky a priority společnosti. Volby mají i kontrolní funkci, pravidelně se opakují a nespokojení občané mohou aktuální politickou reprezentaci vyměnit. Volby mají také funkci legitimační a funkci integrační. Podmínkou pro funkčnost voleb je politická pluralita a svoboda volby, kdy volič nesmí být vystaven žádnému vnějšímu nátlaku (Čmejrek aj., 2010, s. 51-52).

3.3.2 Základní komponenty volebního systému

Komunální volební systém lze definovat pomocí pěti základních komponentů. Jedná se o volební obvod, formu kandidatury, strukturu hlasu, volební klauzuli a volební formulaci (Čmejrek, 2008, s. 49).

Volební obvod

Dle § 27 zákona č. 491/2001 Sb., o volbách do zastupitelstev obcí, tvoří obec jeden volební obvod. Za podmínek daných zákonem je možné vytvořit více volebních obvodů, nejpozději však 85 dnů přede dnem konání voleb (Zákon č. 491/2001 Sb., o volbách do zastupitelstev obcí).

Velikost volebního obvodu může být významným činitelem při přepočítávání volebních hlasů na mandáty. Velikost volebního obvodu je měřena počtem přidělovaných mandátů v daném období a má vliv na proporcionalitu voleb. Čím větší je volební obvod, tím vyšší je proporcionalita voleb (Čmejrek, 2008, str. 50).

Odborná literatura rozeznává tři kategorie velikostí volebních obvodů, a to: nízká (2–4 mandáty), střední (5–9 mandátů) a vysoká (10 a více mandátů). Platí, že se zvyšující se velikostí obvodů vzrůstá míra proporcionality volebních výsledků, a naopak snižováním velikosti obvodů se zvyšuje disproporcionalita výsledků (Balík, 2009, s.92).

Forma kandidatury

Ve volbách do zastupitelstva obce mohou podávat kandidátní listiny volební strany, kterými mohou být podle zákona o volbách do zastupitelstva obce registrované politické strany a politická hnutí, jejich koalice, nezávislí kandidáti nebo jejich sdružení. Kandidátní listiny jsou otevřené, volič má možnost hlasovat pro konkrétní kandidátní listinu, jednotlivé kandidáty nebo kombinovat hlasování pro kandidáty z různých kandidátních listin. U nezávislých kandidátů a sdružení nezávislých kandidátů je nutné ke kandidátní listině doložit petici podporující jejich kandidaturu. Počet potřebných podpisů uveřejňuje příslušný registrační úřad nejpozději 85 dnů přede dnem voleb na úřední desce (Čmejrek aj., 2010 s. 60-61).

Struktura hlasu

Každý volič hlasuje osobně, jakékoliv zastoupení není přípustné. Při komunálních volbách volič disponuje vícenásobným hlasem, může tedy volit tolik kandidátů kolik

zastupitelských mandátů má být zvoleno. Může také hlasovat napříč volebním spektrem bez omezení na jednu kandidátní listinu (Čmejrek aj., 2010, s. 62).

Svou volbu může volič provést třemi způsoby. Na hlasovacím lístku může zaškrtnout jednu volební stranu, čímž dává hlas všem kandidátům této strany. Další volbou je označení jednotlivých kandidátů různých volebních stran, kdy každý z nich získává jeden hlas. Třetí způsob je kombinace těchto variant (Balík, 2009, s. 98).

Volební klauzule

Volební neboli uzavírací klauzule je uměle vytvořený práh pro vstup do zastupitelského orgánu. Tato stanovená hranice, určuje jaké množství hlasů musí strana získat, aby se mohla podílet na rozdělování mandátů (Čmejrek aj., 2010 s. 57).

V českém komunálním volebním systému byla uzavírací klauzule zavedena až v roce 2001. Její výše je 5 % z celkového počtu hlasů poděleného voleným počtem členů zastupitelstva a vynásobeného počtem kandidátů strany. (Balík, 2009 s. 98). Klauzule se dále ještě upravuje s přihlédnutím k počtu kandidátů na kandidátní listině a také k podobě lokálního stranického systému (Čmejrek aj., 2010 s. 63).

Volební formule

Volební formule, je matematická operace, prostřednictvím, které se převádí odevzdané hlasy na mandáty a jejíž použití je zakotveno v příslušném volebním zákoně (Čmejrek aj., 2010 s. 58). V České republice se ve volbách do zastupitelstev obcí využívá d'Hondtova volební formule. Český statistický úřad sečte celkové platné hlasy a postupně je dělí čísly 1, 2, 3...n, vždy číslem o jedno vyšším tak, aby počet dělicích operací odpovídal počtu kandidátů, kteří jsou na kandidátní listině. Dále se podíly vypočítané tímto způsobem seřadí sestupně podle velikosti, až do počtu mandátů, které mají být při volbách do zastupitelstva obce přiděleny. V případě rovnosti podílu je rozhodující souhrnný počet hlasů, je – li stejný, rozhodně los (Čmejrek aj., 2010, s.63-64).

3.3.3 Politické strany v obcích

Česká republika se vyznačuje hustým a značně roztráštěným osídlením s velkým množstvím malých venkovských obcí (Čmejrek aj. 2010, s. 93). Sídlní struktura je charakteristická rozdrobeností obcí. Zatímco v 90. letech v některých vyspělých zemích s rozdrobenou sídlní strukturou narůstaly určité centralizační tendence, v ČR tomu bylo

naopak. Po roce 1990 došlo v mnoha případech k rozdělení tzv. střediskových obcí, počet obcí se zvýšil, přičemž převažují malé obce. Velikostní struktura se během posledních let příliš nezměnila. Ve většině obcí žije méně než 2 000 obyvatel, cca v 89 % obcí žije cca 27 % obyvatelstva (Peková aj.,2012, s.135).

Při popisu lokálního politického stranictví je nutné rozlišovat základní typy subjektů, které tvoří lokální politické systémy. Kandidovat v obecních volbách mohou registrované politické strany a hnutí, jejich koalice, nezávislí kandidáti, sdružení nezávislých kandidátů nebo sdružení politických stran nebo politický hnutí a nezávislých kandidátů. Mezi těmito subjekty lze pozorovat výrazné rozdíly z hlediska organizační stability. Politické strany a hnutí jsou charakteristické určitou vývojovou kontinuitou a organizační stabilitou, většina sdružení nezávislých kandidátů se vyznačují proměnlivostí (Čmejrek aj., 2010, s.67).

Čmejrek (2008) uvádí, že úloha politických stran závisí v lokální politice především na velikosti municipality. Ve velkých městech je úloha politických stran téměř totožná jako na celorepublikové úrovni. Politické spektrum tvoří strany zastoupené v poslanecké sněmovně a neparlamentní a regionální politické subjekty. Pozice regionální politických subjektů jsou obvykle zcela marginální. V menších městech je situace rozdílná, je charakteristická neúplným spektrem těchto stran. Mimo města je situace zcela odlišná, dominantní postavení zaujímají sdružení nezávislých kandidátů (Čmejrek, 2008, s. 61). Šaradín (2004) uvádí, že v některých obcích a městech se stávají doménou hnutí či politické strany, jež nejsou zastoupeny v Parlamentu ČR. Tyto strany působí v určitých regionech a mají již jistou tradici (byly úspěšné alespoň ve dvou volebních obdobích, nebo v krajských volbách a obecních volbách) např. Strana pro otevřenou společnost, Volba pro město, či Demokratická regionální strana (Šaradín,2004).

Při detailním zkoumání komunální politiky lze dospět k závěru, že nevykazuje shodné rysy, ale je složena z početných mikrosvětů. Pro nalezení společných znaků těchto světů Jüptner (2014) rozděluje komunální politické systémy do čtyř velikostních kategorií:

- kategorie nejmenší obce (maximálně 1700 obyvatel),
- obce menší střední velikosti (1701–9000 obyvatel),
- obce větší střední velikosti (9001 – 45 000 obyvatel),
- největší obce (minimálně 45 000 obyvatel) (Jüptner, 2004, s. 82–95).

V politickém procesu je významným faktorem vzdálenost mezi občanem a volenými politickými orgány. Ve velkých městech, stejně tak na parlamentní i krajské úrovni je vzdálenost značná a demokratický proces by bez ideologického a stranického

zprostředkování nefungoval. Opačná situace je v malých městech a venkovských obcích. Zde existuje úzký sociální prostor, uvnitř malých komunit působí provázanost sociálních sítí (Čmejrek, 2008, s.62).

V malých obcích se voliči rozhodují spíše dle osobních sympatií ke kandidátovi než dle politických stran, zprostředkující úloha stran je dle Čmejrka (2008) vlastně zbytečná. Ve větších městech se místní politické spektrum často přibližuje politickému spektru vyšších politických rovin. Chování voličů větších měst je při volbách do zastupitelstev obcí a parlamentních volbách téměř totožné. Parlamentní strany vytěsňují nezávislé kandidáty, kteří hrají jen okrajovou roli (Čmejrek, 2008, s.62).

Typickým rysem politické scény na obecní úrovni je početné zastoupení nezávislých kandidátů a jejich sdružení. Tyto subjekty vyhovují specifickým rysům lokálního politického procesu, je však nutné zohledňovat velikost obce. V malých obcích představují hlavní politické subjekty, ve velkých obcích doplňují stranické spektrum. Nezávislí kandidáti mají taky velký význam při vytváření kandidátních listin parlamentních stran v obecních volbách. Nezávislí figurují na kandidátních listinách často z důvodu malé členské základny. V malých obcích by často politické strany nebyly schopny kandidátní listinu sestavit. Mezi další důvody patří image politické strany vstupující na lokální politickou scénu a také taktický kalkul předjímající povolební jednání. Rozdílné přístupy v politickém procesu jednotlivých samospráv lze nalézt také v zapojování kandidátů bez politické příslušnosti při sestavování kandidátních listin a při povolebních jednáních. Zapojení kandidátů klesá s růstem velikosti obce (Čmejrek, 2008, s.67). Rolí sdružení nezávislých kandidátů v lokální politice se zabývá i Ryšavý aj., (2010), kteří rozlišuje dva typy nečlenů stran mezi zastupiteli. Jako bezpartijní označují ty, kteří figurují na kandidátních listinách politických stran a hnutí. Zastupitele zvolené individuálně nebo za místní sdružení nezávislých kandidátů označují jako nezávislé (Ryšavý aj.,2010). Vávra (2007) uvádí, že v posledních letech v ČR klesá počet straníků a stoupá počet lidí bez politické příslušnosti jak na kandidátkách, tak v zastupitelstvech měst a obcí (Vávra,2007).

3.3.4 Politická participace občanů

Politická participace občanů, tedy zapojení občanů do politického procesu, je jedním z problémů zastupitelské demokracie v současné době. Zastupitelské demokracie se potýkají s poklesem volební účasti a malým zájmem občanů o politický proces. Jedním ze základních ukazatelů politické participace je volební účast. Největší vliv na volební účast má typ voleb,

tedy jakou významnost voliči jednotlivým typům voleb přisuzují. Nejmenší důležitost v ČR voliči přisuzovali volbám do Evropského parlamentu. Odlišnou kategorií představují volby do poslanecké sněmovny, v porovnání s volbami do senátu, krajských zastupitelstev a Evropského parlamentu, je volební účast někdy až dvojnásobná. Účast v komunálních volbách nedosahuje nevyšších hodnot, ale je výrazně vyšší než v ostatních typech voleb (Čmejrek, 2008, s.70).

Mezi faktory ovlivňující míru volební účasti patří právní podmínky, typ volebního systému, politický systém, typ stranického systému, četnost voleb a také sociálně demografické faktory apod. Pro komunální volby dle Balíka (2009) platí, že existuje nepřímá úměra ve vztahu volební účasti k velikosti obce (Balík, 2009, s.166–168). Malé obce dosahují v obecních volbách podstatně vyšší volební účasti a její pokles je mnohem mírnější. Klesající tendence je více viditelná ve městech a u neměstských obcích. Na vývoj volební účasti v komunálních volbách mají vliv i další faktory např. charakter lokálního politického systému a jeho změny (Čmejrek aj.,2010, s.82).

Volební účast představuje jen jeden z aspektů participace občanů na politickém procesu. Mezi další aspekty patří zapojení občanů do činnosti politických stran a zájmových skupin, občanské iniciativy, aktivity územní samosprávy aj. Občanská participace může mít také protestní formu, např. petice či akce občanského odporu. K důležitým projevům občanské participace patří zájem místních občanů o zasedání zastupitelstva a účast na něm. Situace z hlediska zájmů občanů je v jednotlivých obcích značně odlišná, častěji si představitelé obcí stěžují na nezájem spoluobčanů. Ucelenou představu o politické participaci občanů lze získat kombinací základních dat o volební účasti, o stranické příslušnosti kandidátů a zvolených zastupitelů s dalšími údaji (Čmejrek aj.2010, 82–86).

3.4 Hospodaření obce

Dle zákona č. 128/2000 Sb., o obcích musí být majetek obce využíván účelně a hospodárně v souladu s jejími zájmy a úkoly vyplývajícími ze zákonem vymezené působnosti. Obec je povinna pečovat o zachování a rozvoj svého majetku, dále je povinna vést účetnictví podle zákona o účetnictví (Zákon č. 128/2000 Sb., o obcích).

Hospodaření obce za uplynulý kalendářní rok přezkoumá příslušný krajský úřad, anebo zadá přezkoumání auditorovi nebo auditorské společnosti. Kraj provádí přezkum hospodaření obce v přenesené působnosti. Závěrečný účet spolu se zprávou o výsledcích přezkoumání hospodaření obce za uplynulý kalendářní rok projedná zastupitelstvo obce. Sestavování rozpočtu a závěrečného účtu obce a hospodaření s prostředky podléhá zvláštnímu zákonu (Čmejrek, 2016, s. 20).

Rozpočty obcí a měst jsou jedním z prvků soustavy veřejných rozpočtů ČR. Do rozpočtové soustavy patří např. státní rozpočet, rozpočty samosprávných krajů, rozpočty zdravotních pojišťoven, rozpočty příspěvkových organizací zřízených veřejnou správou, ale také mimorozpočtové fondy. Celá soustava je věcně propojena a jejím cílem je vytvoření dostatečných finančních prostředků k financování veřejných výdajů. Soustava má společná rozpočtová pravidla, mezi která patří rozpočtový proces, rozpočtové zásady a rozpočtovou skladbu (Macháček aj., 2011, s. 145).

3.4.1 Rozpočet a rozpočtový proces

Územní rozpočet

Rozpočet města je decentralizovaným peněžním fondem, dále účetní bilancí, která bilancuje příjmy a výdaje rozpočtu, rozpočtovým plánem na rozpočtové období a také nástrojem obecní a regionální politiky, který slouží ke splnění volebních programů obce (Peková aj., 2008, s. 233). Územní rozpočet funguje stejně jako ostatní rozpočty na principu nenávratnosti, neekvivalence a nedobrovolnosti (Peková, 2008 s. 98).

Macháček aj. (2011) dodávají, že rozpočet je zároveň toková veličina, jelikož v průběhu rozpočtového procesu postupně přicházejí příjmy na příjmový účet rozpočtu a prostřednictvím výdajů uhrazují vznikající potřeby (Macháček, 2011, s. 140).

Zkoumání rozpočtu jako toku příjmů a výdajů se věnuje systémový pohled, kdy poměr mezi příjmy a výdaji vypovídá o stavu systému (rozpočtu). Stav systému kvantifikuje ukazateli rozpočtové bilance, která je výsledným vztahem mezi příjmy a příjmy. Mohou nastat tři bilanční případy:

- $P < V$, jedná se o deficitně sestavený rozpočet, výdaje nejsou dostatečně kryty příjmy.
- $P = V$, jedná se o rozpočet vyrovnaný, všechny výdaje jsou kryty příjmy.
- $P > V$, příjmy jsou vyšší než výdaje, jedná se o přebytkově sestavený rozpočet (Maatyová aj.,2015, s.170).

Rozpočet obce je hlavní finanční nástroj, který slouží k realizaci funkcí územní samosprávy. Díky rozpočtu je možné oddělené hospodaření územní samosprávy od státního rozpočtu. Proto aby mohla být územní samospráva skutečně samosprávná, musí být do určité míry nezávislá na finančních prostředcích státu. Proto je nutné posilovat vlastní finanční zdroje v rozpočtech územní samosprávy a zvyšovat relativní finanční soběstačnost jednotlivých subjektů územní samosprávy. Relativní finanční soběstačnost neznamená úplnou finanční soběstačnost a nezávislost územní samosprávy na státu. Míru finanční autonomie a finanční suverenity v hlavních rysech ovlivňuje stát (Peková aj.,2012, s.132).

Rozpočtový proces

Rozpočtový proces je definován zákonem č. 250/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech územních rozpočtů a zákonem č. 128/2000 Sb., o obcích. Zde jsou vymezeny pravomoci zastupitelstva a rady obce ve vztahu k rozpočtu a rozpočtovým operacím. Rozpočtové období trvá jeden rok, zatímco rozpočtový proces zahrnuje dobu 1,5 až 2 roky.

Rozpočtový proces je souhrn činností, které jsou nezbytné k řízení hospodaření obce v daném rozpočtovém období. Jednotlivé fáze rozpočtového procesu představují tyto etapy:

- analýza minulosti a stanovení priorit pro rozpočtové období,
- sestavení návrhu rozpočtu,
- projednávání a schválení,
- kontrola plnění rozpočtu,
- přehled o skutečném plnění rozpočtu – závěrečný účet,
- následná kontrola,
- aktualizace programu rozvoje a rozpočtového výhledu (Provazníková, 2015, s.63).

V jednotlivých etapách rozpočtového procesu se musí dodržovat obecně platné rozpočtové zásady, kterými jsou: zásada každoročního sestavování a schvalování rozpočtu, zásada reálnosti a pravdivosti rozpočtu, zásada úplnosti, jednotnosti a průhlednosti rozpočtu,

zásada dlouhodobé vyrovnanosti rozpočtu, zásada publicity a zásada efektivnosti a hospodárnosti (Peková aj., 2008, s. 252).

3.4.2 Rozpočtový výhled a rozpočtová skladba

Rozpočtový výhled

Rozpočtový výhled je nástrojem pro střednědobé finanční plánování. Od roku 2001 mají obce na základě zákona o rozpočtových pravidlech povinnost zpracovávat rozpočtový výhled, který je podkladem pro rozpočet obce. Samosprávy jej sestavují minimálně v těchto základních ukazatelích: celkové příjmy, celkové výdaje, celkové pohledávky a celkové závazky. Zpracování rozpočtového výhledu obci umožňuje zkvalitnit řízení hospodaření a odvrácení hrozby možného přeúvěrování, stabilní finanční situaci. Díky výhledu je možné rychle se zorientovat ve finančních možnostech, zejména pro nově zvolené zastupitelstvo. Dále výhled usnadňuje projednávání úvěru s peněžními ústavy a s fondy o mimořádné a účelové dotace (Provazníková, 2015, s.66–67).

Mezi hlavní problémy rozpočtového výhledu patří schopnost odhadnout zejména budoucí finanční toky a vyjasnit si vzájemné finanční vztahy jednotlivých článků rozpočtové soustavy. Problematickou oblastí je i oblast organizační, která souvisí se zlepšením rozpočtového/finančního managementu (Peková,2008, s.265).

Macháček aj. (2011) uvádí, že pozornost rozpočtových výhledů se soustřeďuje na odhad výnosů z místních daní, poplatků, transferů, dotací apod. V praxi se výhledy zpracovávají na dobu 2–3 let, což není z hlediska strategických koncepcí dostatečné. Střednědobý výhled by měl být zpracován přibližně v pětiletém horizontu, kdy lze sledovat tendence v komunálních příjmech i výdajích a hodnotit jejich dopady na sociálně ekonomický rozvoj území (Macháček aj.,2011, s.140).

Rozpočtová skladba

Rozpočtová skladba neboli rozpočtová klasifikace představuje závazné členění příjmů a výdajů veřejných rozpočtů. Uplatňuje se v celé rozpočtové soustavě, s výjimkou fondu cizích prostředků, fondu sdružených prostředků a fondu podnikatelské činnosti. Rozpočtovou skladbu v ČR upravuje vyhláška MF ČR o rozpočtové skladbě, která vychází ze zákona o rozpočtových pravidlech (Peková aj.,2008, s. 241).

Rozpočtová skladba zajišťuje jednotnost a přehlednost v rámci celé rozpočtové soustavy a umožňuje srovnání jednotlivých rozpočtů navzájem, a to jak časově i prostorově.

Dále umožňuje analyzovat hospodaření a krytí schodku rozpočtu (Provazníková, 2015, s.108). Třídění příjmů a výdajů respektuje: zásadu jednotnosti a závaznosti, zásadu dlouhodobé stability třídění rozpočtu, potřebu agregace, sumarizace s využitím principu konsolidace, zásadu srozumitelnosti na základě jasně definovaných hledisek, zásadu kompatibility s mezinárodními statistickými standardy (Provazníková, 2015, s. 101).

Současná rozpočtová skladba využívá 4 základní druhy třídění příjmů a výdajů:

- kapitolní, neboli odpovědnostní či organizační, které je pro obce a kraje nepovinné;
- druhové, které je základem třídění peněžních operací do okruhů: příjmů, výdajů a tzv. financování;
- odvětvové (dříve funkční), které rozlišuje finanční prostředky podle účelu;
- konsolidační, kdy prvkem jsou tzv. záznamové položky (Provazníková, 2015, s. 563).

3.4.3 Struktura rozpočtu

Rozpočet obce je tvořen částí příjmovou a částí výdajovou, přičemž výdaje obcí jsou determinovány jejich příjmy. Jejich výše je do značné míry ovlivněna státem, zejména v oblasti daňových příjmů a dotací. Specifické potřeby jednotlivých obcí nemusí odpovídat jejich výdajovým možnostem. Potřeby obcí se liší jak prostorově mezi obcemi, tak také časově v rámci jedné obce. Další specifika mezi obcemi lze vypořádat v rámci odvětví i nároků na jednotlivé statky (Macháček aj., 2011, s.139).

Rozpočet obce se zpravidla sestavuje ve dvojím průřezu a to běžný a kapitálový rozpočet. Toto oddělení běžného a investičního hospodaření umožňuje analyzovat, na co jsou vynakládány daňové i nedaňové příjmy. Dále umožňuje analyzovat nutnost využívání návratných příjmů na financování investic a únosnou výši dluhové služby (Provazníková, 2015, s.60).

Příjmy rozpočtu obce

Příjmy rozpočtu obce by měly být dostatečně výnosné, nenáročné na správu a výběr, rovnoměrně alokované, plánovatelné. Pro větší motivaci samosprávy k efektivnějšímu a hospodárnějšímu nakládání s finančními prostředky obce by jejich výše měla být alespoň zčásti ovlivnitelná aktivitou samosprávy (Čmejrek aj., 2016, s.104).

Mezi základní skupiny příjmů rozpočtu řadíme daňové příjmy, transfery a dotace, nedaňové příjmy a úvěry či půjčky. Úvěry a půjčky představují návratné finanční zdroje, ostatní skupiny jsou zdroje nenávratné (Provazníková, 2015, s.98).

Daňové příjmy jsou důležité příjmy místních rozpočtu, tvoří téměř polovinu celkových příjmů a významně tak ovlivňují finanční stabilitu obcí (Kruntorádová,2015, s.9). Mezi daňové příjmy se řadí svěřené (výlučné) daně, sdílené daně, místní poplatky a poplatky správní.

Svěřené daně znamenají výlučný výnos z daně daně pro územní rozpočet. V případě obecních rozpočtů se jedná o daň z nemovitých věcí, na jejímž katastrálním území daná nemovitost je. Obec je oprávněna stanovit místní koeficient, kterým se násobí vypočtená výše daně (Černohorsky,2020, s.431). Svěřené daně jsou vybírány a spravovány centrálně. Vliv obce na daňový základ (úlevy a osvobození) či sazby daní je minimální (Provazníková, 2015 s. 76).

Sdílené daně je označení pro daně, jejichž výnos dělen mezi různé úrovně veřejných rozpočtů. Municipality nejsou schopny výnos ze sdílených daní jakkoliv ovlivnit (Černohorský, 2020, s.431). Konstrukce daně je stanovena celostátně na základě příslušných daňových zákonů, kde je předem stanovený podíl samospráv na celostátně vybíraných daních, který je jejich příjmem (Provazníková, 2015, s.76). Mezi sdílené daně patří, daň z příjmů fyzických osob, daň z příjmů právnických osob a daň z přidané hodnoty (Peková aj., 2008, s.263).

Přidělování sdílených je možné provádět dvěma způsoby. První typ přerozdělení je tzv. derivační typ, kdy se stanovené procento z celkového ziskového objemu stanovené daně rozdělí nižším úrovním podle výnosu této daně v daném území. Tento typ respektuje původ daně a daňový výnos plyne do území, kde vznikl. Druhý způsob je tzv. nederivační typ, kdy se stanovené procento z celkového ziskového příjmu stanovené daně rozdělí dle počtu obyvatelstva nebo jiného kritéria (Provazníková, 2015, s. 77).

Místní poplatky jsou mají povahu obecních daní, o jejich uplatnění rozhoduje obecní samospráva. Místní poplatky upravuje je zákon č. 565/1990 Sb., o místních poplatcích, který stanovuje maximální výši poplatků. Obecní samosprávy mohou vybírat:

- poplatek ze psů,
- poplatek za lázeňský nebo rekreační pobyt,
- poplatek za užívání veřejného prostranství,
- poplatek ze vstupného,

- poplatek z ubytovací kapacity,
- poplatek za povolení k vjezdu s motorovým vozidlem do vybraných míst a částí měst,
- poplatek za provoz systému shromažďování, sběru, přepravy, třídění, využívání a odstraňování komunálních odpadů,
- poplatek za zhodnocení stavebního pozemku možností jeho připojení na stavbu vodovodu nebo kanalizace (Čmejrek aj.,2016, s.117-118).

Správní poplatky inkasují orgány moci výkonné, orgány územních samosprávných celků i další subjekty povinně podle zákona č. 634/2004 Sb., o správních poplatcích. Nejsou omezeny pouze na obce a jejich výše je dána sazebníkem, který je součástí zákona. Mezi správní poplatky řadíme poplatky za vystavení dokladů, povolení stavby apod (Čmejrek aj.,2016, s.118).

Další podstatnou skupinu vlastních příjmů rozpočtů obcí tvoří nedaňové příjmy. Strukturu i výši těchto příjmů může územní samospráva ovlivnit svými aktivitami a rozhodnutím. Podíl těchto příjmů v minulých letech spíše klesal či stagnoval (Peková, 2008 str. 185). Nedaňové příjmy závisejí na množství a struktuře majetku a hlavně na vlastní ekonomické činnosti samospráv. Mezi nedaňové příjmy patří: příjmy z vlastního podnikání, uživatelské poplatky, příjmy z vlastní správní činnosti, pokuty, příjmy z mimorozpočtových fondů, ze sdružování finančních prostředků, ze sbírek a darů (Provazníková, 2015, s. 99).

Příjmy z vlastního podnikání představují tradiční příjem rozpočtů obcí, jejich význam v posledních letech roste. Do této kategorie příjmů řadíme zisky z municipálních a regionálních podniků, podíly na zisku podniků s majetkovým vkladem obcí nebo regionů, příjmy z pronájmu majetku, příjmy z obchodování s cennými papíry (Provazníková, 2015, s. 89).

Uživatelské poplatky jsou poplatky za smíšené veřejné statky a služby. Předpokladem těchto poplatků je možnost měření spotřeby uživatelem a možnost jeho vyloučení ze spotřeby. Na jejich výnos mohou mít vliv vysoké transakční náklady spojené s jejich zavedením (Provazníková, 2015, s. 99). Uživatelské poplatky plynou přímo provozovateli, v některých případech plynou přímo do rozpočtu obce, pokud obec zajišťuje smíšené veřejné statky pro občany. O výši uživatelských poplatků rozhoduje zastupitelstvo obce (Peková aj., 2008, s.271).

Příjmy z vlastní správní činnosti tvoří převážně poplatky za správní úkoly, které obec vykonává v rámci své přenesené působnosti. Mají rozdílný význam pro příjmy územních

samospráv, a to podle rozsahu, v jakém jsou zodpovědné za určitý administrativní či správní proces. Vliv samosprávy na tyto příjmy je minimální, jejich výše a náležitosti jsou stanoveny zákonem (Provazníková, 2015, s. 92).

Pokuty představují přijaté sankční pokuty, mají charakter doplňkových příjmů. Obce mohou v rámci přenesené působnosti ukládat pokuty subjektům v tzv. přestupkovém řízení. Pokuty jsou vyměřovány za takové chování, které je v rozporu s obecně závaznými předpisy (Peková, 2008, s.271).

Mezi ostatní příjmy lze zařadit příjmy z mimorozpočtových fondů, kdy obce mohou získat dotace i z účelových peněžních fondů vyšších úrovní územní samosprávy. Další část těchto příjmů tvoří příjmy z darů výnosů a sbírek. Jedná se o nahodilé a nepříliš významné zdroje (Provazníková, 2015, s. 92).

Dotace jsou významné cizí nenávratné příjmy rozpočtů samospráv. V posledních letech roste jejich podíl a to z důvodu růstu povinností vyplývajících z přenesené působnosti obcí v rámci reformy veřejné správy (Peková, 2008, s. 186). Dotace tvoří důležitou kategorii příjmů, samosprávy jsou na nich závislé. Tuto kategorii je možné rozdělit do skupiny, kam spadá výše příspěvku na přenesenou působnost, do druhé pak dotační systém jako takový (Kruntorádová, 2015, s. 10). Dotace se rozlišují podle toho, zda je dotace vázána na určitý investiční titul nebo takto vázána není. Dalším členění je dle subjektů, které dotaci poskytují. Dotace mohou poskytovat jiné veřejné rozpočty a fondy nebo zahraniční vlády a mezinárodní organizace (Macháček aj.,2011, s.149).

Návratné zdroje zaujímají v rozpočtech obcí důležité místo. Mezi příjmy návratné povahy patří zejména úvěry, komunální obligace a návratné finanční výpomoci. Jsou využívány především na financování kapitálových výdajů. Z hlediska návratných zdrojů jsou důležité náklady spojené se splácením dluhové služby, proto je nutné důkladně zvažovat podmínky úvěru a půjček (Provazníková,2015, s.99).

Výdaje rozpočtu obce

Obec se významně podílí na zabezpečování a financování veřejných statků pro své občany, rozhodující část výdajů jsou proto alokační výdaje na zabezpečení veřejných statků a část má povahu mandatorních výdajů (Peková aj., 2008, s.276). Nejdůležitější skupinou výdajů rozpočtu obcí jsou běžné výdaje, představují v průměru 2/3 z celkových výdajů rozpočtů obcí (Peková, 2008, s.187).

Výdaje územního rozpočtu lze rozlišovat z různých hledisek, jedná se o členění z ekonomického hlediska, z hlediska rozpočtové skladby, podle infrastruktury, podle funkcí veřejného sektoru a podle rozpočtového plánování. Výdaje obcí můžeme rozlišovat dle toho, jsou-li spojeny se samostatnou či přenesenou působností obcí (Provazníková,2015, s.207).

Nejpoužívanější je členění z ekonomického hlediska na běžné a kapitálové. Běžné výdaje tvoří opakující se výdaje, které slouží k financování běžných potřeb. Konkrétně se jedná o platy zaměstnanců, nákup materiálu, vody a energií, nákup služeb apod. Kapitálové výdaje slouží zejména k financování dlouhodobých potřeb. Tvoří je především investice, jejichž využití přesahuje období jednoho rozpočtového roku (Čmejrek aj., 2016, s.122).

Členění výdajů dle rozpočtové skladby je v České republice pro územní rozpočty závazné. Jedná se o členění druhové dle třídy 5 – Běžné výdaje a dle třídy 6 – Kapitálové výdaje. Rozpočtová skladba dále stanovuje členění funkční neboli odvětvové, které člení výdaje na 6 skupin podle účelu, na který jsou výdaje určeny (Provazníková,2015, s.207).

Výdaje dle ekonomické infrastruktury členíme na ekonomickou a sociální infrastrukturu. Výdaje na ekonomickou infrastrukturu jsou určeny na výrobní účely, především pro obecní a komunální podniky zabezpečující služby. Zahrnují i dotace a půjčky soukromého sektoru. Výdaje na sociální infrastrukturu jsou určeny na vzdělávání, péči o zdraví, na sociální peněžní transfery a výdaje na provoz sociálních zařízení (Provazníková,2015, s.207).

Podle funkce veřejných financí lze členit výdaje na alokační, redistribuční a stabilizační. Alokační výdaje jsou určeny na nákup zboží a služeb od soukromého sektoru a to především pro zabezpečení veřejných statků pro občany. Redistribuční výdaje tvoří zejména peněžní transfery různým subjektům. Do obecních rozpočtů jsou poskytovány transfery ve formě běžných dotací na financování provozních potřeb jako účelové a neúčelové dotace. Dále jsou poskytovány peněžní transfery ve formě kapitálových účelových dotací. Stabilizační výdaje zahrnují výdaje k ovlivnění lokálních ekonomik, mohou mít charakter alokačních či redistribučních výdajů (Peková aj., 2008, s. 235-237).

Členění výdajů z hlediska rozpočtového plánování rozděluje výdaje na plánované a neplánované. Plánované neboli plánovatelné, lze určit předem a většina z nich má mandatorní charakter. Neplánované výdaje jsou výdaje obtížně odhadnutelné a nahodilé (Provazníková,2015, s.207).

3.4.4 Monitoring hospodaření

Ministerstvo financí ČR, dle usnesení vlády České republiky č.1395 ze dne 12.listopadu 2008, provádí každoročně za všechny obce monitoring hospodaření. Ministerstvo každý rok provede výpočet tzv. SIMU, což je výpočet soustavy informativních a monitorujících ukazatelů, které vychází z finančních a účetních výkazů zasílaných do systému Státní pokladny. Cílem této soustavy je vést obce k větší opatrnosti při hospodaření se svěřenými prostředky (Ministerstvo financí,2021).

Za stěžejní jsou považovány tři následující monitorující ukazatele: pravidlo rozpočtové odpovědnosti, podíl cizích zdrojů k celkovým aktivům a celková likvidita.

Pravidlo rozpočtové odpovědnosti (§ 17 zákona č. 23/2017 Sb., o pravidlech rozpočtové odpovědnosti) vyjadřuje podíl dluhu k průměru příjmů za poslední 4 roky. Jeho hodnota by neměla být vyšší než 60 %. Podíl cizích zdrojů k celkovým aktivům vyjadřuje míru zadlužení majetku dané samosprávy, tzn. jak velký podíl aktiv je kryt cizími zdroji. Hodnota ukazatele by měla být nižší než 25 %. Celková likvidita vyjadřuje podíl oběžných aktiv a krátkodobých závazků. Hodnota ukazatele by měla být vyšší než 1. Pokud je nižší než 1, obec nemusí být schopna splatit své krátkodobé závazky (Ministerstvo financí,2021).

Výsledné hodnoty ukazatelů nutně neznamenají tíživou finanční situaci, pouze indikují možné riziko hospodářských problémů (Provazníková,2015, s.186). K posuzování dluhové kapacity obcí je používána celá řada dalších ukazatelů. Jedná se o poměr dluhové služby k běžným příjmům, čistý provozní přebytek, saldo běžného rozpočtu jako zdroj pro splácení dluhové služby. Při hodnocení zadluženosti obce je nutné posuzovat účelnost zadlužení, podle velikosti majetku a s ohledem na celkovou ekonomickou situaci samosprávy (Provazníková,2015, s.191).

4 Vlastní práce

4.1 Charakteristika města Tábor

4.1.1 Obecně o Táboře

Historické město Tábor s cca 34 tisíci obyvateli se nachází v regionu Jihozápad v severní části jižních Čech. Leží na řece Lužnici ve výšce 437 m nad mořem, jeho rozloha je 6 221 ha. Město Tábor je městem Jihočeského kraje a sousedí s jihočeskými okresy České Budějovice, Písek a Jindřichův Hradec, středočeským okresem Benešov a okresem Pelhřimov kraje Vysočina. Od krajské metropole je Tábor vzdálen přibližně 60 km, od hlavního města Prahy pak 90 km.

Vzhledem k počtu obyvatel, rozloze a urbanistickému řešení se Tábor řadí do kategorie měst. Město Tábor realizuje svoji činnost na základě zákona č. 128/2000 Sb., o obcích, v platném znění. Podle administrativního uspořádání patří mezi obce s rozšířenou působností (ORP). Ze správního pohledu se území ORP Tábor člení do 79 obcí, z nichž 7 má statut města a 3 statut městyste. Tábor se člení na 15 místních částí – Čekanice, Hlinice, Stoklasná Lhota, Záluží, Měšice, Zárybničná Lhota, Smyslov, Čelkovice, Horky, Větrovy, Klokoty, Náchod, Všechnov, Zahrádka a Tábor. Administrativní členění města zachycuje obrázek 1.

Obrázek 1 Administrativní členění města Tábor

Zdroj: Strategický plán rozvoje města Tábor (2020)

Díky geografické blízkosti se osud města Tábora postupně spojil s městy Sezimovo Ústí a Planá nad Lužnicí. Aglomerace těchto měst vytváří druhou největší koncentraci obyvatel i hospodářských aktivit v jižních Čechách, kde žije skoro 46 tisíc obyvatel. Táborská aglomerace je funkčním nikoli správním celkem a rozhodování o rozvoji měst proto mají v rukou samosprávy jednotlivých měst (Strategický plán rozvoje města Tábor 2021-2023¹, 2020).

4.1.2 Historie

Historie města je neodmyslitelně spjata s husitským hnutím a jeho velkými osobnostmi – zejména Janem Žižkou z Trocnova, spoluzakladatelem husitského Tábora.

Nejstarší archeologické nálezy byly nalezeny v prostoru mezi dnešním divadlem a Tržním náměstím a dále na území bývalého hradu Kotnov. Trvalejší osídlení je datováno z konce starší doby železné, tzv. halštatského období v 6. – 5. stol. př. n. l. Další trvalé osídlení spadá až do doby vrcholného středověku. Ve 13. století za vlády krále Přemysla Otakara II. zde bylo vybudováno město „Hradiště“. Byl zde postaven hrad a společně s ním vzniklo rozsáhlé předhradí, které bylo pravděpodobně za povstání Vítkovců proti Přemyslu Otakarovi II. (1276) zničeno (Město Tábor, 2021).

Strategické polohy města využili zradikalizovaní husité – stoupenci učení reformátora katolické církve Mistra Jana Husa, kteří zde založili roku 1420 vojenské město, odkud pod vedením tábořských hejtmanů vedli své vítězné výpravy. Po porážce radikálních husitů v bitvě u Lipan došlo ke smíru Tábořských s císařem Zikmundem a roku 1437 byl Tábor povýšen na královské město. Během staletí prošlo město mnoha stavebními proměnami, ale svůj středověký charakter si uchovalo až dodnes. Historické jádro je díky systému zástavby a množství zachovaných památek městskou památkovou rezervací. (Město Tábor, 2021).

Ve 20. století byl Tábor významným a důležitým posádkovým městem, do začátku 90 let 20.století i jedním z hlavních center velení armády. Armáda měla na život Tábora a regionu vždy velký vliv, ten s rozdělením Československa a přechodem k profesionálně ozbrojeným silám silně poklesl. Husité, středověká tradice města a vojáci zanechali významné stopy. Řada vojenských objektů přešla do vlastnictví města nebo firem či byla zbourána (Město Tábor,2021).

¹ Dále jen SPRMT.

Město Tábor je funkčně a urbanisticky propojeno s městy Sezimovo Ústí a Planá nad Lužnicí. Od poloviny 20. století, kdy dochází k velkému rozvoji průmyslu a nárůstu počtu obyvatel, se vyvíjejí víceméně jako jeden městský celek. V Táboře byla vybudována především bytová výstavba, zatímco průmyslové závody byly postaveny v prostoru mezi Sezimovým Ústím a Planou nad Lužnicí. Dnes jsou města stavebně propojena, což platí zejména o Táboře a Sezimově Ústí, které bylo ve své novodobé historii vlastně vždy satelitem Tábora. Všechna tři města spolu v mnoha oblastech navzájem úzce spolupracují. (SPRMT, 2020).

4.1.3 Demografická struktura města

Vývoj počtu obyvatel

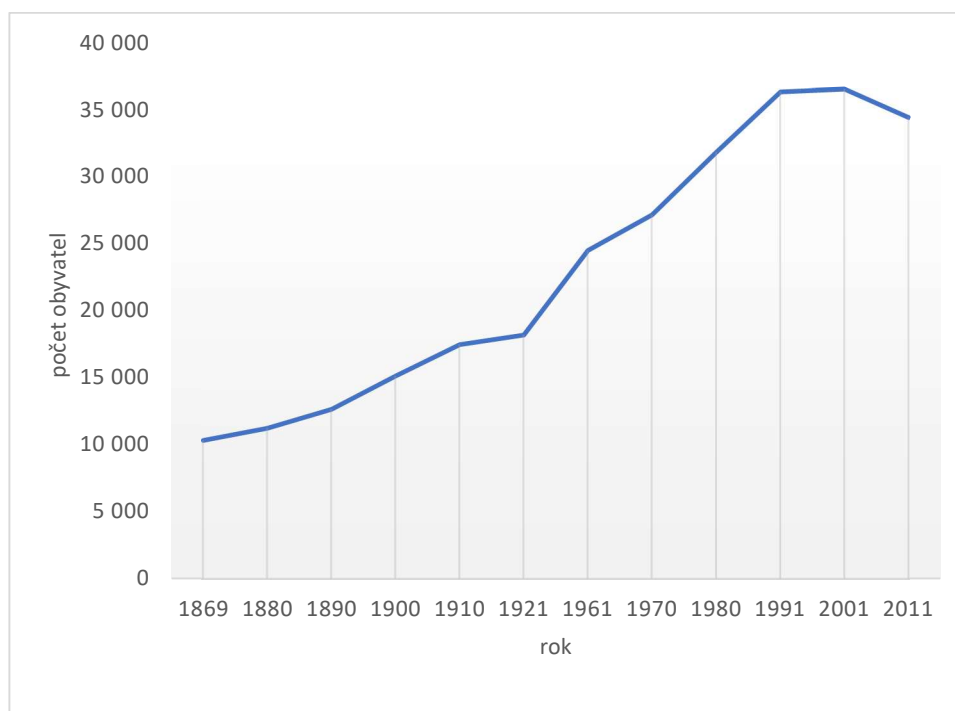
K 31.12.2020 měl Tábor 34 119 obyvatel. Vývoj počtu obyvatel v letech 1869- 2011 dokládá tabulka 1 a graf 1.

Tabulka 1 Vývoj počtu obyvatel v letech 1869–2011 v Táboře

	P o č e t o b y v a t e l										
	1869	1880	1900	1910	1930	1950	1970	1980	1991	2001	2011
Tábor	10 339	11 251	15 155	17 495	19 425	23 696	27 181	31 867	36 342	36 557	34 430

Zdroj: vlastní zpracování, Statistický lexikon obcí (2007)

Graf 1 Vývoj počtu obyvatel 1869–2011 v Táboře

Zdroj: vlastní zpracování, Statistický lexikon obcí (2007)

Město Tábor bylo založeno husity v roce 1420 a v době historicky prvního sčítání lidu v roce 1869 mělo 10 339 obyvatel. Jednalo se již tehdy o druhé největší město v Jižních Čechách. K nárůstu obyvatel v dalších letech docházelo hlavně díky přílivu lidí z venkova, kteří směřovali do měst za prací. K dynamickému nárůstu populace došlo a v 70. a 80. letech 20. století, které bylo období vysoké porodnosti nastolené populační politikou státu. V 90. letech došlo ke zpomalení růstu obyvatel a stagnaci. Proměna demografického chování byla výsledkem politických a ekonomických změn po roce 1989. Vývoj obyvatelstva po roce 1990 byl výrazně ovlivněn poklesem plodnosti a porodnosti. V tomto období obyvatelstvo ubývalo přirozenou měnou či stagnovalo. Migrace nebyla výrazná a v celé republice došlo k významnému poklesu mobility, především z důvodu poklesu nové rezidenční výstavby a nefunkčního trhu s byty a domy. Počet obyvatel města Tábor mírně rostl až do roku 1995, kdy dochází k úbytku obyvatel vlivem procesu suburbanizace (ONplan lab, s. r. o., 2018). Tento proces znamená přesun obyvatelstva a jejich aktivit z města do jeho zázemí. Od roku 2001 se počet obyvatel snižoval především díky suburbanizaci a nižší porodnosti (SPRMT, 2020). V tabulce 2 jsou vyčísleny konkrétní přírůstky a úbytky obyvatel v letech 2011-2020.

Tabulka 2 Bilance obyvatelstva Tábora mezi lety 2011 a 2020

		2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
Přírůstek:	celkový	-100	-72	-166	-142	-75	-159	-15	-11	-179	-158
	přirozený	22	32	14	-53	-31	28	19	-3	-58	-109
	stěhováním	-122	-104	-180	-89	-44	-187	-34	-8	-121	-49

Zdroj: vlastní zpracování, ČSÚ (2021)

Věková struktura obyvatelstva

V roce k 31.12.2020 žilo v Táboře 34 119 obyvatel, z toho 16492 mužů a 17627 žen. Zastoupení obyvatel podle pohlaví bylo tedy lehce ve prospěch žen, jejichž podíl byl 51,6 %. Průměrný věk obyvatel je 43,8. Mezi sečtenými představovaly děti ve věku 0–14 let 14,9 %, osoby ve věku 15–64 let 63,1 % a senioři ve věku 65 a více let 22 %. V současné době jsou nejpočetnější věkovou skupinou ve městě lidé v produktivním věku, což lze z ekonomického pohledu chápat jako pozitivní jev. Došlo také k úbytku obyvatel ve věkové struktuře 15-64 a k nárůstu obyvatel 65+, což lze přisuzovat demografickému jevu stárnutí populace, kdy se zvětšuje podíl seniorů v populaci, kteří se dožívají vysokého věku.

Tabulka 3 Obyvatelstvo dle pohlaví a věku

Rok	Počet obyvatel									
	Celkem	0–14			15–64			65 a více		
		Celkem	Muži	Ženy	Celkem	Muži	Ženy	Celkem	Muži	Ženy
2011	35 334	4 763	2 466	2 297	25 055	12 407	12 648	5 516	2 222	3 294
2020	34 119	5 090	2 622	2 468	21 538	10 672	10 866	7 491	3 198	4 293

Zdroj: vlastní zpracování, ČSÚ (2021)

Průměrný věk obyvatel Tábor má rostoucí tendenci, k 31.12.2020 dosahoval 43,8 let. Při porovnání hodnot z let 2011 a 2020 došlo ke zvýšení průměrného věku z 41,4 na 43,8, tedy o 2,4 roku. Index stáří, kterým se vyjadřuje stárnutí populace, by měl být pod hodnotou 100, kdy platí, že dětí do 14 let by mělo být více než obyvatel ve věku 65+. V současnosti dosahuje index stáří hodnoty 147,17. V budoucnu Tábor bude muset počítat s nárůstem výdajů na sociální oblast a se zajištěním dostatečné lékařské dostupnosti a vybavenosti.

Prognóza populačního vývoje

Prognóza budoucího demografického vývoje města Tábor na základě projekce obyvatelstva pro Jihočeský kraj byla zpracována v rámci komunitního plánu rozvoje sociálních služeb města Tábor. Prognózu zpracoval Český statistický úřad až do roku 2065 a počítá s klesajícím počtem obyvatel města až na 29 444 v roce 2065. Zastoupení seniorů v populaci bude mít rostoucí tendenci. Prognóza počítá s nárůstem indexu stáří na hodnotu 221,5 v roce 2035 a hodnotu 307,2 v roce 2065(SPRMT,2020).

Vzdělanostní struktura

Dle výsledků sčítání lidí, domů a bytů v roce 2011 má v Táboře 30,2 % obyvatel nad 15 let výuční list bez maturity, 31,5 % má úplné středoškolské vzdělání a necelých 15 % je vysokoškolsky vzdělaných. 51,6 % obyvatelstva Tábora nad 15 let je minimálně středoškolsky vzdělaných. Při porovnání výsledků sčítání let 1991, 2001,2011 je patrné, že nadále vzrůstá zastoupení osob s vyššími stupni vzdělání.

Tabulka 4 Obyvatelstvo podle nejvyššího dosaženého vzdělání

		1991	2001	2011
Bydlící obyvatelstvo ve věku 15 a více let (včetně nezjištěného věku)		28 128	30 568	29 791
v tom	bez vzdělání	38	56	64
	základní včetně neukončeného	7 065	5 528	4 385
	střední vč. vyučení (bez maturity)	9 291	10 307	9 009
	úplné střední a vyšší odborné	8 248	10 471	10 933
	vysokoškolské	3 219	3 801	4 425
	nezjištěné	267	405	975

Zdroj: vlastní zpracování, ČSÚ (2021)

Národnostní struktura a náboženská struktura

K české národnosti se v roce 2011 přihlásilo 74,1 %. Z dalších národností byla nejčastěji uváděna národnost slovenská (1,3 %). V malé míře se pak vyskytuje národnost moravská, polská, romská a německá (ČSÚ, 2021).

Z pohledu náboženské víry je 37,1 % občanů nevěřících. 17,8 % jsou věřící a hlásí se k církvi nebo náboženské společnosti. Největší zastoupení má římskokatolická církev. Při porovnání výsledků SLDB 1991–2011 dochází k poklesu věřících osob (ČSÚ, 2021).

4.1.4 Ekonomická a sociální charakteristika

V Táboře bylo k 31.12.2020 zaregistrováno 9 337 ekonomických subjektů, z toho tvořilo 78% podnikatelé – fyzické osoby. Z právnických osob jsou nejvíce zastoupeny obchodní společnosti mimo a.s. (s.r.o., v.o.s., k.s.). Z tabulky 7 je patrné, že cca 50 % registrovaných subjektů nejsou aktivní, tudíž zanikly nebo mají pozastavenou činnost.

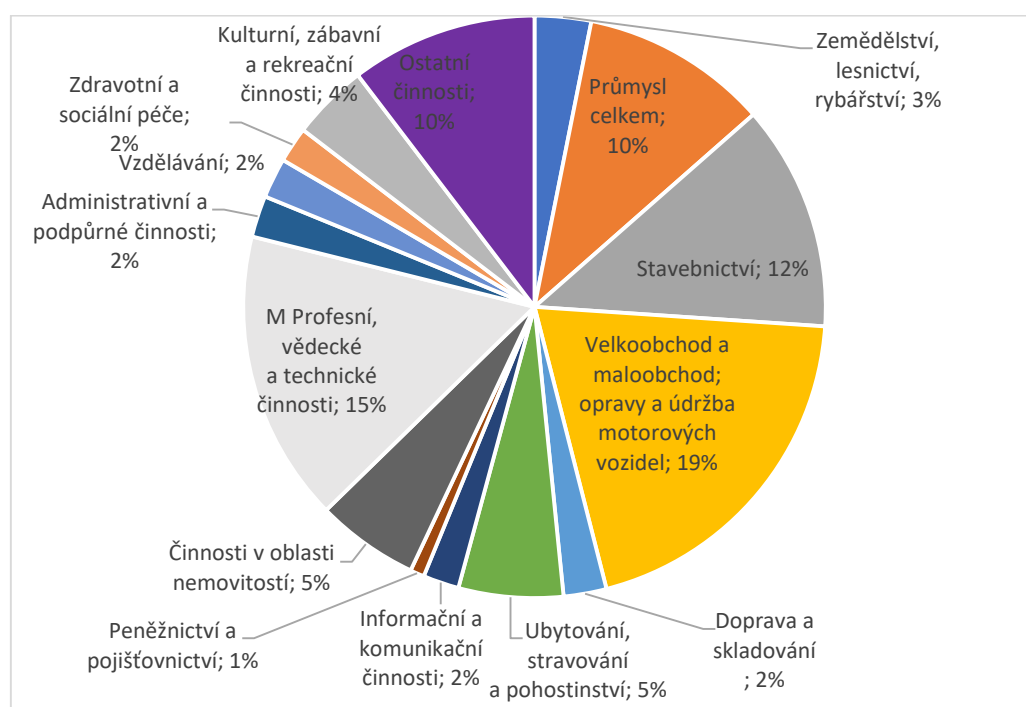
Tabulka 5 Ekonomické subjekty v Táboře k 31.12.2020

	Registrované podniky	Podniky se zjištěnou aktivitou
Celkem	9 377	4 729
Fyzické osoby	7 285	3 556
Fyzické osoby podnikající dle živnostenského zákona	6 747	3 134
Fyzické osoby podnikající dle jiného zákona	379	322
Zemědělství podnikatelé	91	64
Právnícké osoby	2 092	1 173
Obchodní společnosti	1 152	956
akciové společnosti	51	44
Družstva	15	12

Zdroj: vlastní zpracování, ČSÚ (2021)

Ekonomická základna města je svým zaměřím orientována na terciér. Převaha terciéru je typická pro vyspělé státy, ve městech je význam sektoru služeb ještě významnější. Typicky je terciér a zejména pak kvartér situován do velkých měst. Podrobnější strukturu ekonomických subjektů podle odvětví činnosti znázorňuje následující graf.

Graf 2 Ekonomická základna města Tábor dle odvětví k 31.12.2020

Zdroj: vlastní zpracování, ČSÚ (2021)

Z hlediska počtu subjektů dominuje obchod a kategorie profesních, vědeckých a technických činností, která je široce vymezena. Dále se jedná o průmysl zpracovatelský (strojírenský, potravinářský, textilní a chemický). Tábor je rovněž obcí s rozšířenou působností, tudíž je určitá část obyvatel zaměstnána ve státní správě.

V Táboře působí několik prosperujících podniků z různých odvětví. Tyto společnosti mají výrazný vliv na zaměstnanost v celém táborském regionu. Důležitou roli hrají i firmy v sousedících městech Sezimovo Ústí a Planá nad Lužnicí, kam za prací dojíždí velká část táborských obyvatel. Významné podniky v Táboře a v táborské aglomeraci jsou:

COMETT PLUS, spol. s r.o., DITA, Domita a.s., Jednota, OD Tábor, Nemocnice Tábor, a.s., Swallowfield s.r.o., VSP DATA a.s., HOCHTIEF VSB a.s., KOVOSVIT MAS, a.s., Kostelecké uzeniny a.s., SILON a.s. (SPRMT, 2020).

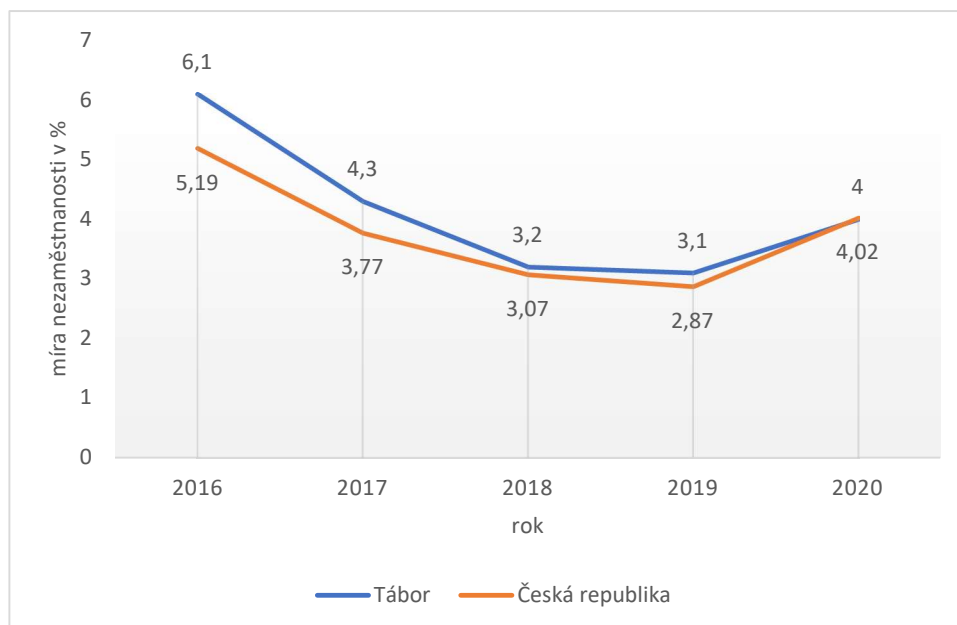
Významnou roli v ekonomice Tábora zaujímá tradičně průmysl. Pro jeho budoucí rozvoj město Tábor plánuje vystavět dvě průmyslové zóny. Jedná se o průmyslovou zónu Tábor – Čekanice, která se nachází na severním okraji Tábora. Plocha navazuje na stávající výrobní areály a funkční náplní zóny je průmyslová výroba, skladovací zařízení, výrobní a nevýrobní služby průmyslového charakteru. Druhou zónou je Tábor – Vožická v severovýchodní části města, která navazuje na stávající průmyslovou zástavbu kolem ulice Vožická (SPRMT, 2020).

Ekonomická aktivita, nezaměstnanost

Město Tábor disponuje vhodnými podmínkami pro rostoucí ekonomický vývoj, především existence velkých zaměstnavatelů a silných průmyslových podniků přispívá k hospodářské stabilitě města.

Registrovaná míra nezaměstnanosti měla v Táboře, stejně tak v celé ČR ve sledovaném období klesající tendenci až do roku 2020. V roce 2020 došlo ke změně vývoje nezaměstnanosti, a to především z důvodu šíření nemoci COVID-19 a přijatým opatřením. To vedlo v průběhu roku 2020 nejdříve ke stagnaci zaměstnanosti a později k jejímu mírnému nárůstu. Na trhu práce byl největší nedostatek dělníků a zaměstnanců se základním a středním vzděláním bez maturity. Jedná se o dlouhodobý trend, který se v posledních letech zhoršuje. Ve sledovaném období se nezaměstnanost pohybuje nad průměrem ČR (MPSV, 2021). Vývoj nezaměstnanosti zachycuje následující graf.

Graf 3 Vývoj míry nezaměstnanosti ve městě Tábor a v ČR 2016–2020

Zdroj: vlastní zpracování, ČSÚ (2021)

Dle výsledků SLDB 2011 bylo v Táboře 17 559 ekonomicky aktivních obyvatel, což představuje 51 % obyvatel města. Ekonomicky neaktivních lidí bylo 15 600, převažovali především nepracující důchodci nad žáky a studenty. Na vývoj ekonomické aktivity v období let 2001 a 2011 měly vliv především pokles počtu obyvatel, stárnutí populace a rostoucí míra nezaměstnanosti. Došlo k poklesu jak ekonomicky aktivních, tak ekonomicky neaktivních. Mezi zaměstnanými lidmi dominovali zaměstnanci (70,6 %), zaměstnavatelé tvořili 3,4 % a na vlastní účet pracovalo 11,6 % lidí (SPRMT,2020).

Tabulka 6 Nezaměstnanost a ekonomická aktivita

	1991	2001	2011
Ekonomicky aktivní	19 247	19 198	17 559
v tom			
Zaměstnaní	18 902	17 994	15 855
nezaměstnaní	345	1 204	1 704
Ekonomicky neaktivní	17 095	17 023	15 600
Ekonomická aktivita nezjištěna	-	336	1 271

Zdroj: vlastní zpracování, ČSÚ (2021)

V rámci srovnávacího výzkumu Město pro byznys 2020 se město Tábor umístilo na 15. pozici z celkových 17 pozic v rámci Jihočeského kraje. Města jsou zde hodnocena podle

několika kritérií v oblastech podnikatelské prostředí a přístupu veřejné správy. V roce 2020 obsadilo město v oblasti podnikatelské prostředí 14. pozici a v oblasti přístupu veřejné správy 13. místo. Dle dosažené pozice na žebříčku má město Tábor prostor ke zlepšování jak v oblasti podnikatelského prostředí tak v oblasti přístupu veřejné správy (Město pro byznys,2021).

Dojížd'ka za prací a do škol

Z výsledků SLDB 2011 bylo zjištěno, že 9 677 obyvatel vyjíždí do zaměstnání či do škol. Poměrně vysoký počet dojíždějících souvisí s funkční provázaností tábořské aglomerace. Z celkového počtu obyvatel Tábora, kteří vyjížděli za prací, jich 57 % pracovalo přímo v Táboře, zbývajících 41 % vyjíždělo za prací do jiné obce v České republice. 27,82 % vyjíždějících tvoří žáci a studenti, 73,9 % z nich dojíždí do jiného kraje, což dokazuje význam vyšších center. 33,2% obyvatel vyjíždělo do práce či za prací denně.

Tabulka 7 Dojížd'ka za prací a do škol dle SLDB 2011

	Zaměstnaní			Žáci a studenti
	celkem	muži	ženy	
Vyjíždějící do zaměstnání a škol	6 985	3 547	3 438	2 692
v tom:				
v rámci obce	3 988	1 687	2 301	1 514
do jiné obce okresu	1 664	997	667	220
do jiného okresu kraje	341	230	111	289
do jiného kraje	859	566	293	635
do zahraničí	133	67	66	34
Vyjíždějící denně mimo obec	2 317	1 397	920	484

Zdroj: vlastní zpracování, ČSÚ (2021)

Bytová aktivita

Dle SLDB 2011 obsahoval tábořský domovní fond 4840 domů, z toho 89 % byly domy obydlené. 79 % z trvale obydlených domů tvoří domy rodinné, zbylých 19% bytové a ostatní. Většina domů patří do vlastnictví soukromých osob, jen 281 domů pak patří státu či obci. Na území města Tábor převládají rodinné domy nad bytovými domy, avšak v rámci

bytových domů se nachází větší počet bytových jednotek a bydlí zde větší počet obyvatel města.

Doprava

Tábor je významným dopravním centrem, leží na křižovatce důležitých silničních i železničních tras.

Automobilová doprava

Město Tábor leží na křižovatce významných dopravních tahů Praha – České Budějovice – Linec a Písek – Pelhřimov – Brno. Nejdůležitější silniční napojení pro město je dálnice D3, která je jedinou komunikací na území Jihočeského kraje zapojenou do sítě TEN-T. Silniční síť Tábora dále obsahuje silnice I. a II. třídy, silnice III. třídy a síť místních komunikací. Dálnice D3 společně se silnicemi I/19 a I/3 tvoří velmi dobře fungující obchvat centra města. I/3, D/3 E Mirošovice u Prahy – Tábor – České Budějovice – Dolní Dvořiště, nejdůležitější silnice na území Jihočeského kraje, která je součástí mezinárodního silničního tahu E-55. Jedná se o velmi vytíženou dopravní tepnu. I/3 plní úlohu silnice regionálního nadregionálního významu. I/19 E Losina u Plzně – Milevsko – Tábor – Pelhřimov představuje silnici nadregionálního a regionálního významu, která vytváří významnou dopravní osu ve směru východ – západ. Navazuje na silnici II/603 a dálnici D3 (SPRMT,2020).

Železniční doprava

V Táboře je několik důležitých železničních uzlů, a to ve směru Praha – Č. Budějovice, Tábor – Písek – Ražice, Veselí nad Lužnicí – Č. Velenice, Tábor – Horní Cerekev a Veselí nad Lužnicí – Horní Cerekev. Železnice má dominantní postavení ve spojení jak s krajským městem Českými Budějovicemi, tak s hlavním městem Prahou.

Táborem, Sezimovým Ústím i Planou nad Lužnicí prochází železniční trať číslo 220 z Prahy do Českých Budějovic a Summerau. Jsou po ní vedeny vlaky kategorií osobní – expres. V Táboře staví všechny, v Sezimově Ústí a Plané nad Lužnicí kromě osobních pouze vybrané spěšné vlaky a rychlíky. S železnicí je spojeno i jedno prvenství, když byla v letech 1902-3 vystavěna F. Křižíkem první elektrická dráha v Čechách mezi městy Tábor a Bechyně. Trať Tábor – Bechyně se stala první elektrifikovanou železnicí na našem území.

Z pohledu železniční infrastruktury je důležitá výstavba IV. tranzitního železničního koridoru, který je součástí evropské sítě železničních tratí TEN-T. Modernizace tratě z Prahy do Českých Budějovic znamená větší spolehlivost dopravy, zkrácení cestovní doby a zvyšuje konkurenceschopnost železnice vůči silniční dopravě (SPRMT,2020).

Letecká doprava

Na území města je veřejné vnitrostátní letiště Tábor/Čápův Dvůr. Je využíváno pouze pro sportovní létání, vojenské lety, nepravidelné civilní lety a pro hospodářskou činnost v zemědělství a lesnictví.

Veřejná doprava

Většinu regionální a dálkové autobusové dopravy v Táboře a okolí zajišťuje místní dopravce Comett Plus. V tábořské aglomeraci zajišťuje dopravní obslužnost Integrovaný dopravní systém, který umožňuje cestujícím využívat kombinaci služeb MHD, linkové autobusové dopravy a železniční dopravy. V provozu je celkem 15 linek MHD, které jsou obsluhovány ve špičce 30 autobusy. Síť je tvořena pěti hlavními směry linek, celkem je v rámci IDS ročně přepraveno cca 8 milionů cestujících, nejvíce osob přepraví MHD (SPRMT, 2020).

Školství

V Táboře je celkem 19 mateřských škol, z toho 12 školek je zřizováno městem a ostatní jsou soukromé – 2 školky specializované pro žáky se zdravotním postižením, 4 školky s individuálním přístupem a 1 církevní mateřská škola. Ve městě je 10 základních škol zřizovaných městem. Dále se zde nachází základní škola pro děti se zdravotním postižením, základní umělecká škola a dům dětí a mládeže.

Město nabízí širokou nabídku středoškolského studia. Studenti mají na výběr ze dvou gymnázií (Gymnázium Pierra de Coubertina a Tábořské soukromé gymnázium) a střední školy a odborné učiliště různých zaměření: Střední průmyslová škola strojní a stavební, Střední zdravotnická škola, Obchodní akademie, Střední zemědělská škola, Střední škola obchodu, služeb a řemesel, Střední škola spojů a informatiky, Střední odborná škola a střední odborné učiliště HEUREKA.

V Táboře se nacházejí dvě vyšší odborné školy, jsou jimi Vyšší odborná škola ekonomická a Vyšší odborná škola zemědělská. Studium nabízí také pobočky tří vysokých škol. Fakulta veřejných politik Slezské univerzity v Opavě provozuje v Táboře konzultační středisko, které zajišťuje výuku studijního oboru Sociální politika a sociální práce. Dále je zde možnost studia 1. ročníku Fakulty strojní ČVUT v Praze a také studia oboru Veřejná správa a regionální rozvoj v kombinovaném studiu Provozně ekonomické fakulty ČZU v Praze. Od roku 2019 je v Táboře organizována Univerzita 3. věku (SPRMT,2020).

Zdravotnictví a sociální péče

Zdravotnická péče je ve městě Tábor soustředěna především v Nemocnici Tábor a.s., která je svým rozsahem okresní nemocnicí a disponuje 466 lůžky. Ve městě je zastoupena základní lékařská odbornost i specializovaní lékaři prostřednictvím polikliniky v centru města a na Sídlíšti nad Lužnicí a samostatných ordinací lékařů. V okrese Tábor je také umístěna Dětská psychiatrická nemocnice Opařany, která je největší dětskou psychiatrickou nemocnicí v ČR. Dlouhodobým problémem v Táboře je malé zastoupení lékařů specialistů, a to především zubařů, gynekologů a dětských lékařů.

Co se týče sociální péče má Město Tábor zpracován Komunitní plán sociálních služeb ORP Tábor pro období 2020–2022. Cílem komunitního plánu je naplňovat skutečné potřeby občanů v oblasti sociálních služeb. Dále má město zpracován katalog poskytovatelů sociálních a doplňkových služeb dostupných na území ORP Tábor, které slouží občanům k orientaci v nabízených službách. Tábor disponuje kvalitní a poměrně širokou sítí sociálních služeb (SPRMT, 2020). Zařízení v sociální oblasti jsou vyčíslena v tabulce 8.

Tabulka 8 Zařízení v sociální oblasti k 31.12.2020

	Počet zařízení	Počet míst v zařízeních
Domovy pro seniory	1	143
Domovy pro osoby se zdravotním postižením	-	-
Azylové domy	1	59
Chráněná bydlení	1	7
Denní stacionáře	3	-
Nízkoprahová zařízení pro děti a mládež	1	-
Sociální poradny	6	-

Zdroj: vlastní zpracování, ČSÚ (2021)

Kultura

Táborská aglomerace disponuje bohatou nabídkou služeb v oblasti kultury a trávení volného času. Služby jsou využívány místními obyvateli, obyvateli z okolí a zároveň ztraktivňují město jako destinaci cestovního ruchu.

Z pohledu cestovního ruchu jsou atraktivní zejména muzea a galerie. Husitské muzeum patří mezi nejnavštěvovanější muzea v České republice. V rámci muzea lze také navštívit Bechyňskou bránu a vyhlídkovou věž Kotnov. Dalšími muzei v Táboře jsou: Muzeum čokolády a marcipánu, Muzeum lega, Muzeum fotografie Šechtl & Voseček, Muzeum pivovarnictví a Muzeum hudby.

Kulturní život je v Táboře bohatý a pestrý, řada pořádaných akcí se vztahuje k husitské tematice. Nabídka kulturních akcí je největší v letních měsících, kdy se koná cyklus pořadů s názvem Táborské kulturní léto, které vrcholí vždy v září mezinárodním festivalem Táborská setkání.

Město Tábor patří do turistického regionu Jižní Čechy, který je atraktivní svým přírodním prostředím, dochovanými památkami, množstvím vodních toků, rybníků a je hojně navštěvovanou oblastí. Dále spadá do skupin mikroregionu Táborsko a turistické oblasti Toulava. Tábor je místem se slavnou historií a množstvím architektonických památek i přírodních krás, má tedy předpoklady pro rozvoj cestovního ruchu.

Rozvoj města

Město Tábor má zpracován zastřešující strategický dokument Strategický plán rozvoje města Tábor 2021-2032, který byl schválen Zastupitelstvem města Tábor dne 05.10.2020 usnesením č. 454/17/20. Jedná se o dlouhodobý koncepční dokument, který stanovuje cíle, priority a konkrétní opatření pro rozvoj města. Východiskem pro jeho zpracování je analýza současného demografického a ekonomického stavu města a stanovuje směřování rozvoje města vždy pro následující období (Město Tábor, 2021).

Strategický plán města se zaměřuje na tyto následující priority:

1. Infrastruktura – dopravní a technická infrastruktura, veřejná doprava, pěší a cyklistická doprava.
2. Životní prostředí – kvalita ovzduší, městská zeleň, příměstská krajina a rekreace, ochrana před povodněmi a suchem.

3. Konkurenceschopnost – podpora podnikání, cestovní ruch, rozvoj lidských zdrojů, zaměstnanost a trh práce, územní rozvoj města.

4. Kvalita života – kulturní a sportovní aktivity, zdravotní a sociální služby, vzdělávání, bydlení, architektura a veřejný prostor (SPRMT, 2020).

Táborští občané měli možnost se ke strategickému dokumentu vyjádřit. Dle slov místostarosty Václava Klecandy (Česká pirátská strana) je důležité, aby plán byl živý a reálný dokument, který odráží potřeby občanů. Místostarosta dále uvedl: „*Strategický plán má být široce přijímaný dokument, který ukazuje cestu, jakou se město hodlá vydat a kam ve vytýčený časový horizont chce dojít. Z tohoto důvodu je důležité, umožnit veřejnosti se zapojit do procesu vzniku tohoto dokumentu*“ (Klecanda, 2020).

4.1.5 Shrnutí sociodemografických údajů

V roce k 31.12.2020 žilo v Táboře 34 119 obyvatel, průměrný věk obyvatel byl 43,8 let. Nejpočetnější věkovou skupinou byli lidé v produktivním věku. Z hlediska demografického vývoje je patrný klesající trend v počtu obyvatelstva, ten je způsoben jak vlivem migrace, tak vlivem přirozené měny obyvatelstva. Na významu nabývá trend stárnutí populace, který může být v budoucnu hrozbou pro příští vývoj v ekonomické a sociální oblasti. Více jak polovina obyvatelstva Tábora nad 15 let je minimálně středoškolsky vzdělaných. 51% obyvatel Tábora se řadí mezi ekonomicky aktivní. Z hlediska ekonomické základny zde dominuje terciér, velkou tradici má průmysl. Nezaměstnanost v roce 2020 činila 4 % a nacházela se na stejné úrovni jako průměrná míra nezaměstnanosti ČR. Ve městě dlouhodobě působí řada podniků, kteří přispívají k hospodářské stabilitě. Pro další rozvoj průmyslu město počítá s dvěma novými průmyslovými zónami Z hlediska dopravy zaujímá město strategickou polohu, leží na křižovatce významných silničních a železničních tras. Je důležitým dopravním uzlem a pro budoucí vývoj je důležitá výstavba D3 a tzv. IV. železničního koridoru. Tábor disponuje širokou nabídkou školských, zdravotnických, kulturních a sportovních zařízení.

4.2 Hospodaření obce

4.2.1 Rozpočet a rozpočtový proces města Tábor

Hospodaření města Tábora se ve sledovaném období každoročně řídilo rozpočtem, který byl schválen dle zákona 128/2000 Sb., o obcích, a v souladu se zákonem 250/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech územních rozpočtů, a usnesením Zastupitelstva města Tábora. Rozpočet je sestavován se standardní mírou opatrnosti, konzervativním přístupem k příjmové stránce a tlakem na úspory ve výdajové stránce. Přínosy konzervativní koncepce rozpočtu starosta Štěpán Pavlík shrnul takto: „*Především tu stabilitu správci města i občané ocení při nenadálých nárazech typu pandemií nebo energetických zvrátů. Zdravý rozpočet vykryje fatální erozi do rozpočtové rezervy, nenutí pozastavit rozběhnuté stavby, které se po novém rozjetí výrazně prodraží. Udržet logicky funkční veřejný rozpočet znamená zapojit v zásadní míře rozum proti emoci chuti pomoci každému, kdo by to potřeboval*“ (Pavlík, 2022). Rozpočet je sestaven vždy na jedno rozpočtové období shodné s kalendářním rokem. Rozpočet města Tábora obsahuje zásadu, že nespotřebované rozpočtované prostředky na konci roku nepropadají, ale převádějí se do Fondu rezerv a rozvoje k využití v dalších letech. Při sestavování jednotlivých rozpočtů byly využity:

- Makroekonomické predikce Ministerstva financí České republiky
- Rozpočtové strategie sektoru veřejných institucí České republiky
- Návrhy státního rozpočtu na rok
- Prognózy významných institucí, bank
- Střednědobé rozpočtové výhledy Jihočeského kraje
- Rozpočtové výhledy města Tábora na roky
- Vývojové řady města Tábora
- Očekávaná skutečnost (Rozpočet města Tábor 2020).

Dle získaných informací od Městského úřadu v Táboře má tvorba rozpočtu jako strategického dokumentu svůj harmonogram vzniku, přesná pravidla a vývoj. První struktura vzniká na jaře, vedení města pak ve spolupráci s odbory nastavuje finanční limity, projednává ho několikrát rada města, pracovní porada zastupitelů, finanční výbor, teprve pak je předložen zastupitelstvu města (Město Tábor, 2019).

Schvalování rozpočtu se dle místostarosty Václava Klecandy (Česká pirátská strana) neobjede bez nekonceptních návrhů zaběhlých kritiků. Ke schvalování rozpočtu uvedl: „*Nejdůležitější dokument, který se nikdy neobejde bez populistických návrhů na úpravy ve*

prospěch tu jedné lobby-skupince, tu jiné. Vždy podle toho, komu se v tu chvíli chce populistu zalíbit“ (Klecanda,2019). K podobě rozpočtu se stavěl kriticky zastupitel Václav Ebert (KSČM): „Pokud nechceme propad rozpočtu zvyšovat a zadlužovat budoucí generace, bude nutné realizovat tvrdá úsporná opatření, a to zejména v oblasti investic. Současné plány radnice v této oblasti tomu ovšem nenasvědčují. Veřejně radnice hovoří například o nutnosti vybudování druhého zimního stadionu, podzemního parkoviště na Parkánech, či o další etapě rekonstrukce plaveckého bazénu a jeho areálu i dalších investičních aktivitách. To je ovšem otázka stovek milionů korun a zřejmě při těchto záměrech nebude v rozpočtu ani na kofinancování případných dotací“ (Ebert,2021).

Rozpočet města je po celý rok zveřejněn na webových stránkách města, kde je možné sledovat i jeho průběžné plnění. Po skončení roku je k dispozici závěrečný účet města. Dle vyjádření vedoucí finančního odboru Dany Daňkové mají občané rozsáhle možnosti, jak sledovat finanční situaci města: *„Město Tábor otevřelo další informační kanál pro občany. K již známým a dlouhodobě sdíleným informacím o hospodaření města, kterými jsou střednědobý výhled rozpočtu, rozpočet a závěrečný účet města, Tábor přidává další. Jedná se o novou webovou aplikaci. Její přínos vidíme především v tom, že neposkytuje pouze strohá čísla o hospodaření v daném roce, ale tvůrce na jedno místo složil přehled o vývoji hospodaření za delší časové období (4,5 a 8let), přehled o jednotlivých položkách příjmů a výdajů a přehled o vybraných ukazatelích hospodaření města. Tyto údaje je možno sledovat i v přepočtu na jednoho obyvatele, což vytváří předpoklad pro srovnání s ostatními městy podobné velikosti. Každý, má možnost například zjistit, kolik se ve vybraném období nainvestovalo do škol nebo dopravy, zda se investice v jednotlivých letech snižují nebo zvyšují, kolik peněz je směřováno do oprav majetku a jaké místo v žebříčku porovnání s ostatními městy v této položce Tábor zaujímá. Samozřejmostí jsou i informace o úvěrovém zatížení či dotačních prostředcích inkasovaných do rozpočtu města“ (Daňková,2021).*

Hospodaření města probíhalo ve sledovaném období v souladu se schváleným rozpočtem a provedenými rozpočtovými opatřeními. Kontrola plnění rozpočtu dle informací finančního odboru probíhala prostřednictvím zpracovávání měsíčních přehledů plnění rozpočtu a čtvrtletních rozborů hospodaření. Zprávy o vývoji hospodaření pravidelně projednával finanční výbor. Kontrolu hospodaření, kontrolu dodržování platné legislativy a testování celého účetního systému provádí útvar vnitřního auditu. Hospodaření města a výkaznictví podléhá ze zákona přezkumu hospodaření, který provádí auditorská firma. Přezkum ve sledovaném období prováděla firma HZ Brno spol. s r.o., která nezjistila žádné

chyby ani žádná rizika, která by mohla mít negativní dopad na hospodaření územního celku (Závěrečný účet města Tábor 2020).

Schválené rozpočty v jednotlivých letech jsou vyčísleny v tabulce 9.

Tabulka 9 Schválený rozpočet města v letech 2016–2020 v tis. Kč

	2016	2017	2018	2019	2020
Příjmy	706 490	745 791	833 363	886 310	884 464
Výdaje	704 832	745 228	831 075	883 163	963 151
Saldo	1 658	563	2 288	3 147	-78 687

Zdroj: vlastní zpracování, Závěrečné účty města Tábor 2016-2020

Schválené rozpočty v období 2016–2019 byly schváleny jako přebytkové. Přebytky rozpočtu, tedy rozdíl mezi celkovými příjmy a celkovými výdaji, byly určeny na financování investičních projektů v dalších letech. Rozpočet schválený na rok 2020 byl sestaven jako schodkový se saldem - 78 687 tis. Kč. Saldo mělo být kryto kategorií financování – úvěrem, prostředky Fondu rezerv a rozvoje a Fondu pokut. Skutečné plnění rozpočtu města v období let 2016-2020 zachycuje tabulka 10.

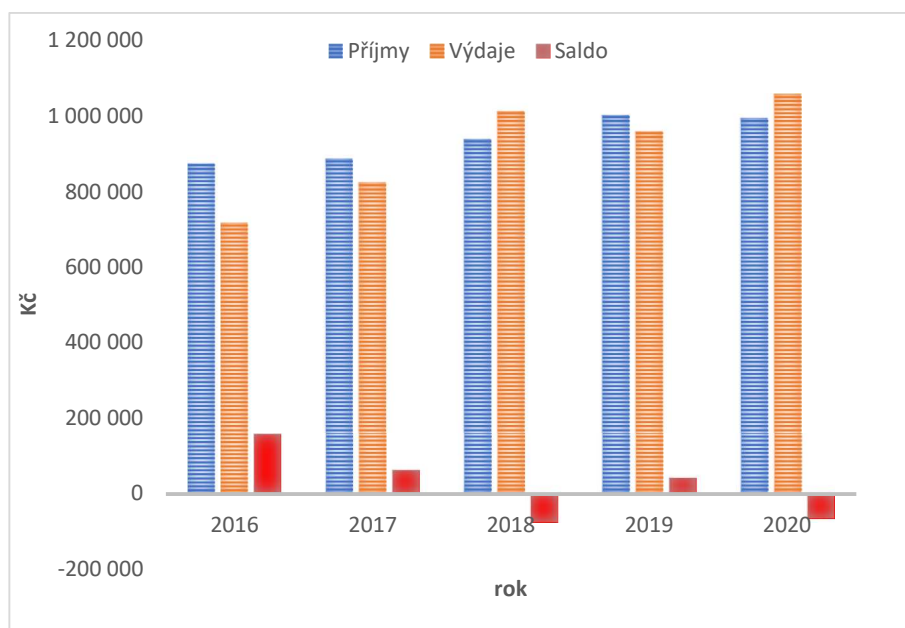
Tabulka 10 Skutečné plnění rozpočtu města v letech 2016–2020 v tis. Kč

	2016	2017	2018	2019	2020
Příjmy	874 375	887 334	938 942	1 002 799	995 176
Výdaje	717 786	824 560	1 013 432	960 101	1 059 214
Saldo	156 589	62 774	-74 490	42 698	-64 038

Zdroj: vlastní zpracování, Závěrečné účty města Tábor 2016-2020

Ve sledovaných letech město dosáhlo kladného salda hospodaření ve výši přesahující 122 mil. Kč. Hospodaření města bylo v dlouhodobém horizontu vyrovnané. Na příjmech bylo inkasováno 4,69 mld. Kč a na výdajích vyčerpáno 4,57 mld. Kč. Meziroční vývoj rozpočtu města je znázorněn na grafu 4.

Graf 4 Meziroční vývoj rozpočtu města Tábor

Zdroj: vlastní zpracování, Závěrečné účty města Tábor 2016-2020

Vývoj schodku rozpočtu byl v letech 2016–2020 poměrně proměnlivý a nerovnoměrný. Na výši salda měla vliv především dotační politika státu, úvěrová politika města a schopnost města realizovat schválený kapitálový rozpočet.

V roce 2016 bylo dosaženo přebytku ve výši 156 589 tis. Kč. To bylo způsobeno především nízkým čerpáním kapitálového rozpočtu a vyššími daňovými příjmy. Vyšší daňové a nedaňové příjmy společně s nízkým čerpáním běžných výdajů vedlo v roce 2017 k přebytku ve výši 62 774 tis. Kč. V roce 2018 byl výsledkem hospodaření schodek -74 490 tis. Kč, především z důvodu, že prostředky nečerpané v minulých letech a uložené do Fondu rezerv a rozvoje byly zapojeny do rozpočtu. V roce 2019 skončilo hospodaření města přebytkem ve výši 42 698 tis. Kč. To především díky vyšším příjmům a nižšímu čerpání celkových výdajů. V roce 2020 díky čerpání úvěru a prostředků z Fondu rezerv a rozvoje hospodaření skončilo schodkem – 64 038 tis. Kč. V roce 2020 se do hospodaření města promítla epidemiologická situace a s tím související vládní opatření. Tato skutečnost měla vliv na inkasa daňových příjmů. Na výdajové stránce jednak došlo k růstu výdajů, na opatření související s nemocí COVID 19, ale i k úspoře na neuskutečněných akcích (Závěrečný účet města Tábor 2020).

4.2.2 Příjmy města v období 2016–2020

Celkové příjmy obce je možné rozčlenit dle druhu na daňové, nedaňové, kapitálové příjmy a přijaté transfery. Porovnání příjmů mezi roky 2016 až 2020 znázorňuje níže uvedená tabulka a graf. Jsou zde uvedeny příjmy dle schváleného a upraveného rozpočtu a příjmy skutečné. Hodnoty upravených rozpočtů zachycují prováděné úpravy rozpočtu prostřednictvím rozpočtových opatření.

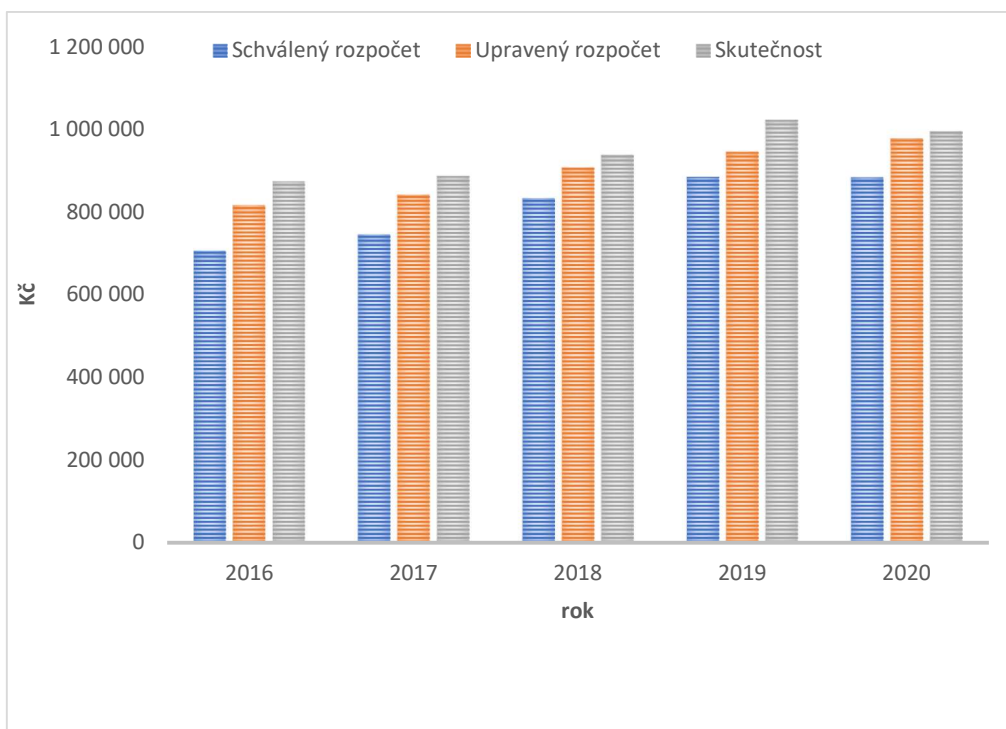
Ve sledovaném období byly skutečné příjmy vyšší než příjmy navrhované, zároveň dochází každoročně k jejich nárůstu až do roku 2019. V roce 2020 došlo u celkových příjmů k poklesu o 7 623 tis. Kč, tj. 0,8 % ve srovnání s rokem 2019. K největšímu nárůstu celkových příjmů došlo v roce 2019 a to o 74 442 tis. Kč, tj. 10,6 % oproti roku 2018. V roce 2018 došlo ke zvýšení příjmů o 51 607 tis. Kč, tj. 5,8 % oproti roku 2017.

Tabulka 11 Příjmy města 2016-2020 v tis. Kč

Rok	2016	2017	2018	2019	2020
Schválený rozpočet	706 490	745 791	833 363	886 310	884 464
Upravený rozpočet	815 605	841 901	907 826	945 448	979 199
Skutečnost	874 375	887 334	938 942	1 022 799	995 176

Zdroj: vlastní zpracování, Závěrečné účty města Tábor 2016-2020

Graf 5 Příjmy města Tábor 2016-2020

Zdroj: vlastní zpracování, Závěrečné účty města Tábor 2016-2020

Příjmy ve sledovaném období ovlivnila dobrá kondice ekonomiky, vysoká míra zaměstnanosti a růst mezd a platů. Velký vliv na příjmy měly především a legislativní opatření na úseku výběru daní, které spolu s novelou rozpočtového určení daní přinesly územním rozpočtům významné nárůsty daňových příjmů. Zároveň v rozpočtu města došlo ke stabilizaci nedaňových příjmů, kdy pokles příjmů z pronájmu se zastavil díky klesajícím prodejům bytů nájemníkům. Na poli investičních dotací došlo v roce 2017 k jejich snížení, v dalších letech byl trend vývoje rostoucí (Závěrečný účet města Tábor 2020).

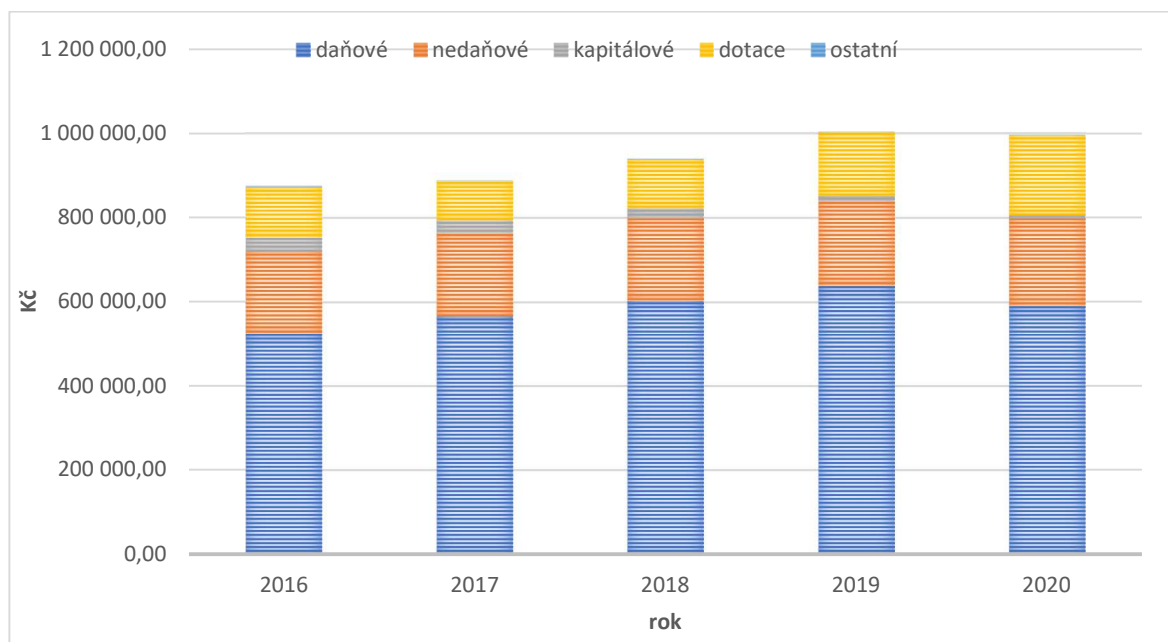
V následující tabulce a grafu jsou uvedeny příjmy dle druhového třídění za období 2016 až 2020.

Tabulka 12 Příjmy města Tábor dle druhového rozdělení 2016–2020 v tis. Kč

Příjmy	2016	2017	2018	2019	2020
Daňové	525 394	567 197	602 910	638 027	591 103
Nedaňové	194 210	195 620	195 773	201 270	207 010
Kapitálové	32 869	31 142	23 462	12 648	7 495
Vlastní příjmy celkem	752 473	793 959	822 145	851 946	805 608
Dotace	121 612	93 297	115 989	150 077	189 099
Ostatní	290	78	808	776	469
Celkem	874 375	887 334	938 942	1 002 799	995 176

Zdroj: vlastní zpracování, Závěrečné účty města Tábor 2016–2020

Graf 6 Příjmy města Tábor dle druhového třídění 2016–2020

Zdroj: vlastní zpracování, Závěrečné účty města Tábor 2016-2020

Největším zdrojem příjmů pro město Tábor byly příjmy daňové, které tvoří 62 % celkových příjmů ve sledovaném období. Daňové příjmy měly rostoucí tendenci do roku 2019, v roce 2020 došlo k poklesu o 46 925 tis. Kč. Druhou největší složkou příjmů byly příjmy nedaňové, které tvoří 21 % celkových příjmů. Vlastní příjmy (daňové, nedaňové a kapitálové) se na celkových příjmech podílely v průměru 86 %. Přijaté dotace se na celkových příjmech průměrně podílely 14 %.

Daňové příjmy jsou tvořeny svěřenými daněmi, sdílenými daněmi, místními daněmi a správními poplatky. Celkové daňové příjmy dosahovaly v jednotlivých letech stabilních hodnot a nedocházelo k výrazným výkyvům. Porovnání plnění jednotlivých položek daňových příjmů a jejich rozpočtu je uvedeno v následující tabulce.

Tabulka 13 Daňové příjmy Tábor 2016–2020 v tis. Kč

Daňové příjmy	2016	2017	2018	2019	2020
daň z příjmů FO placená plátcí	94 124	105 431	120 352	134 440	125 932
daň z příjmů FO plac. poplatníky	7 297	3 163	2 605	3 431	1 898
daň z příjmu FO vybír. srážkou	9 220	9 094	10 291	11 572	11 578
daň z příjmu PO	95 278	96 820	94 499	107 782	86 644
daň z příjmu PO za obec	27 974	23 582	22 617	16 882	15 938
DPH	174 619	196 375	232 555	242 638	237 752
daň z nemovitých věcí	39 574	40 600	39 472	41 671	40 746
správní poplatky	16 673	17 397	17 754	17 511	16 181
místní poplatky	2 781	2 422	2 817	2 524	2 614
poplatek za odpad	17 803	17 784	17 791	17 666	20 655
příjmy za ZOZ od žad. ŘP	373	420	439	405	326
daň z hazardních her	1 787	40 114	41 476	40 160	30 709
zrušený odvod z loterií aVHP	39 529	13 821	0	0	0
ostatní daňové příjmy	149	174	242	1 348	130
celkem	525 394	567 197	602 910	638 027	591 103

Zdroj: vlastní zpracování, Závěrečné účty města Tábor 2016-2020

Největší zastoupení v daňových příjmech měla daň z přidané hodnoty. Podílela se na tvorbě daňových příjmů v průměru 36,9 %. V roce 2020 tvořila asi 40,2 % daňových příjmů. V roce 2018 došlo k největšímu přírůstku příjmů z DPH, daň dosáhla výše 232 555 tis. Kč a meziročně vzrostla o 36 180 tis. Kč, tj. o 18,4 %. Na tomto nárůstu se podílel vliv opatření na zvýšení výběru daní (kontrolní hlášení a elektronická evidence tržeb). Další skutečnost, která vedla k růstu, bylo navýšení podílu obcí v rámci rozpočtového určení daní z 21,4 % na 23,58 % od 1. 1. 2018. Do roku 2019 měla daň rostoucí hodnotu, v roce 2020 meziročně

klesla o 4 886 tis. Kč, tj. o 4,1 %. Na výběru DPH se v roce 2020 projevil především pokles maloobchodních tržeb a nižší sazby daně u některých služeb (hromadné dopravy, tepla a stravovacích služeb). Pokles souvisí s pandemií nemoci COVID a se souvisejícími vládními restrikcemi a opatřeními (Závěrečný účet města Tábor 2020).

Druhou nejpočetnější skupinou, co se podílu na daňových příjmech týče, byla daň z příjmu fyzických osob placená plátcí. Průměrně se podílela na celkových daňových příjmech z 19,8 %. Hodnota daně ve sledovaném období rostla až do roku 2019, v roce 2020 meziroční plnění kleslo o 8 508 tis. Kč, tj. 6,3 %. Na inkaso daně měla vliv zejména přímá podpora související s výplatou různých kompenzačních bonusů.

Třetí největší složkou daňových příjmů byla daň z příjmů právnických osob. V průměru tvořila okolo 16,5 % daňových příjmů. V roce 2016 dosáhla daň nejvyšší hodnoty z uvedených let a tvořila 18,1 % daňových výnosů. V roce 2020 došlo stejně jako u daně z přidané hodnoty k poklesu o 19 %, konkrétně o 21 138 tis. Kč. Na výnos daně měli vliv opatření přijatá v souvislosti s šířením nemoci COVID-19. Nejvíce zasažené firmy tudíž negenerovaly takovou daňovou povinnost jako v minulých letech.

Součástí daňových příjmů jsou i místní poplatky, které mají charakter obecních daní. Druhy místních poplatků, které jsou v Táboře, a jejich výše v roce 2020 jsou uvedeny v následující tabulce. Průměrné příjmy z místních poplatků ve sledovaném období činily o 2 632 tis. Kč a tvoří 0,45 % celkových daňových příjmů. V roce 2020 v souvislosti s vyhlášením nouzového stavu byl prominut poplatek za užívání veřejného prostranství a poplatek z pobytu do konce roku 2020. Celá úprava výše uvedených místních poplatků jsou v Táboře stanoveny obecně závaznými vyhláškami.

Tabulka 14 Druhy a výše místních poplatků v Táboře v roce 2020

Druh poplatku	Kdo platí poplatek	Sazba	Splatnost
Poplatek ze psů			31. března
v rodinném domě	držitel psa	500 Kč/ za každého dalšího psa 1500	
v ostatních objektech	držitel psa	1000 Kč/ za každého dalšího psa 1500Kč	
osoby starší 65 let	držitel psa	100 Kč/ za každého dalšího psa 300 Kč	
Poplatek z pobytu	poskytovatel pobytu	21 Kč za den	čtvrtletně
Poplatek za užívání veřejného prostranství	uživatel prostranství	140Kč za den dle typu užívání	při oznámení užívání
Poplatek za provoz systému shromažďování, sběru, přepravy, třídění, využívání a odstraňování komunálních odpadů	fyzická osoba přihlášená v obci a vlastník stavby určené k individuální rekreaci bytu nebo RD, kde není nikdo přihlášen	696 Kč/ rok	31. května

Zdroj: vlastní zpracování, Město Tábor (2020)

Nedaňové příjmy 2016–2020

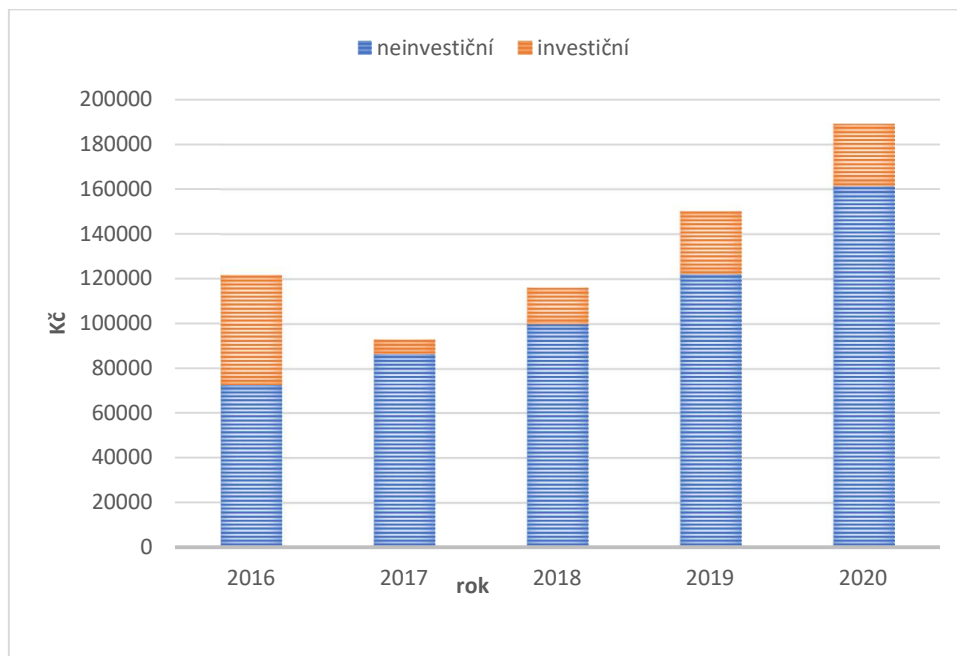
Nedaňové příjmy tvoří druhou nejpodstatnější složku příjmů města Tábor. V období 2016-2020 dosáhly celkově 993 883 tis. Kč a tvořily v průměru 21,15 %. Nedaňové příjmy zahrnují příjmy z vlastní činnosti, přijaté sankční platby, příjmy z prodeje majetku nekapitálového charakteru, přijaté splátky půjčených prostředků a ostatní nedaňové příjmy. Největší položkou této kategorie byly příjmy z pronájmu majetku, které dosáhly 163 868 tis. Kč za rok 2020, na jejich výši má vliv výběr nájemného v rámci mimosoudního, soudního a exekučního vymáhání pohledávek (Závěrečný účet města Tábor 2020).

Přijaté dotace 2016-2020

Ve sledovaném období byly přijaty dotace v celkové výši 669 623 tis. Kč, a to jednak neinvestiční 542 709 tis. Kč (81,05 %) a jednak investiční 126 914 tis. Kč (18,95 %). Přijaté dotace se na celkových příjmech v průměru podílely 14 %. Vedoucí táborského finančního odboru Dana Daňková k problematice dotací sdělila: „Dotace představují na první pohled peníze zadarmo. Jsou však spojeny nejen s náklady na přípravu žádosti o dotaci, ale také s velkou nejistotou, zda dotace bude přiznána a zda budou následné kontroly spokojeny

s jejím vyúčtováním. Přesto se Tábor snaží využít všech příležitostí k získání těchto peněz. Většina dotací 70 % u neinvestičních a 98 % u investičních byla získána z dotačních programů státu“ (Daňková,2021a). Vývoj přijatých dotací zachycuje graf 7.

Graf 7 Přijaté dotace 2016-2020 v tis. Kč

Zdroj: vlastní zpracování, Závěrečné účty města 2016-2020

Z grafu je patrné, že neinvestiční dotace měly od roku 2018 rostoucí tendenci, nejvyšší hodnoty dosáhly v roce 2020 a to 161 293 tis. Kč (85 % celkových dotací). V letech 2016-2020 neinvestiční dotace zahrnovaly příspěvek na výkon státní správy, dále dotace od obcí, což jsou příspěvky obcí na zajištění požární ochrany, na tělovýchovnou akci Talent roku a na provoz hřbitova. Další neinvestiční dotace byly poskytnuty Jihočeským krajem a ze státního rozpočtu na zajištění různých akcí a účelů.

Investiční dotace dosáhly nejvyšší hodnoty v roce 2016 a to 48 797 tis. Kč (40,1 % celkových dotací). V rámci investičních projektů město čerpalo dotace ze státního rozpočtu, z rozpočtu Jihočeského kraje, ze Státního fondu životního prostředí, ze Státního fondu dopravní infrastruktury a od Regionální rady regionu soudržnosti Jihozápad. Všechny přijaté dotace byly řádně vyúčtovány, nevyčerpané finanční prostředky byly řádně odvedeny do příslušných rozpočtů (Závěrečný účet města Tábor 2020).

4.2.3 Výdaje města v období 2016–2020

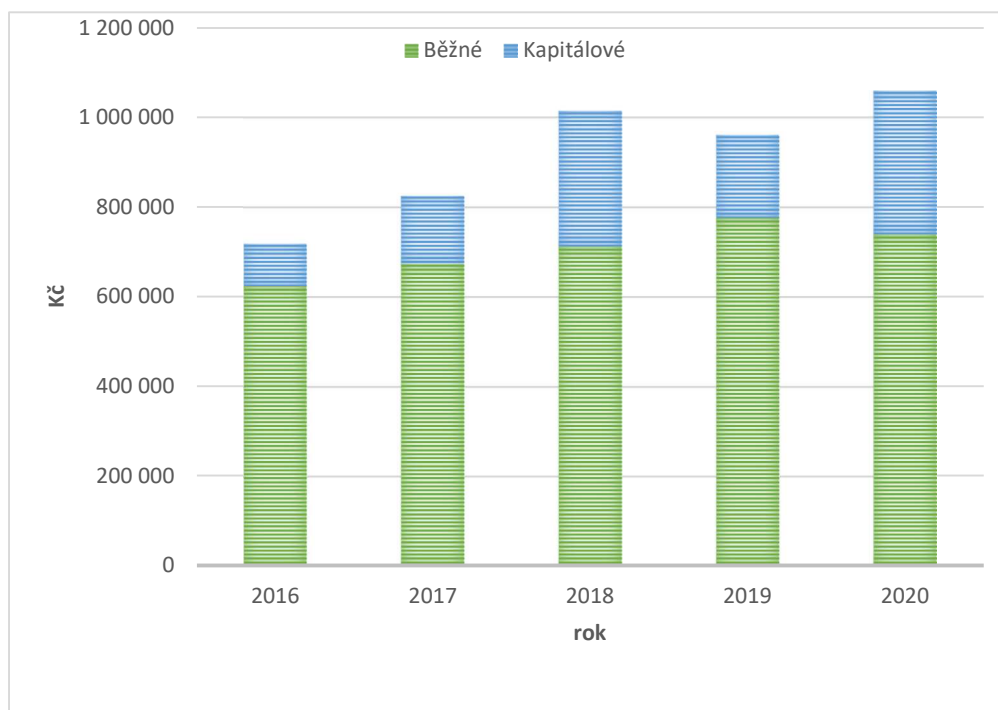
Rozdělení výdajů dle ekonomické hlediska na běžné a kapitálové, zachycuje tabulka 15 a graf 8.

Tabulka 15 Výdaje města Tábor dle ekonomického třídění 2016-2020 v tis. Kč

Výdaje	2016	2017	2018	2019	2020
Běžné	624 993	674 364	712 844	776 667	739 945
Kapitálové	92 793	150 196	300 588	183 434	319 268
Celkem	717 786	824 560	1 013 432	960 101	1 059 213

Zdroj: vlastní zpracování, Závěrečné účty města Tábor 2016-2020

Graf 8 Výdaje města Tábor v období 2016-2020

Zdroj: vlastní zpracování, Závěrečné účty města Tábor 2016-2020

Z výdajů připadalo 77 % na běžné výdaje a 23 % na investice do majetku města. Běžné výdaje měli rostoucí tendenci až do roku 2019. Ke zvyšování výdajů docházelo především díky nárůstu cen vstupů a vysoké dynamice růstu mezd, která negativně ovlivnila výdaje do všech oblastí a činností města. Růst výdajů souvisel i s nárůstem výdajů na opravy. Výše prostředků alokovaných na opravy majetku města v posledních pěti letech vzrostla z 416 mil. Kč na 566 mil. Kč. V roce 2020 došlo k poklesu o 36 722 tis. Kč což je o 4,7 %.

Největší část běžných výdajů tvořily platy zaměstnanců, kteří jsou v pracovním poměru. Výdaje na platy zaměstnanců tvořily 148 211 tis. Kč v roce 2020. Druhou největší

složkou běžných výdajů byly neinvestiční nákupy, konkrétně nákup služeb. Nákupy služeb byly čerpány ve výši 180 732 tis. Kč. Vzrostly převážně konzultační, poradenské a právní služby a nákup ostatních služeb. Třetí nejvýznamnější složkou běžných výdajů byly náklady na opravy a udržování. V roce 2020 byly čerpány ve výši 120 462 tis. Kč. Nejvyšší navýšení bylo u oprav kulturních památek.

Kapitálové výdaje

Kapitálové výdaje tvořily v průměru 23 % celkových výdajů. Za posledních pět let město proinvestovalo více jak 1mld. Kč. V roce 2016 kapitálové výdaje činily 92 793 tis. Kč. V roce 2017 kapitálové výdaje vzrostly a to na částku 150 196 tis. Kč. Velké investiční akce probíhaly v letech 2018-2019. V roce 2018 probíhala rozsáhlá rekonstrukce plaveckého stadionu a tudíž i díky tomu kapitálové výdaje vzrostly na historicky nejvyšší investiční výdaje financované z vlastních zdrojů, a to na částku 300 588 tis. Kč. V roce 2019 činily kapitálové výdaje 183 434 tis. Kč. Mezi nejnáročnější finanční akce patřily stavební úpravy Budějovické ulice, obnova NKP Stará radnice, rekonstrukce hřiště ZŠ Helsinská, přístavba lůžkového výtahu v budově G-centra a dokončovala se rekonstrukce plaveckého stadionu. V roce 2020 vzrostly kapitálové výdaje na 319 268 tis. Kč. Probíhaly náročné akce jako rekonstrukce stadionu Míru, rekonstrukce Budějovické ulice a výstavba Centra pro seniory (Závěrečný účet města Tábor 2020). Výstavba Centra pro seniory představuje druhou finančně nejvýznamnější investici v dějinách Tábora. K jeho finanční náročnosti a významu starosta dodal: *„Jedná se o dva objekty v ceně okolo 250 mil. Kč. V jednom bude 45 lůžek pro klienty s Alzheimerovou chorobou, ve druhé dům s pečovatelskou službou pro 25 osob a s kanceláři několika organizací. Dále prádelna a vývařovna i pro stávající G centrum. Je nezbytné, aby takováto zařízení byla budována, protože populace stárne a Alzheimerova choroba je stále rozšířenější. Ne všechna potřebná lůžka jsou ve finančních možnostech města, svá zařízení staví také kraj anebo soukromí investoři. Jsme rádi, že podobný objekt bude mít pod svou kontrolou též město. Na stavbu tábořského Centra pro seniory se povedlo získat několik dotací v celkové výši 82 mil. Kč“* (Pavlík, 2022).

Tabulka 16 znázorňuje podíl kapitálových výdajů na celkových výdajích. Tento podíl vyjadřuje, jaká část výdajů je určena na investice, tedy jakou část věnuje město rozšíření a modernizaci, kolik investuje do své budoucnosti. Největší podíl kapitálové výdaje zaujímaly v roce 2018 a 2020, kdy se ukazatel pohyboval přes 40 %. Naopak nejnižší hodnoty 12,93 % dosáhly v roce 2016.

Tabulka 16 Podíl kapitálových výdajů na celkových výdajích v letech 2016-2022

Podíl kapitálových výdajů na celkových výdajích	2016	2017	2018	2019	2020
	12,93 %	22,27 %	42,17 %	23,62 %	43,15 %

Zdroj: vlastní zpracování, Závěrečné účty města Tábor 2016-2020

Podíl investičních dotací na kapitálových výdajích v letech 2016–2020 zachycuje tabulka 17. Podíl vyjadřuje, jak je samospráva aktivní a úspěšná v získávání dotací na pokrytí kapitálových výdajů. Vliv na tento ukazatel má zejména schopnost vhodně zvážit své investiční aktivity ve vztahu k vypisovaným dotačním výzvám a schopností zpracovávat kvalitní projektové žádosti. Podíl investičních dotací na kapitálových výdajích se v čase výrazně měnil, v průměru dosahoval 17,21 %. Financování kapitálových výdajů prostřednictvím investičních dotací bylo nejintenzivnější v roce 2016, kdy ukazatel dosáhl hodnoty 52,59 %. Město prostřednictvím dotací financovalo významné investiční akce (stabilizace návodní strany hráze vodního díla Jordán, přechod pro pěší v ulici Soví v Čekanicích, stavební úpravy ulice Dukelských bojovníků aj.) (Závěrečný účet města Tábor 2016). V ostatních letech se ukazatel pohyboval v rozmezí 4–9 % s výjimkou roku 2019, kdy podíl dosáhl hodnoty 15,23 %.

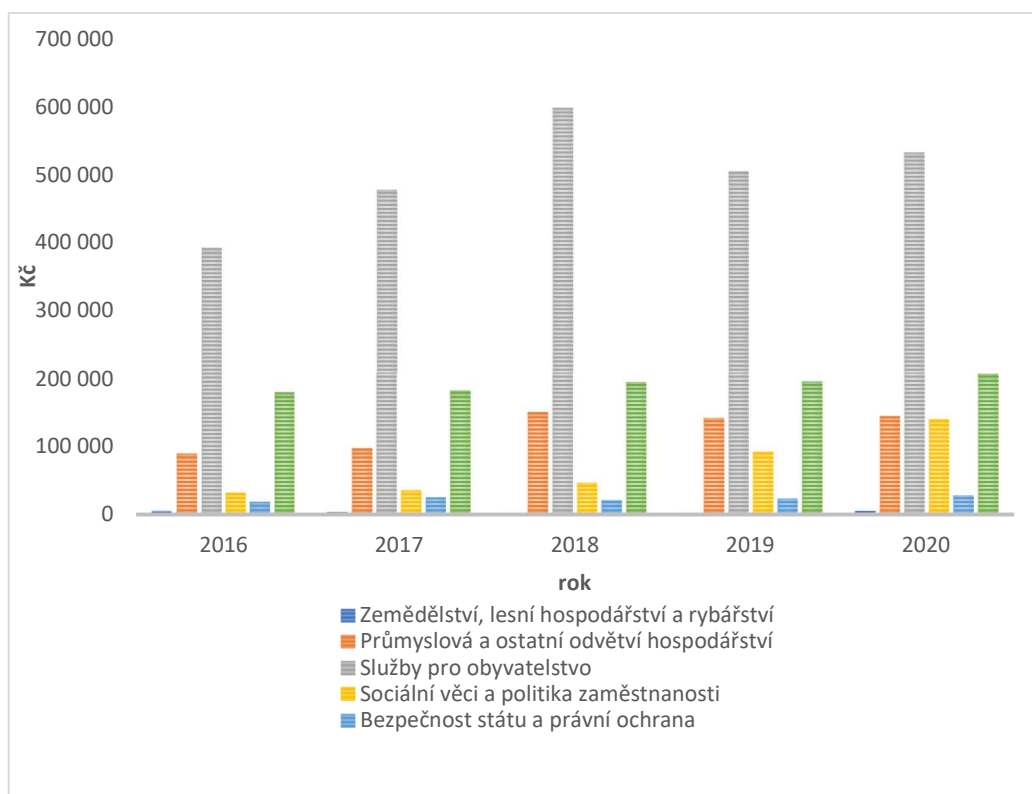
Tabulka 17 Podíl investičních dotací na kapitálových výdajích v letech 2016–2020

Podíl investičních dotací na kapitálových výdajích	2016	2017	2018	2019	2020
	52,59 %	4,17 %	5,36 %	15,23 %	8,71 %

Zdroj: vlastní zpracování, ČSÚ (2021)

Výdaje města Tábor 2016–2020 v dle odvětví zachycuje graf 9. Z hlediska odvětvové struktury v rozpočtových výdajích dominovaly výdaje na položku služby pro obyvatelstvo, které zahrnují výdaje na školství, kulturu, ochranu památek, zdravotnictví, rozvoj bydlení, komunální služby, nakládání s odpady a ochranu přírody. Výdaje dosáhly nejvyšší hodnoty v roce 2018 a činily 597 621 tis. Kč. Služby tvoří ve všech sledovaných letech největší položku rozpočtových výdajů. Významný podíl výdajů za období 2016–2020 tvořily výdaje na všeobecnou veřejnou správu a služby, do kterých patří výdaje na fungování veřejné správy, výdaje zastupitelských orgánů či některé finanční operace. Nejméně významná část rozpočtových výdajů tvoří výdaje na zemědělství a lesy, druhou nejvyšší výdajovou položku představovala bezpečnost státu a právní ochrany.

Graf 9 Výdaje města Tábor dle odvětví 2016-2020

Zdroj: vlastní zpracování, MONITOR MF ČR (2022)

4.2.4 Dluh a úspory města 2016-2020

Dluhové zatížení vykazovalo do roku 2019 klesající tendenci, výše celkového dluhu dosáhla v roce 2019 49 mil. Kč. V roce 2020 bylo načerpáno 59 mil. Kč na výstavbu domu pro seniory a dluh se zvýšil na 95 mil. Kč. Z bankovních produktů byla v minulosti financována výstavba pečovatelského domu v Čekanicích, rekonstrukce bytů a rekonstrukce infrastruktury. Průměrná úroková sazba na načerpaných úvěrech se pohybuje pod jedním procentem. Mezi roky 2015 a 2019 snížilo město svůj dluh o 66 %, tím si Tábor vytvořil dostatečný prostor pro čerpání dalších úvěrů v budoucnu. Tábor disponuje ve srovnání s ostatními městy většími úsporami. To vyplývá se skutečností, že v minulých letech šetřil na velké investice, jako je například výstavba domu pro seniory nebo rekonstrukce stadionu Míru. Úspory v roce 2019 činily 510 mil. Kč. Finanční prostředky jsou zhodnocovány prostřednictvím investičních portfolií. Od založení investiční portfolia vydělala městu 84 mil. Kč (Daňková, 2021b).

4.2.5 Monitoring hospodaření

Monitoring hospodaření slouží pro hodnocení hospodářské situace obce. Spočívá ve sledování soustavy osmnácti ukazatelů, které vychází z finančních a účetních výkazů zasílaných do systému Státní pokladny. Stežejní ukazatele jsou pravidlo rozpočtové odpovědnosti, podíl cizích zdrojů k celkovým aktivům a celková likvidita. Vybrané ukazatele znázorňuje tabulka.

Tabulka 18 Vybrané ukazatele SIMU 2016-2020

Rok	2016	2017	2018	2019	2020
Pravidlo rozpočtové odpovědnosti (v %)	12,33	10,10	7,69	5,26	9,98
Podíl cizích zdrojů k celkovým aktivům (v %)	9,64	3,64	4,93	3,51	4,62
Celková likvidita	5,18	4,16	2,17	3,14	2,83

Zdroj: vlastní zpracování, MF ČR (2022)

Dle pravidel Ministerstva financí musí být ukazatel likvidity vyšší než 1 a podíl cizích zdrojů musí být nižší než 25 %. Tyto dva ukazatele musí být dodrženy současně. Dosažené hodnoty ve sledovaném období dodržují rámec stanovených limitů a město má stále možnosti pro využívání cizích zdrojů. Vyšší hodnota u podílu cizích zdrojů v roce 2016 byla způsobena realizací dotovaných projektů, kdy dotace jsou do doby ukončení realizace projektu považovány za cizí zdroje. Od roku 2018 je sledováno tzv. pravidlo rozpočtové odpovědnosti, které vyhodnocuje dluh obce k 31. 12. a průměr příjmů za 4 roky. Účelem tohoto pravidla je zajistit, aby obce byly schopny financovat v budoucnu své dluhy vlastními likvidními prostředky (Závěrečný účet města Tábor 2020). Podrobné ukazatele SIMU za období 2016-2020 jsou uvedeny v příloze 4.

4.2.6 Indikátory rozpočtového hospodaření 2016-2020

Pro posouzení rozpočtového hospodaření města Tábor byly vypočítány vybrané indikátory rozpočtového hospodaření dle Szarowská aj. (2018), kteří navrhli soustavu ukazatelů pro hodnocení finanční stability obcí. Tato soustava je rozdělena vzhledem ke své povaze a obsahu do tří kategorií: indikátory hodnotící rozpočtové hospodaření, indikátory hodnotící zadluženost obce a indikátory hodnotící likviditu obce (Szarowská aj., 2018, s.34). Výpočty byly provedeny nejprve pro jednotlivé roky a poté z nich byl vypočítán průměr za

dané období. Výsledné hodnoty indikátorů byly vyhodnoceny prostřednictvím hodnotících škál jednotlivých ukazatelů. Hodnotící škály jsou podrobně definovány v příloze 6. Vybrané indikátory jsou vypočítané v následující tabulce.

Tabulka 19 Indikátory rozpočtového hospodaření

Indikátor rozpočtového hospodaření	2016	2017	2018	2019	2020	Průměr
Rozpočtové saldo v %	17,91	7,07	-7,93	4,26	-6,43	2,97
Podíl salda běžného rozpočtu na běžných výdajích v %	21,17	20,62	20,76	19,61	22,92	21,01
Celkové konsolidované výdaje na běžných příjmech	0,91	0,97	1,13	1,00	1,10	1,10
Přijaté transfery na kapitálových výdajích v %	131,06	61,82	38,59	81,82	59,23	74,50
Podíl vlastních příjmů na celkových příjmech v %	86,06	89,48	87,56	84,96	80,95	85,80

Zdroj: vlastní zpracování, Závěrečné účty města Tábor 2016,2017,2018,2019,2020

Rozpočtové saldo (RS) hodnotí rovnováhu municipálních financí. Hodnota ukazatele je vyjádřena v procentech. Pokud je hodnota RS větší než nula jedná se o přebytek rozpočtu, v případě nulové hodnoty RS hospodaří obec vyrovnaně a v případě záporné hodnoty RS vykazuje obec deficitní hospodaření (Finanční stabilita municipalit,2022).

Výpočet $RS = (\text{Celkové konsolidované příjmy} - \text{Celkové konsolidované výdaje}) / \text{Celkové konsolidované příjmy}$

Hodnota indikátoru RS za sledované období činí 2, 97 %, tudíž hospodaření lze považovat za vyhovující.

Podíl salda běžného rozpočtu na běžných příjmech (SBR) hodnotí základní předpoklad dlouhodobého úspěšného hospodaření obcí. Pokud je hodnota SBR větší než nula, jedná se o přebytek na běžném účtu. V případě nulové hodnoty SBR hospodaří obec na běžném účtu vyrovnaně a v případě záporné hodnoty SBR se jedná o hospodaření deficitní (Finanční stabilita municipalit, 2022).

Výpočet $SBR = (\text{Běžné příjmy} - \text{Konsolidované běžné výdaje}) / \text{Běžné příjmy}$

Hodnota indikátoru SBR za sledované období činí 21, 01 %, tudíž rozpočtové hospodaření lze považovat za vyhovující. Běžné výdaje jsou kryty běžnými příjmy, a to s přiměřenou rezervou.

Celkové konsolidované výdaje na běžných příjmech (KVBP) vypovídají o míře závislosti municipality na kapitálových příjmech a investičních transferech. Čím více přesáhne ukazatel hodnotu jedna, tím větší je míra závislosti municipality na poskytovaných investičních dotacích či kapitálových výnosech (Finanční stabilita municipalit, 2022).

Výpočet KVBP = Celkové konsolidované výdaje / Běžné příjmy

Hodnota indikátoru KVBP za sledované období činí 1,1, tzn. že hospodaření samosprávy je mírně závislé na investičních transferech a kapitálových příjmech.

Přijaté transfery na kapitálových výdajích (TRKV) vyjadřují, jakou část kapitálových výdajů municipalita hradí prostřednictvím přijatých transferů. Čím nižší je jeho hodnota, tím větší část kapitálových výdajů je schopna municipalita uhradit vlastními příjmy (Finanční stabilita municipalit, 2022).

Výpočet TRKV = Přijaté transfery / Kapitálové výdaje

Hodnota indikátoru TRKV za sledované období činí 74,50 %, samospráva je středně závislá v případě realizovaných investic na přijatých transferech.

Podíl vlastních příjmů na celkových příjmech (VPCP) vypovídá o finanční soběstačnosti obce a její nezávislosti na transferových příjmech. VPCP vyjadřuje, jakou část příjmů pokrývá municipalita vlastními příjmy. Čím větší je hodnota tohoto indikátoru, tím je obec více finančně soběstačná (Finanční stabilita municipalit, 2022).

Výpočet VPCP = Vlastní příjmy / Celkové konsolidované příjmy

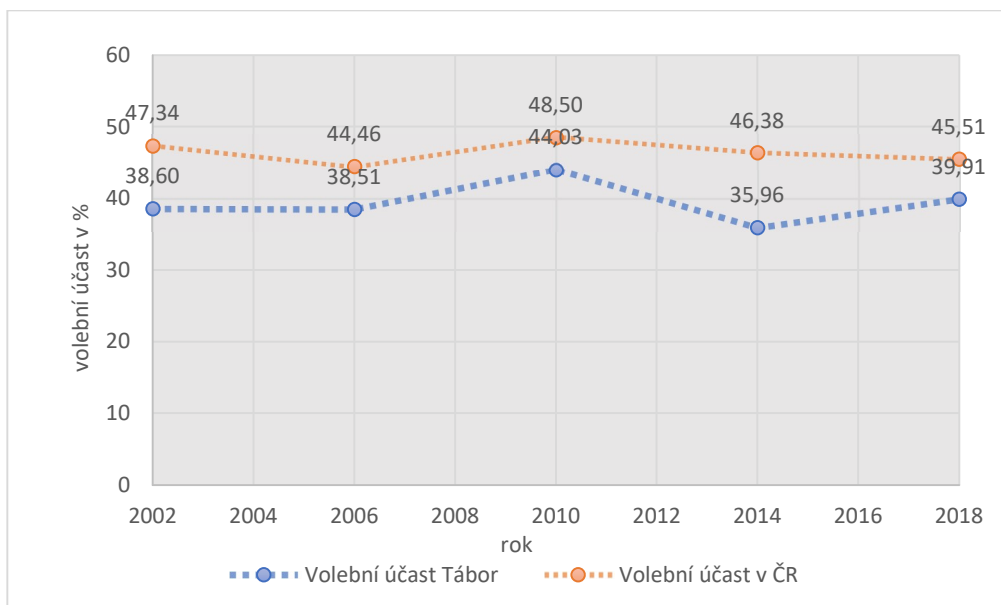
Hodnota indikátoru VPCP za sledované období činí 85,80 %, tzn. že samospráva je mírně závislá na transferových příjmech.

4.3 Komunální volby v Táboře v letech 2002–2018

4.3.1 Volební účast

Ve volbách do zastupitelstva města Tábor je voleno 27 členů zastupitelstva. Tábor tvoří jeden volební obvod, který je dále členěn na 41 okrsků. Jedním z aspektů politické participace občanů na politickém procesu představuje volební participace, tedy volební účast. Volební účast v komunálních volbách v Táboře se ve sledovaném období pohybuje v rozmezí cca 36 % - 45,4 %. V letech 2002 a 2006 se byla výsledná hodnota účasti přibližně na stejné úrovni 38 %. K výraznějšímu nárůstu došlo v roce 2010, kdy účast voličů dosáhla 44,03 %. Po krátkém období zvýšeného zájmu se volební účast snížila o 8,07 % na nejnižší hodnotu 35,96 %. Rok 2018 znamenal mírný nárůst využití aktivního volebního práva občanů, kdy se komunálních voleb zúčastnilo 39,91 % tábořských obyvatel. Průměrná volební účast byla 39,40 %. Porovnání volební účasti v Táboře a v ČR je znázorněno na následujícím grafu.

Graf 10 Volební účast v komunálních volbách v Táboře a v ČR 2002-2018

Zdroj: vlastní zpracování, ČSÚ (2021)

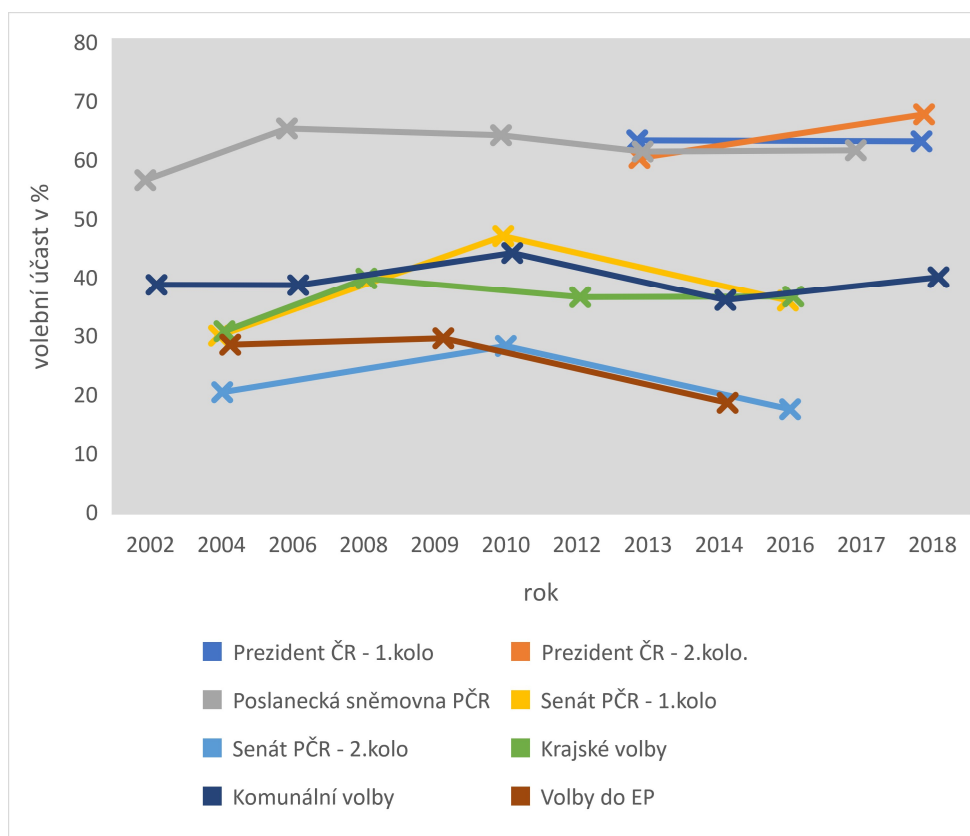
Volební účast v Táboře je ve všech obdobích nižší než na celorepublikové úrovni. Volební účast ve městě je v průměru nižší o 7 %, je tedy spíše podprůměrná. K nejvyššímu odchýlení došlo v roce 2014 a to o 10,4 %. Občané Tábora mají nižší zájem o politické zastoupení na obecní úrovni než je tomu v celé ČR, což odpovídá volební účasti ve větších městech. Komparaci volební účasti v Táboře ve všech volbách konaných v letech 2002-2018 zachycuje následující tabulka a graf.

Tabulka 20 Komparace volební účasti v % v Táboře 2002-2018

	2002	2004	2006	2008	2009	2010	2012	2013	2014	2016	2017	2018
Prezident ČR - 1.kolo								63,17				63,04
Prezident ČR - 2.kolo.								60,18				67,59
Poslanecká sněmovna PČR	56,42		65,21			64,04		61,3			61,52	
Senát PČR - 1.kolo		29,89				46,95				35,85		
Senát PČR - 2.kolo		20,29				28,14				17,37		
Krajské volby		30,61		39,68			36,44			36,58		
Komunální volby	38,6		38,51			44,03			35,96			39,91
Volby do EP		28,36			29,45				18,44			

Zdroj: vlastní zpracování, ČSÚ (2021)

Graf 11 Komparace volební účasti v Táboře 2002-2018

Zdroj: vlastní zpracování, ČSÚ (2021)

Z uvedeného znázornění vyplývá, že volební účast se odvíjí od druhu voleb. Největší zájem v Táboře ve sledovaném období byl o volby Prezidenta ČR, nejvyšší hodnotu dosáhla účast ve 2. kole prezidentských voleb v roce 2018 a to 67,59 %. Mezi nejpopulárnější volby dále patřily volby do PS PČR, kde se volební účast pohybovala mezi 64 % a 75 %. Výjimkou byl rok 2002, kdy volební účast propadla na 56,42 %. Následují komunální volby, kde průměrná volební účast dosahovala 39,40 %. Na dalších pomyslných příčkách volební účasti se umístily 1. kolo senátních voleb, krajské volby a 2. kolo senátních voleb. Nejméně

zajímavé byly pro tábořské obyvatele volby do Evropského parlamentu, jejich průměrná účast byla pouze 25,42 %.

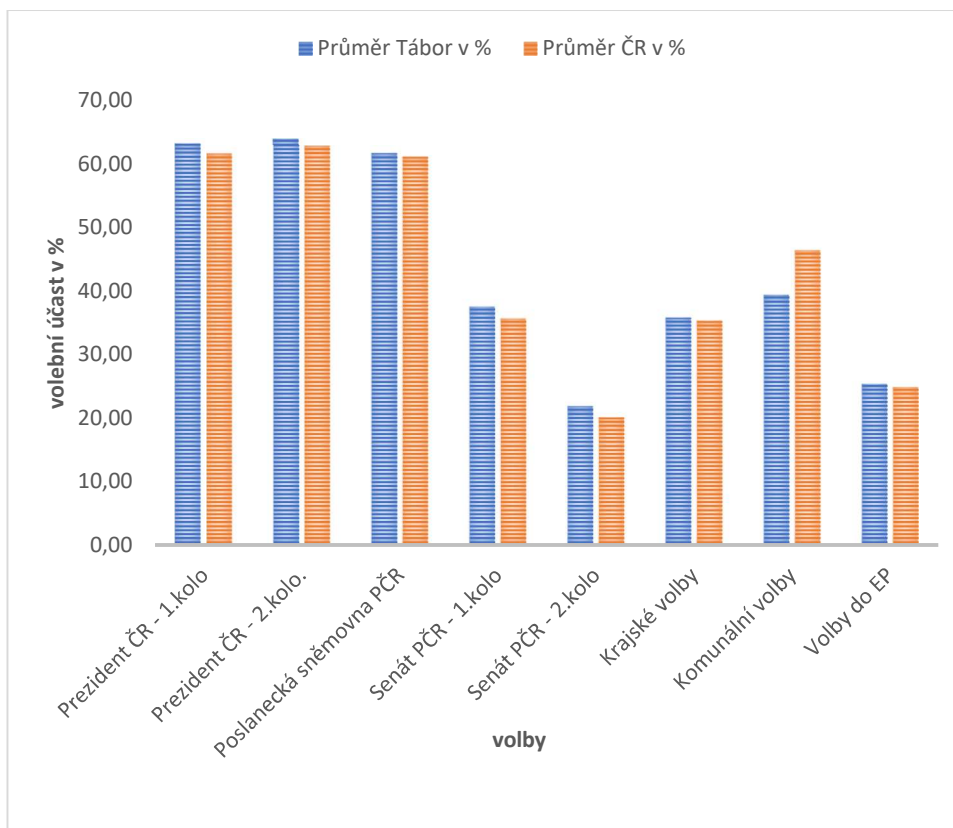
Následující tabulka porovnává průměrnou volební účast ze všech konaných voleb v Táboře s průměrnými hodnotami celé ČR. Komparace údajů ukazuje přibližně shodné hodnoty zejména u krajských voleb, voleb do Evropského parlamentu a v případě voleb do Poslanecké sněmovny Parlamentu ČR. Průměrná volební účast u různých typů voleb v Táboře je vyšší než v celé ČR s výjimkou voleb komunálních. Zde je možné pozorovat největší rozdíl hodnot, a to nižší volební účast o 7,02 %. Grafické porovnání volební účasti znázorňuje graf 12.

Tabulka 21 Komparace průměrných hodnot volební účasti v Táboře a v ČR

Volby	Průměr Tábor v %	Průměr ČR v %	Rozdíl %
Prezident ČR - 1.kolo	63,11	61,62	1,49
Prezident ČR - 2.kolo.	63,89	62,86	1,03
Poslanecká sněmovna PČR	61,70	61,15	0,55
Senát PČR - 1.kolo	37,56	35,70	1,86
Senát PČR - 2.kolo	21,93	20,14	1,79
Krajské volby	35,83	35,35	0,48
Komunální volby	39,40	46,42	-7,02
Volby do EP	25,42	24,91	0,50

Zdroj: vlastní zpracování, ČSÚ (2021)

Graf 12 Komparace průměrných hodnot volební účasti v Táboře a v ČR

Zdroj: vlastní zpracování, ČSÚ (2021)

4.3.2 Kandidující subjekty

Analýzou kandidátních listin bylo zjištěno, že v období let 2002–2018 kandidovalo celkem 25 volebních stran. Jednalo se především o politické strany, které měly zastoupení v Poslanecké sněmovně Parlamentu České republiky. Politické spektrum doplňovaly strany neparlamentní (Národní svoboda, Strana přímé demokracie), strany regionální (Tábor 2020, JiNAK!) a sdružení nezávislých kandidátů (SNK Evropští demokraté, SNK Tábor, SNK Tábor Sobě aj.). Většina z kandidujících parlamentních stran měla v Táboře zřízenou svoji organizační jednotku s členskou základnou. V roce 2021 se dle oficiálních internetových stránek jednotlivých politických stran jednalo o strany ODS, ČSSD, KSČM, KDU-ČSL, ANO a Českou pirátskou stranu. Místostarosta Tábora Martin Mareda (Česká pirátská strana), který je předsedou tábořské organizace Pirátů k fungování místní organizace uvedl: *„Místní sdružení Tábor je pro celou obec s rozšířenou působností. Máme osm členů a kolem deseti registrovaných příznivců. Další lidé jsou za nás v komisích, pomáhají v kampaních*

nebo nám poskytují konzultace. Scházíme se zhruba jednou za dva měsíce, teď v této době online. Dohodli jsme se, že zasedání budeme dělat výjezdní, měla by být v Sezimově Ústí a v Jistebnici. Chceme, aby se veřejnost přišla podívat a lidé nám říkali své problémy v obcích, kde třeba nemáme své zastupitele. Naší snahou je zmobilizovat veřejnost, aby se začala o místní kauzy zajímat. Plán termínů už máme a podle situace budou setkání prezenční nebo online na Facebooku či Pirátském fóru“ (Mareša a Kolářová, 2021).

Pět volebních stran zaregistrovalo svou kandidátní listinu každé volební období. Jednalo se o čtyři tradiční politické strany (ODS, ČSSD, KSČM, KDU –ČSL) a jedno místní politické hnutí (Tábor 2020). O přízeň voličů soupeřilo poměrně široké spektrum kandidátů, průměrně se jednalo o 11 subjektů. Počet kandidátů měl rostoucí tendenci. Zatímco v roce 2002 kandidátskou listinu sestavilo 9 volebních stran, v roce 2018 to bylo již stran 12.

Ve sledovaném období kandidovalo celkově 1284 občanů. Jednotlivá volební období kandidovalo průměrně 258 obyvatel města. V roce 2002 počet kandidátů činil 226 občanů, v roce 2018 to bylo již 324. Z hlediska politické příslušnosti bylo 55,53 % kandidátů bez politické příslušnosti (BEZPP). Největší členskou základnu politických stran měly dle kandidátních listin parlamentní strany ODS (22,04 %), ČSSD (19,61 %) a KSČM (15,94 %). Tyto strany obsazovaly listiny převážně svými členy. Ostatní parlamentní, neparlamentní strany a regionální uskupení sestavovaly kandidátní listiny s převážnou převahou nestraníků. Důvodem byla neexistence členské základny nebo její nedostatečný počet. Podíl nestraníků na jednotlivých kandidátních listinách byl v každém roce odlišný. V roce 2002 nezávislí tvořili 50,44 %, v roce 2018 jejich podíl představoval 61,11 % kandidátů. Níže uvedená tabulka znázorňuje podíl mužů a žen v jednotlivých volebních obdobích a jejich průměrný věk.

Tabulka 22 Poměr kandidátů a průměrný věk v Táboře 2002-2018

Rok	Muži		Ženy	
	Průměrný věk	Podíl v %	Průměrný věk	Podíl v %
2002	44,79	68,58	45,79	31,42
2006	47,35	67,34	45,9	32,66
2010	44,45	65,98	40,8	34,02
2014	49,01	63,22	44,8	36,78
2018	48,67	65,12	45,27	34,88

Zdroj: vlastní zpracování, ČSÚ (2021)

Ve všech volebních obdobích se na kandidátních listinách objevuje více mužů než žen. Kandiduje v průměru 66 % mužů a 34 % žen. Z tabulky je patrné, že ženy mají mírně nižší průměrný věk než muži. Nejvyšší průměrný věk u žen byl v roce 2016 téměř 46 let, u mužů byla nejvyšší průměrná hodnota v roce 2014 a to 49let. Nejnižšího průměrného věku dosahují muži i ženy v roce 2010. Ve všech volebních obdobích se průměrný věk u mužů i žen pohybuje v rozmezí 40 - 50let. Ve sledovaném období došlo ke zvýšení průměrného věku kandidátů. V roce 2002 činil průměrný věk kandidátů 45,11 let, v roce 2018 to bylo již 47,48 let.

4.3.3 Komunální volby 2002

Na podzim 1. 11. - 2. 11. 2002 se uskutečnily řádné komunální volby do zastupitelstva města. Kandidovalo 9 volebních stran a bylo voleno celkem 27 zastupitelů. Volební účast dosáhla 38,60 %. Ve voličských seznamech bylo zapsáno 29 450 voličů. Během voleb bylo vydáno 11 369 úředních obálek, z toho jich voliči odevzdali 11 366 do volebních urn (ČSÚ,2021).

Volby vyhrála strana ODS s 22,6 % voličských hlasů a získala 7 mandátů. Na druhém místě se umístilo ambiciózní hnutí Tábor 2002(21,47 %) s 6 mandáty. Lídr hnutí Jiří Fišer získal ve volbách nejvíce preferenčních hlasů ze všech kandidujících subjektů. Třetí příčku obsadila strana ČSSD (15,49 %) a získala 5 mandátů. Na čtvrtém místě skončila KSČM se ziskem 4 mandátů. Po 2 mandátech získali SNK Tábor a Tým pro Tábor, 1 mandát získalo sdružení SNK – MĚSTO I MLÁDEŽI. Do zastupitelstva nepostoupila strana KDU – ČSL. Konkrétní výsledky voleb zachycuje tabulka 23.

Tabulka 23 Výsledky komunálních voleb 2002

Strana	Lídr	Hlasy	%	Mandáty
ODS	František Dědič	63315	22,60	7
Tábor 2002	Jiří Fišer	60158	21,47	6
ČSSD	Jan Babor	43407	15,49	5
KSČM	Ladislav Šedivý	43278	15,45	4
SNK Tábor	Jana Borská	23133	8,25	2
Tým pro Tábor	Ivo Ludvík	19424	6,93	2
SNK-MĚSTO I MLÁDEŽI	Jaroslav Kupsa	15040	5,36	1
KDU – ČSL	Lubor Hynek	10472	3,73	0

Zdroj: vlastní zpracování, ČSÚ (2021)

Z hlediska pohlaví získali 21 mandátů muži a 6 ženy. Z hlediska věkové struktury byla nejvíce zastoupena věková hranice 55 až 59 let. Ve věkové hranici 18 až 24 let nezískal mandát žádný zastupitel. Nejmladším zastupitelem byl zvolen František Korbel ve věku 26 let (Tábor 2002) a nejstarší zastupitel byl Jaroslav Kopecký (ČSSD) ve věku 60 let. Průměrný věk zastupitele byl 48,05 let a průměrný věk zastupitelek byl 46,3 let. Bez politické příslušnosti bylo 7 členů zastupitelstva. Akademický titul mělo 21 členů zastupitelstva z celkového počtu 27.

Starostou se stal František Dědič z ODS. Posty místostarostů obsadili Jan Babor (ČSSD) a Zuzana Pečmanová (Tábor 2002). Ustavující zasedání městského zastupitelstva se konalo 18.11.2002, byl zde mimo jiné určen počet členů rady města na 9. V opozici se ocitla KSČM a SNK Tábor (Město Tábor,2021).

4.3.4 Komunální volby 2006

Volby do zastupitelstva města Tábora se uskutečnily ve dnech 20. 10. - 21. 10. 2006. Volební účast byla 38, 51 % hlasů. Kandidovalo 11 volebních stran a bylo voleno celkem 27 zastupitelů. Ve voličských seznamech bylo zapsáno 29 350 voličů. Během voleb bylo vydáno 11 303 úředních obálek, z toho jich voliči odevzdali 11 299 do volebních urn (ČSÚ,2021).

Vítězem voleb se stala opět ODS, která získala dokonce více hlasů než v předchozích volbách a udržela si post dominantní politické strany v Táboře. Získala 9 mandátů. Druhý Tábor 2020² si polepšil o jednoho zastupitele, získal 7 mandátů. Na třetí pozici skončila ČSSD s 5 mandáty. Na čtvrtém místě skončila KSČM, která získala 4 mandáty. Nový politický subjekt, Strana zelených obsadila 2 mandáty. Do zastupitelstva nepostoupily strany MĚSTO I MLÁDEŽI, SNK Evropsťáci demokraté, KDU – ČSL, Koruna česká, NEZAVISLÍ DEMOKRATÉ a Republikáni Miroslava Sládka.

Z hlediska pohlaví získali 19 mandátů muži a 8 ženy. Z hlediska věkové struktury byla nejvíce zastoupena věková hranice 55 až 59 let. Ve věkové hranici 18 až 24 let nezískal mandát žádný zastupitel. Nejmladšími zastupiteli byli zvoleni Michaela Petrová (Strana zelených) a Radoslav Kacerovský (Tábor 2020) ve věku 27 let. Nejstarší zastupitel byl Petr Vošta (ČSSD) ve věku 64 let. Průměrný věk zastupitele byl 48,21 let a průměrný věk zastupitelek byl 46,25 let. Bez politické příslušnosti bylo 6 členů zastupitelstva. Akademický titul mělo 21 členů zastupitelstva z celkového počtu 27.

² Tábor 2002 působí od roku 2006 pod novým názvem Tábor 2020.

Po volbách byla ustanovena koalice mezi ODS a hnutím Tábor 2020. Ustavující zasedání zastupitelstva se konalo 6.11.2006. Zde bylo rozhodnuto o navýšení počtu místostarostů ze 2 na 3. Starostkou města byla zvolena Hana Randová (ODS), 1. místostarostkou Z. Pečmanová (Tábor 2020), 2. místostarostou M. Jirovský (Tábor 2020) a 3. místostarostou J. Bartáček (ODS). Zastupitelstvo města Tábora dále zvolilo tajnou volbou dalšími členy rady města: Simonu Žirovnickou, Jiřího Fišera, Radoslava Kacerovského, Františka Korbela, Františka Dědiče (Usnesení ZM Tábor, 2016). Vzniklá koalice čelila četným neshodám. Lídr hnutí Tábor 2020 Jiří Fišer inicioval smírcí jednání, které skončilo neúspěchem a koalice se v červnu 2010 rozpadla. Fišer odstoupil z funkce radního z důvodu ignorace názorů Tábor 2020 v koaličních jednáních. Důvodem také bylo schválení navýšení úvěru Vodárenské společnosti Táborsko a obsazení Jaroslava Zvěřiny (ODS) do představenstva Jihočeského vodárenského svazu na místo Jiřího Fišera (Šatrová,2010). Konkrétní výsledky voleb zachycuje tabulka 24.

Tabulka 24 Výsledky komunálních voleb 2006

Strana	Lídr	Hlasy	%	Mandáty
Občanská demokratická strana	Hana Randová	81687	28,66	9
Tábor 2020	Jiří Fišer	65592	23,01	7
Česká strana sociálně demokratická	Miroslav Smetana	45808	16,07	5
Komunistická strana Čech a Moravy	Ladislav Šedivý	39452	13,84	4
Strana zelených	Michaela Petrová	18207	6,39	2
MĚSTO I MLÁDEŽI	Tibor Stano	11905	4,18	0
SNK Evropští demokraté	Jana Borská	10257	3,6	0
KDU – ČSL	Radek Čech	9659	3,39	0
Koruna Česká	Oto Meszároš	2065	0,72	0
NEZ. DEMOKRATÉ	František Petráň	344	0,12	0
Republikáni Miroslava Sládka	Sedloňová Marie	62	0,02	0

Zdroj: vlastní zpracování, ČSÚ (2021)

4.3.5 Komunální volby 2010

Volby do Zastupitelstva města Tábora proběhly ve dnech 15. a 16. října 2010. Volební účast byla 44,03 %, odvolilo 12 759 lidí. V komunálních volbách kandidovalo 12 subjektů, do zastupitelstva se jich dostalo 6. Ve voličských seznamech bylo zapsáno 29 042 voličů. Během voleb bylo vydáno 12 787 úředních obálek, z toho jich voliči odevzdali 12 759 do volebních urn (ČSÚ,2021).

Volby vyhrála dle počtu hlasů ČSSD, druhá byla ODS a třetí Tábor 2020. Tyto tři strany získaly shodný počet mandátů (6). Zatímco ČSSD si o jeden mandát polepšila, Tábor 2020 jeden mandát ztratilo. Největší ztrátu utrpěla ODS, která oslabila o 3 mandáty. KSČM si udržela své 4 mandáty z předchozího volebního období. Nově kandidující TOP09 získala 3 mandáty, strana JiNAK! (volební sdružení Strany zelených, Strany pro otevřenou společnost a nezávislých kandidátů) obsadila 2 mandáty. Do zastupitelstva nepostoupily strany Věci veřejné, KDU – ČSL, Strana práv občanů ZEMANOVCI, Česká pirátská strana a Dělnická strana sociální spravedlnosti. Konkrétní výsledky voleb zachycuje tabulka 25.

Tabulka 25 Výsledky komunálních voleb 2010

Strana	Lídr	Hlasy	%	Mandáty
Česká strana sociálně demokratická	Emil Nývlt	68 348	21,78	6
Občanská demokratická strana	Hana Randová	60 222	19,19	6
Tábor 2020	Jiří Fišer	59 345	18,91	6
Komunistická strana Čech a Moravy	Ladislav Šedivý	44 081	14,05	4
TOP 09	Petr Krůček	32 806	10,45	3
JiNAK! – sdružení zelených, Strany pro otevřenou společnost a nezávislých	Michaela Petrová	24 270	7,73	2
Věci veřejné	Tomáš Snášel	15 531	4,95	0
KDU – ČSL	Viktor Mačura	2 299	1,97	0
Strana Práv Občanů ZEMANOVCI	Miroslav Ryba	4 273	1,59	0
Česká pirátská strana	Jiří Feik	712	1,22	0
Dělnická strana sociální spravedlnosti	Jaroslav Mrúz	1 786	0,90	0

Zdroj: vlastní zpracování, ČSÚ (2021)

Z hlediska pohlaví získali 18 mandátů muži a 9 ženy. Z hlediska věkové struktury byla nejvíce zastoupena věková hranice 45 až 49 let a 60 a více let. Ve věkové hranici 18 až 29 let nezískal mandát žádný zastupitel. Nejmladšími zastupiteli byli zvoleni stejně jako v roce 2004 Michaela Petrová (JiNAK!) a Radoslav Kacerovský (Tábor 2020) ve věku 31 let. Nejstarší zastupitel byl stejně jako v roce 2004 Petr Vošta (ČSSD) ve věku 68 let. Průměrný věk zastupitele byl 50,22 let a průměrný věk zastupitelek byl 44,78 let. Bez politické příslušnosti bylo 8 členů zastupitelstva. Akademický titul mělo 21 členů zastupitelstva z celkového počtu 27.

Koaliční smlouva byla uzavřena mezi ČSSD, TOP09 a Tábor 2020. Ustavující zasedání zastupitelstva se konalo dne 8.11.2010. Starostou města se stal Jiří Fišer (Tábor

2020). Prvním místostarostou se stal Emil Nývlt (ČSSD), 2. místostarostkou Olga Bastlová (ČSSD) a 3. místostarostkou Lenka Horejsková (TOP 09). Zastupitelstvo města Tábora zvolilo tajnou volbou dalšími členy rady města: Jana Babora, Radoslava Kacerovského, Petra Krůčka, Miroslava Smetanu, Petra Voštu (Usnesení ZM Tábor, 2010). Poprvé od roku 1992 nebyla ODS nejsilnější stranou a poprvé od roku 1998 nezískala post starosty a skončila v opozici.

4.3.6 Komunální volby 2014

Komunální volby se uskutečnily ve dnech 10. a 11. října 2014. Volební účast byla 35,96 % a odvolilo 10 236 lidí. Ve volbách kandidovalo 10 politických subjektů, z toho bylo 7 úspěšných. Ve voličských seznamech bylo zapsáno 28 470 voličů. Během voleb bylo vydáno 10 237 úředních obálek, z toho jich voliči odevzdali 10 236 do volebních urn (ČSÚ,2021).

Zvítězilo hnutí Tábor 2020 se ziskem 26,04 % a polepšilo se o 2 mandáty. Lídr hnutí Jiří Fišer obhájil funkci starosty. Na 2. místě se umístila ČSSD se 4 mandáty. Nováčkem komunálních voleb bylo hnutí ANO, které se umístilo na 3. místě se 4 zastupiteli. Na čtvrtém místě skončila KSČM se ziskem 4 mandátů. Strana JiNAK! získala 3 mandáty a po 2 mandátech získaly TOP 09 a ODS. Za tradiční ODS se snažil vrátit na radnici bývalý dlouholetý starosta František Dědič. ODS však získala pouze 2 mandáty, o 4 si pohoršila. Do zastupitelstva nepostoupily strany KDU – ČSL, Strana svobodných občanů.

Z hlediska pohlaví získali 19 mandátů muži a 8 ženy. Z hlediska věkové struktury byla nejvíce zastoupena věková hranice 40 až 44 let. Ve věkové hranici 18 až 29 let nezískal mandát žádný zastupitel. Nejmladším zastupitel byl zvolen Petr Novák (ANO 2011) ve věku 31 let (Tábor 2020). Nejstarší zastupitel byl Jan Babor (ČSSD) ve věku 65 let. Průměrný věk zastupitele byl 47,32 let a průměrný věk zastupitelek byl 47,75 let. Bez politické příslušnosti bylo 8 členů zastupitelstva. Akademický titul mělo 21 členů zastupitelstva z celkového počtu 27.

Koaliční smlouva byla uzavřena mezi zastupiteli Tábor 2020, JiNAK! ČSSD a ANO. V nově vzniklé koalici, která disponovala 19 mandáty nahradilo TOP 09 hnutí JiNAK! – sdružení zelených a nezávislých s podporou pirátů. Ustavující zasedání zastupitelstva se konalo dne 5.11.2014. Starostou byl zvolen Jiří Fišer (Tábor 2020). Do funkce 1. místostarostky byla zvolena Olga Bastlová (ČSSD), post 2. místostarostky obsadila

Michaela Petrová, 3. místostarostkou se stala Kateřina Bláhová. Zastupitelstvo města Tábora zvolilo tajnou volbou dalšími členy rady města: Petra Havránka, Tibora Stana, Radku Maxovou, Petra Nováka, Miloše Tuháčka (Usnesení ZM Tábor, 2014). Konkrétní výsledky voleb zachycuje tabulka 26.

Tabulka 26 Výsledky komunálních voleb 2014

Strana	Lídr	Hlasy	%	Mandáty
Tábor 2020	Jiří Fišer	64 934	26,04	8
Česká strana sociálně demokratická	Tibor Stano	39 104	15,68	4
ANO 2011	Petr Novák	34 833	13,97	4
Komunistická strana Čech a Moravy	Ladislav Šedivý	34 601	13,88	4
JiNAK! – sdružení zelených, pirátů a nezávislých	Michaela Petrová	25 674	10,3	3
TOP 09	Lenka Horejsková	10 329	6,55	2
Občanská demokratická strana	František Dědič	15 876	6,37	2
KDU-ČSL	Viktor Mačura	9 845	3,95	0
Strana svobodných občanů	Jan Papula	7 974	3,2	0
Dělnická strana sociální spravedlnosti – za fotbalový stadion a 1. ligu!	Jaroslav Mrúz	174	0,07	0

Zdroj: vlastní zpracování, ČSÚ (2021)

4.3.7 Komunální volby 2018

Komunální volby v roce 2018 probíhaly ve dnech 5. a 6. října. Do tábořského zastupitelstva kandidovalo 12 subjektů, z nichž 4 nezískaly žádný mandát. Ve voličských seznamech bylo zapsáno 27 737 voličů. Během voleb bylo vydáno 11 071 úředních obálek, z toho jich voliči odevzdali 11 067 do volebních urn (ČSÚ, 2021).

Vítězství obhájilo hnutí Tábor 2020 (18,98 %), za ním skončilo hnutí ANO (17,71 %). Tyto dvě strany získaly stejný počet mandátů (6). Třetí příčku obsadila Česká pirátská strana s 11,3 % a získala 4 mandáty. Po 3 mandátech získaly strana JiNAK! a SNK Tábor sobě. Dva mandáty získali KSČM a ODS. Největší propad zaznamenala ČSSD, která získala 1 mandát a o 3 si pohoršila. Do zastupitelstva nepostoupily strany Svoboda a přímá demokracie, TÁBORÁCI (KDU – ČSL a nezávislí), TOP 09 a Národní demokracie.

Z hlediska pohlaví získali 19 mandátů muži a 8 ženy. Z hlediska věkové struktury byla nejvíce zastoupena věková hranice 40 až 44 let. Ve věkové hranici 18 až 29 let nezískal mandát žádný zastupitel. Nejmladším zastupitel byl zvolen Jan Příbramský (Česká pirátská

strana) ve věku 34 let. Nejstarší zastupitel byl Ladislav Šedivý (KSČM) ve věku 67 let. Průměrný věk zastupitele byl 46,79 let a průměrný věk zastupitelek byl 49,38 let. Bez politické příslušnosti bylo 9 členů zastupitelstva. Akademický titul mělo 24 členů zastupitelstva z celkového počtu 27.

Koaliční smlouva byla po 3 týdnech vyjednávání uzavřena mezi Tábor 2020, Česká pirátská strana, JiNAK! a ČSSD. Vzniklé koaliční uskupení, tzv. koalice odvahy disponovala nejtěsnější čtrnáctkou hlasů v 27členném zastupitelstvu. Ustavující zasedání zastupitelstva se konalo dne 29. 10. 2018. Starostou města se stal Štěpán Pavlík (Tábor 2020), místostarosty byli zvoleni Václav Klecanda (Česká pirátská strana), Michaela Petrová (JiNAK!) a Olga Bastlová (ČSSD). Zastupitelstvo města Tábora zvolilo tajnou volbou dalšími členy rady města: Jiřího Fišera, Petra Havránka, Radoslava Kacerovského, Jana Příbramského, Jakuba Smrčku (Usnesení ZM Tábor, 2018). Koaliční partneři se za účelem řádné a odpovědné správy města Tábora a jeho rozvoje shodli na programových prioritách. Místostarostka Michaela Petrová byla dne 8.3.2021 odvolána z funkce kvůli pochybení během autonehody, její post místostarostky nahradil Martin Mareda (Česká pirátská strana). Konkrétní výsledky voleb zachycuje tabulka 27.

Tabulka 27 Výsledky komunálních voleb 2018

	Lídr	Hlasy	%	Mandáty
Tábor 2020	Štěpán Pavlík	51 975	19,9	6
ANO 2011	Soňa Šicnerová	48 500	17,7	6
Česká pirátská strana	Václav Klecanda	30 939	11,3	4
JiNAK! (Zelení a nezávislí)	Michaela Petrová	26 997	9,9	3
SNK Tábor sobě	Hana Randová	26 821	9,8	3
Občanská demokratická strana	František Dědič	20 908	7,6	2
Komunistická strana Čech a Moravy	Ladislav Šedivý	19 994	7,3	2
Česká strana sociálně demokratická	Tibor Stano	14 239	5,2	1
Svoboda a přímá demokracie	Petr Bohuslávka	12 045	4,4	0
TOP 09	Kryštof Kothbauer	10 867	4,0	0
TÁBORÁCI (KDU-ČSL a nezávislí)	Václav Pláteník	9 304	3,4	0
Národní demokracie	Jiří Machač	1 204	0,4	0

Zdroj: vlastní zpracování, ČSÚ (2021)

V důsledku odvolání místostarostky a rezignace radního Smrčky za hnutí JiNAK! došlo k ukončení koaliční smlouvy mezi subjekty Tábor 2020, Piráti, JINAK! a ČSSD. Ve smířčím řízení nedošlo k dohodě o další spolupráci v rámci koalice. Hnutí Tábor 2020,

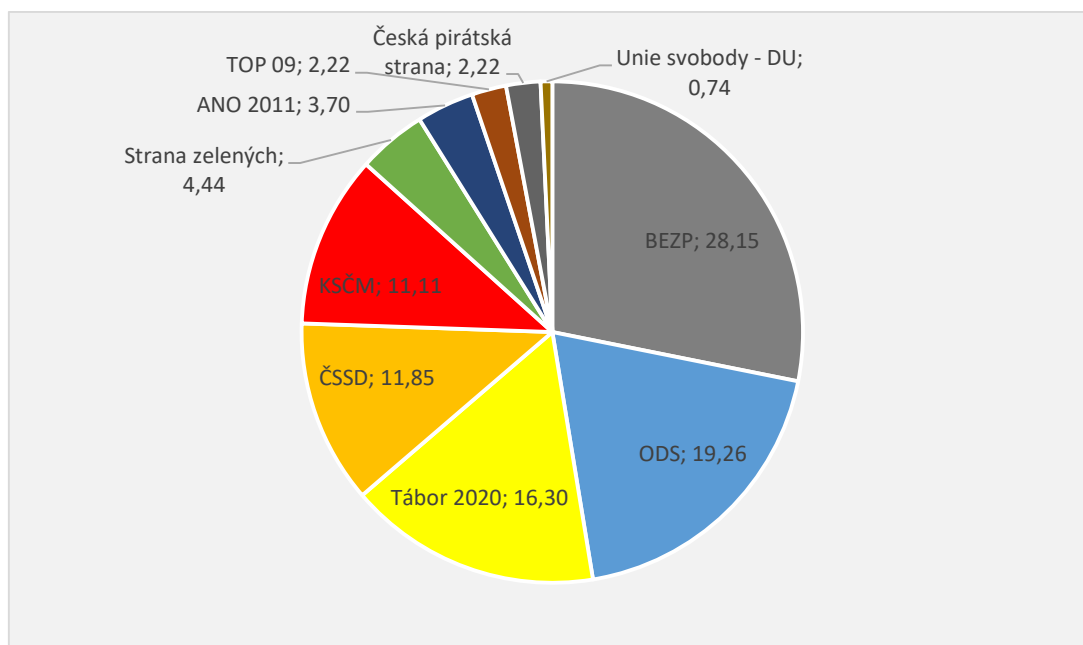
Česká pirátská strana a ČSSD se rozhodli uzavřít dohodu o spolupráci a navázat na naprostou většinu Programových priorit koalice 2018–2022 (Tábor 2020,2021).

4.3.8 Zastupitelstvo města Tábor 2002–2018

V pěti volebních obdobích bylo rozděleno 135 mandátů člena zastupitelstva, kterou vykonávalo 65 občanů města. Tito občané byli zástupci 9 politických stran a nestraníci. Z hlediska pohlaví získali 71,11 % mandátů muži. Ženy získaly 28,89 % zastupitelských křesel. Z hlediska věkové struktury byla nejvíce zastoupena věková hranice 45 až 49 let. Ve věkové hranici 18 až 24 let nezískal mandát žádný zastupitel. Průměrný věk zastupitele byl 48,13 let a průměrný věk zastupitelek byl 47 let. Mezi zastupiteli převažovali lidé vysokoškolsky vzdělaní, jejich podíl představoval 80 %. Z hlediska politické příslušnosti v zastupitelstvu vzrostl podíl osob bez politické příslušnosti. V roce 2002 činil 18, 52 %, v roce 2018 to bylo již 33,33 %.

Z hlediska politické příslušnosti největší počet mandátů ve sledovaném období dosáhli kandidáti bez politické příslušnosti. V pěti volebních obdobích obsadili 38 zastupitelských křesel. Druhý nejvyšší počet mandátů získali členové ODS (26). Místní politické hnutí Tábor 2020 se umístilo na 3. pozici s 22 mandáty.

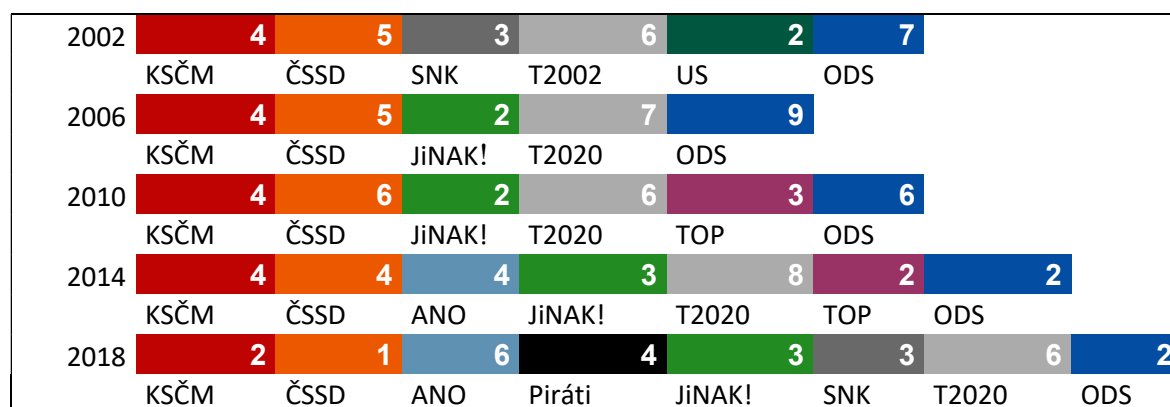
Graf 13 Zastupitelé dle politické příslušnosti v % v letech 2002-2018

Zdroj: vlastní zpracování, ČSÚ (2021)

Přehled získaných mandátů v jednotlivých obdobích znázorňuje obrázek 2. Nejúspěšnější stranou co se týče zisku mandátů byla v zobrazovaném období strana Tábor 2020, která získala 33 zastupitelských křesel. Na druhém místě se umístila strana ODS s 26 mandáty, třetí příčku obsadila ČSSD s 22 mandáty. Nejméně mandátů obsadila strana Unie Svobody. Ze znázornění je patrný nárůst politických subjektů v zastupitelstvu v roce 2018.

Obrázek 2 Rozložení mandátů v ZM Tábor 2002-2018

Zdroj: vlastní zpracování, ČSÚ (2021)

Strukturu zastupitelů z hlediska délky (kontinuity) jejich působení v zastupitelstvu města zobrazuje níže uvedená tabulka.

Tabulka 28 Počet zastupitelů a jejich struktura

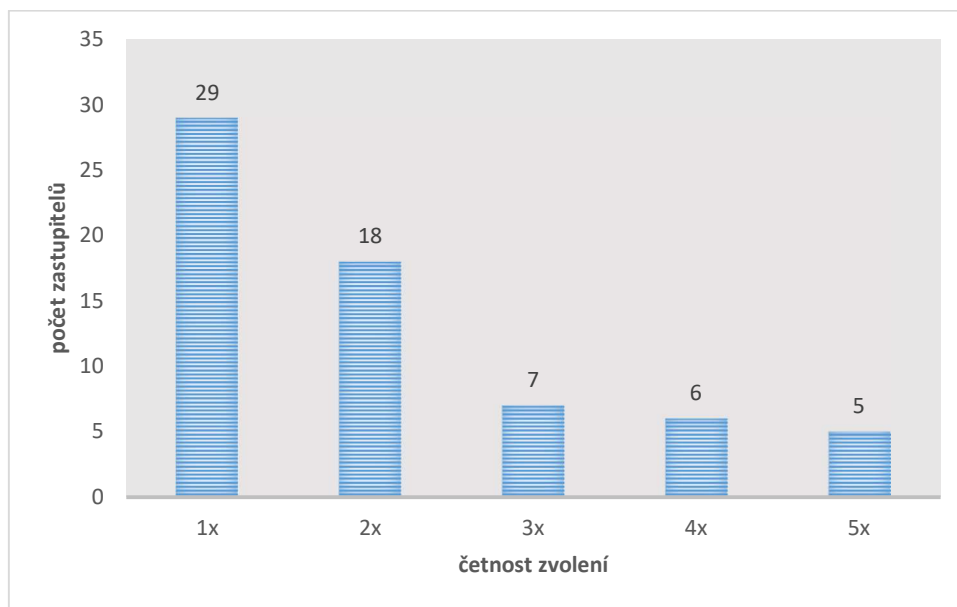
Rok voleb	2002	2006	2010	2014	2018
celkem zastupitelů	27	27	27	27	27
Zvoleni poprvé	*	10	9	10	9
Celkem nových zastupitelů					38
Zvoleni v některých předchozích volbách					
2014					9
2010				14	7
2006			14	11	6
2002		17	11	7	7

Zdroj: vlastní zpracování, ČSÚ (2021), schéma tabulky převzato dle Čmejrek a Čopík (2009)

Ve všech volbách ve sledovaném období víc jak 62 % zastupitelů obhájila svůj mandát. Cele období je charakteristické menší obměnou zastupitelů, nejvíce zastupitelů bylo obměněno v roce 2006, 2014 a to 10. V zastupitelstvu po celé zobrazené období působilo pět zastupitelů. Jednalo se o Františka Dědiče (ODS), Jiřího Fišera (Tábor 2020), Františka Korbela (Tábor 2020), Marka Slabého (Tábor 2020) a Ladislava Šedivého (KSČM).

Četnost zvolení jednotlivých zastupitelů je znázorněna na níže uvedeném grafu. Více než jednou bylo zvoleno 36 zastupitelů. Více než dvakrát bylo zvoleno 18 zástupců voličů. Ve sledovaném období v Táboře nalezneme větší počet dlouhodobě pracujících zastupitelů.

Tabulka 29 Četnost zvolení zastupitelů 2002-2018

Zdroj: vlastní zpracování, ČSÚ (2022)

Posty starostů ve sledovaném období si rozdělily strany ODS a místní uskupení Tábor 2020. V roce 2002 se stal starostou František Dědič (ODS), v roce 2006 získala post starostky Hana Randová (ODS). Dvě další volební období patřily v pozici starosty Jiřímu Fišerovi (Tábor 2020). Posledním zvoleným starostu se v roce 2018 stal Štěpán Pavlík (Tábor 2020).

Tabulka 30 zachycuje kontinuitu politických subjektů. Tu můžeme sledovat pouze u volebních stran, které zde působily po celé sledované období, tedy u ODS, ČSSD, KSČM, KDU – ČSL a Tábor 2020.

Tabulka 30 Výsledky voleb do obecního zastupitelstva v Táboře v %

Politická strana	2002	2006	2010	2014	2018
ČSSD	15,49	16,07	21,78	15,68	5,2
KDU – ČSL	3,73	3,39	1,97	3,95	3,4
KSČM	15,45	13,84	14,05	13,88	7,3
ODS	22,6	28,66	19,19	6,37	7,6
Tábor 2020	21,47	23,01	18,91	26,04	19,9

Zdroj: vlastní zpracování, ČSÚ (2021)

Nejstabilnější voličskou podporu ve sledovaném období mělo hnutí Tábor 2020, jeho průměrný voličský zisk byl 21,68 % hlasů. ODS od roku 2010 zaznamenala sestupný trend a výraznou ztrátu voličů utrpěla v roce 2014. Obdobný volební propad zaznamenala i ČSSD v roce 2018. Tyto výsledky souvisí i se změnou jejich pozic v celostátním stranickém systému. KSČM měla stabilní podporu do roku 2014, získávala průměrně kolem 14 % hlasu. V roce 2018 došlo k úbytku jejich voličů a komunisté získali jen 7,3 % hlasů. KDU – ČSL kandidovalo ve všech pěti volebních obdobích, ale ani jednou nepokořila hranici 5 %. Nejbližší této hranice byla v roce 2014, kdy získala 3,95 % hlasů.

Zasedání zastupitelstva

Práva a povinnosti zastupitelů, stejně tak pravomoc zastupitelstva upravuje zákon o obcích, zákon o volbách do zastupitelstva a zákon o střetu zájmů. Zastupitelé se schází jednou za dva až tři měsíce vždy v pondělí od 15 hodin. Pokud to vyžaduje situace, mohou se scházet častěji. Zastupitelstvo je svoláváno a řízeno starostou. Místo, doba a program zasedání je zveřejněn na úřední desce a na webových stránkách města. Zasedání zastupitelstva jsou veřejná, jednání se řídí jednacím řádem. Na jednání je pořizován zvukový záznam, který je společně s usnesením a hlasovací tabulkou zveřejněn na webových stránkách města. Originály usnesení jsou uloženy na Městském úřadě v Táboře na odboru Kanceláře starosty. Od roku 2018 probíhaly živé přenosy jednání zastupitelstva na Facebookových stránkách Pirátské strany. Od dubna 2019 již živé přenosy občané najdou na oficiálních Facebookových stránkách města Tábor (Město Tábor, 2021). Dle slov zastupitele Miloše Tuháčka v minulosti tábořská radnice občanům takto otevřená nebyla: *„Pamatuji doby, kdy městský úřad připomínal opevněný hrad. Doba se změnila s nástupem Zelených a Pirátů do vedení města. V roce 2015 se podařilo v Radě města Tábora prosadit zveřejňování hlasování radních, což byla v Táboře (a jinde dosud je) věc nebývalá. Zveřejňovány jsou i podklady k zasedáním zastupitelstev (předem) a rad města (zpětně). To však nestačí. Občan má právo vědět i to, co se děje v orgánech, kam poslal své zástupce. V komisích, ve výborech, ale hlavně na zastupitelstvu. Proto jsme loni prosadili on-line přenosy ze zastupitelstev na webu města. A proto prosazujeme otevření komisí a výborů pro veřejnost“* (Tuháček, 2020).

5 Výsledky a diskuse

Závěrem bych uvedla shrnutí poznatků uvedených v diplomové práci.

Hospodaření města Tábor v období 2016-2020 bylo založeno na konzervativním přístupu a dosáhlo kladného salda hospodaření ve výši přesahující 122 mil. Kč. Na příjmech bylo inkasováno 4,69 mld. Kč, na výdajích vyčerpáno 4,57 mld. Kč. Hospodaření města bylo v dlouhodobém horizontu vyrovnané, ačkoliv vývoj salda rozpočtu byl v letech 2016–2020 nerovnoměrný. Na výši salda se projevila dotační politika státu, úvěrová politika města a schopnost města realizovat schválený kapitálový rozpočet.

Příjmy ve sledovaném období ovlivnila dobrá kondice ekonomiky, vysoká míra zaměstnanosti a růst mezd a platů. Nejpodstatnější část příjmů tvořily příjmy daňové (62 %) a nedaňové (21 %). Přijaté dotace představovaly 14 % celkových příjmů. Největší část příjmů tvoří příjmy daňové, které v průměru tvořily 62 % výdajů. Na vývoj daňových příjmů měla vliv legislativní opatření na úseku výběru daní, které přinesla výrazné zvýšení příjmů. Z výdajů připadalo 77 % na běžné výdaje, které měly rostoucí tendenci až do roku 2019. Ke zvyšování výdajů docházelo především díky nárůstu cen vstupů a vysoké dynamice růstu mezd. Kapitálové výdaje činily více jak 1 mld. Kč a tvořily v průměru 23 % celkových výdajů. Na financování kapitálových výdajů bylo získáno 126 914 tis. Kč prostřednictvím investičních dotací. Váha dotací na financování kapitálových výdajů v průměru činila 17 %. Nejintenzivnější financování kapitálových výdajů prostřednictvím investičních dotací proběhlo v roce 2016, kdy podíl dotací dosáhl hodnoty 52,59 %. Poslední rok sledovaného období se do hospodaření města promítla epidemiologická situace a s tím související vládní opatření. Tato skutečnost ovlivnila především daňové příjmy a výdajovou stránku rozpočtu města. Úvěrové zatížení města Tábor se v roce 2020 zvýšilo o úvěr ve výši 58 985 tis. Kč na výstavbu Centra pro seniory.

Posouzení hospodaření města v letech 2016-2020 dle indikátorů rozpočtového hospodaření dospělo k závěru, že hospodaření města Tábor bylo na dobré úrovni. Z hlediska rovnováhy financí ho lze považovat za vyhovující. Běžné výdaje byly kryty běžnými příjmy, a to s dostatečnou rezervou. Z hlediska celkových výdajů byla samospráva mírně závislá na investičních transferech a kapitálových příjmech. Dále byla prokázána střední závislost na přijatých transferech v případě realizovaných investic. Finanční soběstačnost města z hlediska transferových příjmů byla vyhodnocena vztahem mírné závislosti samosprávy na transferových příjmech.

Volební účast v komunálních volbách v Táboře se ve sledovaném období pohybovala v rozmezí cca 36 % - 45,4 %. Ve všech letech byla nižší než na celorepublikové úrovni, což indikuje, že občané Tábora mají nižší zájem o politické zastoupení na obecní úrovni než je tomu v celé ČR. Největší zájem v Táboře ve sledovaném období byl o volby Prezidenta ČR a o volby do PSP ČR. Nejméně zajímavé byly pro tábořské obyvatele volby do Evropského parlamentu, jejich průměrná účast byla pouze 25,42 %.

Analýzou kandidátních listin bylo zjištěno, že kandidovalo celkem 25 volebních stran, z toho 5 volební stran sestavilo kandidátní listinu každé volební období. Jednotlivá volební období usilovalo o přízeň voličů poměrně široké spektrum kandidátů, průměrně 11 kandidátů. Počet kandidátů měl rostoucí tendenci, v roce 2018 to bylo 12 volebních stran. Během pěti volebních období kandidovalo celkově 1284 občanů, největší zájem o post zastupitele byl v roce 2018, kdy kandidovalo 324 tábořských obyvatel. Z hlediska politické příslušnosti bylo 55,53 % kandidátů bez politické příslušnosti. Nejvíce kandidátů z členů politických stran měly dle kandidátních listin strany ODS (22,04 %), ČSSD (19,61 %) a KSČM (15,94 %). Podíl nestraníků na kandidátních listinách dosáhl nejvyšší hodnoty 61,11 % v roce 2018.

Od roku 1990 byla tradičním vítězem komunálních voleb v Táboře strana ODS. Důležitým momentem je rok 2002, kdy jí začalo výrazněji konkurovat místní hnutí Tábor 2002, které se v letech 2002 a 2006 umístilo na druhé příčce. Změnu přinesly volby roce 2010, kdy se vítěznou stranu stala ČSSD, která porazila jak ODS, tak hnutí Tábor 2020. ODS tak poprvé v historii zažila porážku a skončila v opozici. Volby v letech 2014 a 2018 vyhrálo hnutí Tábor 2020. V roce 2018 volby neměly dominantního vítěze, ukázaly velkou roztržitost bez výrazné převahy některého subjektu, což mohlo být důsledkem nárůstu kandidátských subjektů.

V pěti volebních období bylo rozděleno 135 zastupitelských mandátů, které vykonávalo 65 občanů města. Do zastupitelského sboru se dostali zástupci 9 politických stran a nestraníci. Z hlediska věkové struktury byla nejvíce zastoupena věková hranice 45 až 49 let. Průměrný věk zastupitele byl 48,13 let a průměrný věk zastupitelek byl 47 let. 80 % zastupitelů bylo vysokoškolsky vzdělaných. Ve všech volebních obdobích byly v zastupitelstvu strany ODS, ČSSD, KSČM a Tábor 2020. Více jak 62 % zastupitelů dokázalo obhájit svůj mandát. Cele období je charakteristické menší obměnou zastupitelů. Po celé období v zastupitelstvu působilo pět zastupitelů. Jednalo se o Františka Dědiče

(ODS), Jiřího Fišera (Tábor 2020), Františka Korbela (Tábor 2020), Marka Slabého (Tábor 2020) a Ladislava Šedivého (KSČM). Nejstabilnější voličskou podporu bez výrazných výkyvů ve sledovaném období mělo hnutí Tábor 2020, jeho průměrný voličský zisk byl 21,68 % hlasů. Hnutí Tábor 2020 bylo nejúspěšnější i co se týče zisku mandátů a vždy bylo členem vládnoucí koalice. Jeho zástupci obsadili post starosty třikrát z pěti volebních období. Z hlediska politické příslušnosti v zastupitelstvu vzrostl podíl osob bez politické příslušnosti, v roce 2002 činil 18,52 %, v roce 2018 to bylo již 33,33 %.

6 Závěr

Diplomová práce se zabývala samosprávou, hospodařením a rozvojem jihočeského města Tábor. V této práci byla analyzována politická, sociální i hospodářská situace města Tábor v minulých letech.

Město Tábor je významným hospodářským a kulturním centrem, důležitou roli zaujímá i v rámci vzdělanosti a cestovního ruchu. Z hlediska demografického vývoje dochází k poklesu obyvatel, na významu nabývá trend stárnutí populace. Nepříznivý demografický vývoj může být hrozbou pro příští vývoj v ekonomické a sociální oblasti. K hospodářské stabilitě přispívají dlouhodobě působící podniky, které mají výrazný vliv na zaměstnanost v celém táborském regionu. Tábor má velmi výhodnou geografickou polohu, je důležitým dopravním uzlem a pro budoucí vývoj se jedná klíčový faktor pro rozvoj celé oblasti.

Hospodaření města Tábor v letech 2016–2020 bylo v dlouhodobém horizontu vyrovnané a dosáhlo kladného salda hospodaření. Největší část příjmů tvořily příjmy daňové, které v průměru zaujímaly 62 % celkových příjmů. Vývoj daňových příjmů zaznamenal významný růst spojený s ekonomickým růstem a s novelou zákona o rozpočtovém určení daní. V rámci daňových příjmů byla největším zdrojem příjmů daň z přidané hodnoty, která zaujímala v průměru 36,9 %. Vzrůstající trend daňových příjmů zastavila epidemiologická situace v roce 2020 a související vládní restrikce a opatření, které způsobily meziroční pokles daňových příjmů o 46 925 tis. Kč. Druhou nejpodstatnější složkou příjmů byly příjmy nedaňové (21 %). Přijaté dotace představovaly 14 % celkových příjmů.

Z výdajů připadalo 77 % na běžné výdaje a 23 % na investice do majetku města. Vynaložené prostředky pro rozvoj města činily více jak 1 mld. Investiční projekty byly financovány částečně z vlastních zdrojů, z přijatých dotací a z návratných finančních prostředků. Podíl dotací na financování kapitálových výdajů byl v jednotlivých letech odlišný. Jejich celková hodnota dosáhla 126 914 tis. Kč. Výše získaných dotací vychází zejména ze schopnosti zvážit investiční aktivity vzhledem k vypisovaným dotačním výzvám a schopností zpracovávat kvalitní projektové žádosti. Dle zvolených indikátorů rozpočtového hospodaření bylo prokázáno, že hospodaření města v daném období bylo vyhovující.

Pro komunální volby v letech 2002–2018 byla v Táboře typická kandidatura zejména parlamentních stran, regionálních stran a sdružení nezávislých kandidátů. Během

sledovaného období došlo k nárůstu kandidujících subjektů, zájem voličů o komunální volby byl ve srovnání s ČR podprůměrný. Komunální volby od roku 1990 tradičně vyhrávala ODS. Výrazná změna ve složení zastupitelstva nastala v roce 2010, kdy se vítěznou stranou stala ČSSD. V dalších letech volby vyhrálo hnutí Tábor 2020. Během sledovaného období klesl počet straníků a stoupl počet lidí bez politické příslušnosti jak na kandidátních listinách, tak v zastupitelstvu města Tábor. Ve všech volebních obdobích v zastupitelstvu působili zástupci ODS, ČSSD, KSČM a Tábor 2020.

Komparací výsledků komunálních voleb diplomová práce dospěla k závěru, že největší volební úspěch co se týče zisku mandátů a nejstabilnější voličskou podporu ve sledovaném období získávalo místní politické hnutí Tábor 2020. Postavení hnutí Tábor 2020 na táborské politické scéně tak potvrzuje celorepublikový trend posilování regionálních hnutí a uskupení. Během pěti volebních období docházelo k obměně pouze menší části zastupitelstva. Na táborském zastupitelstvu působí několik stálých zastupitelů, kteří mají dlouholetou voličskou podporu. Dlouholeté působení zastupitelů ukazuje, že volby na lokální úrovni nejsou tak úplně o barvách stran, ale o konkrétních lidech. Voliči na lokální úrovni dají především na osobnost a její odvedenou práci. Stabilita a kontinuita zastupitelstva společně s vyrovnaným rozpočtovým hospodařením významně přispívají k efektivnímu fungování města a jeho rozvoji.

7 Seznam použitých zdrojů

7.1 Odborné publikace a články

BALÍK, Stanislav. 2009. *Komunální politika (obce, aktéři a cíle místní politiky)*. Praha: Grada Publishing, a. s. ISBN 978-80-247-2908-4.

BRŮNA, Miroslav, BUREŠ, Pavel, FEJTEK, Petr, HOLENDÁ, Tomáš, HOLUBOVÁ, Miroslava, HUSÁROVÁ, Katarína, CHRÁSTKOVÁ, Kristina, JALOVECKÁ, Martina, JELÍNKOVÁ, Eliška, KLEIN, Jiří, KOMÁREK, Eduard, KOPKÁŠOVÁ, Marika, KRACÍKOVÁ, Vladimíra, KUŽVART, Ladislav, LEISSOVÁ, Petra, MAJOR, Zdeněk, MAREK, Jiří, CSc., MATULA, Miloš, MENŠÍK, František, NĚMEC, Zdeněk, PALOVČÍKOVÁ, Geraldina, PÁNKOVÁ, Markéta, STEINBACHOVÁ, Štěpánka, SVOBODA, Jaroslav, ŠIMEK, Lubomír, ŠÍMOVÁ, Petra, VANĚČKOVÁ, Milada, VETÝŠKA, Marek, VIDENOV, Nikolaj a VOJTOVÁ, Kateřina. 2005. *Veřejná správa v České republice*, 2. rozš. vyd. Ministerstvo vnitra ČR, Praha

ČERNOHORSKÝ, Jan. 2020. *Finance: od teorie k realitě*. Praha: Grada Publishing, Finance (Grada). ISBN 978-80-271-2215-8.

ČMEJREK, Jaroslav, BUBENÍČEK, Václav a ČOPÍK, Jan. 2010. *Demokracie v lokálním politickém prostoru*. Praha: Grada Publishing, a. s. ISBN 978-80-247-3061-5.

ČMEJREK, Jaroslav a ČOPÍK, Jan. 2016. *Veřejná správa*. České Budějovice: Jihočeská univerzita v Českých Budějovicích, ISBN 978-80-7394-578-7.

ČMEJREK, Jaroslav. 2008. *Obce a regiony jako politický prostor*. Praha: Alfa nakladatelství, s. r. o., str. 36. ISBN 978-80-87197-00-4.

ČMEJREK, Jaroslav a ČOPÍK, Jan. 2009. *Kontinuita a diskontinuita ve vývoji lokální politické reprezentace. Dva přelomy v politickém životě tří municipalit*. *Acta Protozoologica*, roč. 1, č. 3, s. 284–304. ISSN: 0065-1583.

HENDRYCH, Dušan, 2007. *Správní věda: teorie veřejné správy*. 2., dopl. a rozš. vyd. Praha: ASPI. ISBN 978-80-7357-248-8.

JÜPTNER, Petr. 2004. *Komunální koalice a politické modely*. *Politologická revue* č. 2, s. 80–101.

KADERÁBKOVÁ, Jaroslava a PEKOVÁ, Jitka.2012. *Územní samospráva – udržitelný rozvoj a finance*. Praha: Wolters Kluwer ČR, ISBN 978-80-7357-910-4.

KOLEKTIV AUTORŮ.2004. *Úvod do regionálních věd a veřejné správy*. Vysokoškolské učebnice (Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk). ISBN 978-80-7380-086-4.

KOUDELKA, Zdeněk.2007. *Samospráva*. Linde Praha. ISBN 978-80-7201-665-5.

KRUNTORÁDOVÁ, Ilona.2015. *Politické aspekty financování českých měst*. Praha: Karolinum. ISBN978-80-246-2744-1.

MAATYOVÁ, Alena, PAVEL, Jan, OCHRANA, František a kolektiv.2015. *Veřejné finance v teorii a praxi*. Praha: Grada Publishing. ISBN 978-80-247-5561-8.

MACHÁČEK, Jaroslav, TOTH, Petr a WOKOUN, René.2011. *Regionální a municipální ekonomie*. Praha. ISBN 978-80-245-1836-7.

PEKOVÁ, Jitka. *Veřejné finance – úvod do problematiky*. 2008.Praha: ASPI, a.s. ISBN 978-80-7357-358-4.

PEKOVÁ, Jitka., PILNÝ, Jaroslav a JETMAR, Marek.2011. *Veřejný sektor – řízení a financování*. Praha: Wolters Kluwer ČR. ISBN 8073579367.

PEKOVÁ, Jitka, PILNÝ, Jaroslav a JETMAR, Marek.2008. *Veřejná správa a finance veřejného sektoru*. Praha: ASPI, a.s. ISBN 978-80-7357-351-5.

PROVAZNÍKOVÁ, Romana. 2015. *Financování měst, obcí a regionů*. 3. aktualizované a rozšířené vydání, GRADA Publishing, a.s. Praha. ISBN 978-80-247-5608-0.

RYŠAVÝ, Dan A ŠARADÍN, Pavel.2010. Stranici, bezpartijní a nezávislí zastupitelé. Sociologický časopis.

SZAROWSKÁ, Irena, MAJEROVÁ, Ingrid a Jarmila ŠEBESTOVÁ, 2018. Indikátory finanční stability pro potřeby obcí. *Český finanční a účetní časopis*, 13(1), 25-45. ISSN 1802-2200.

ŠARADÍN, Pavel.2004. Neparlamentní subjekty ve volbách do obecních zastupitelstev. Politologický časopis.

VÁVRA, David.2007. Mají politické strany na komunální úrovni v České republice smysl? Středoevropské politické studie.

7.2 Zákony a dokumenty

Ústavní zákon č. 1/1993 Sb., Ústava České republiky

Zákon č. 128/2000 Sb., o obcích (obecní zřízení), v platném znění

Zákon č. 218/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech a o změně některých souvisejících zákonů

Zákon č. 491/2001 Sb., o volbách do zastupitelstev obcí a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších zákonů

7.3 Internetové zdroje

Český statistický úřad [online]. ©2021 [cit. 10.11.2021]. Dostupné z: <https://www.czso.cz/>

Finanční stabilita municipalit. Indikátory hodnotící rozpočtové hospodaření [online].2022 [cit.10.3.2022]. Dostupné z: <https://fsm-msk.cms.opf.slu.cz/index.php/metodika/indikatory-hodnotici-rozpocetove-hospodareni>

Město pro byznys[online].2022[cit. 10.1.2022]. Dostupné z: <https://www.mestoprobyznys.cz>

Město Tábor. Oficiální stránky města Tábor [online].2022 [cit. 10.10.2021]. Dostupné z: <https://www.taborcz.eu/>

Ministerstvo financí České republiky. Monitoring hospodaření územně samosprávných celků[online]. ©2021 [cit. 10.2.2022]. Dostupné z: <https://www.mfcr.cz/cs/verejny-sektor/uzemni-rozpocety/hospodareni-obci/monitoring-hospodareni-uzemnich-samosprav>

Ministerstvo práce a sociálních věcí České republiky [online]. MPSV: ©2022 [cit. 10.2.2022]. Dostupné z: <https://www.mpsv.cz/web/cz/statistiky>

Monitor MF. Územní samospráva [online].2022 [cit. 10.1.2022]. Dostupné z: <https://monitor.statnipokladna.cz/ucetni-jednotka/00253014/prehled?rad=t&obdobi=2112>

ONplan LAB, s. r. o. Demografická analýza a prognóza [online].2021 [cit. 15.1.2022]. Dostupné z: https://taborcz.eu/vismo/dokumenty2.asp?id_org=16470&id=73619&n=demograficka%2Danalyza%2Da%2Dprognóza&p1=65999

Rozpočty města Tábor 2016, 2017, 2018, 2019, 2020 [online].2021 [cit. 10.12.2021]. Dostupné z: <https://www.taborcz.eu/rozpocety-mesta/ds-2586/p1=66392>

Sčítání lidu, domů a bytů 2011 [online]. [cit.9.11.2021]. Dostupné z: <http://www.scitani.cz/>

Statistický lexikon obcí České republiky: zpracoval Český statistický úřad ve spolupráci s Ministerstvem vnitra ČR [online]. 2007. Praha: Český statistický úřad [cit.10.11.2021].

Dostupné z: <https://www.czso.cz/csu/czso/statisticky-lexikon-obci-2013-a8m6eyff20>

Strategický plán rozvoje města Tábor 2021–2032 [online]. 2020[cit. 12.1.2022]. Dostupné z: <https://www.taborcz.eu/strategicky-plan-rozvoje-mesta-tabor-2021-2032/ds-1751>

Tábor 2020, Prohlášení tří politických subjektů o spolupráci [online]. [cit.10.2.2022]. Dostupné z: <https://www.tabor2020.cz/2021/03/31/prohlaseni-tri-politicky-subjektu-o-spolupraci/>

Usnesení z ustavujícího zasedání Zastupitelstva města Tábora [online]. 2006 [cit.10.1.2022]. Dostupné z: <https://www.taborcz.eu/ustavujici-zasedani-zastupitelstva-mesta-tabora-konane-06-11-2006/d-1685/p1=66319>

Usnesení z ustavujícího zasedání Zastupitelstva města Tábora [online]. 2010 [cit.10.1.2022]. Dostupné z: https://www.taborcz.eu/assets/File.ashx?id_org=16470&id_dokumenty=4356

Usnesení z ustavujícího zasedání Zastupitelstva města Tábora [online]. 2014 [cit.10.1.2022]. Dostupné z: <https://www.taborcz.eu/ustavujici-zasedani-zastupitelstva-mesta-tabora-konane-29-10-2018/d-61572/p1=66319>

Usnesení z ustavujícího zasedání Zastupitelstva města Tábora [online]. 2018 [cit.10.1.2022]. Dostupné z: https://www.taborcz.eu/assets/File.ashx?id_org=16470&id_dokumenty=61698

Volby.cz. Český statistický úřad [online]. ©2021 [cit.9.12.2021]. Dostupné z: <http://www.volby.cz/>

Závěrečné účty města Tábor 2016, 2017, 2018, 2019, 2020[online].2021 [cit. 10.12.2021]. Dostupné z: <https://www.taborcz.eu/zaverecne-ucty-mesta/ds-2587/p1=66394>

Príspevky v online časopisech a na webových stránkách

DAŇKOVÁ, Dana, 2021. Nový informační kanál pro občany. *Noviny táborské radnice 2/2021* [online]. 15(3) [cit. 10.1.2022]. Dostupné z: https://www.taborcz.eu/assets/File.ashx?id_org=16470&id_dokumenty=75428

DAŇKOVÁ, Dana, 2021a. Rozpočtové hospodaření Tábora bylo v uplynulých pěti letech dobré. *Noviny táborské radnice 2/2021*[online].15(3) [cit. 10.1.2022]. Dostupné z: <https://www.taborcz.eu/noviny-taborske-radnice/ds-1252>

DAŇKOVÁ, Dana, 2021b. Dluh a úspory města Tábor. *Noviny táborské radnice4/2021*[online] .15(4) [cit. 10.1.2022]. Dostupné z: https://www.taborcz.eu/assets/File.ashx?id_org=16470&id_dokumenty=76617

EBERT, Václav, 2021. Na rozpočet města selským rozumem. *Noviny táborské radnice 10/2021* [online].15(5) [cit. 13.1.2022]. Dostupné z:

https://www.taborcz.eu/assets/File.ashx?id_org=16470&id_dokumenty=79444https://www.taborcz.eu/assets/File.ashx?id_org=16470&id_dokumenty=79444

KLECANDA, Václav, 2019. Shrnutí "vánočního" zastupitelstva, *Piráti Tábor* [online]. [cit. 10.1.2022]. Dostupné z: <https://tabor.pirati.cz/clanky/2019/12/17/shrnuti-vanocniho-zastupitelstva/>

KLECANDA, Václav, 2020. Aktualizace strategického plánu. *Tábor udržitelně* [online]. [cit. 13.1.2022]. Dostupné z: <https://taborudrzitelne.cz/aktualizace-strategickeho-planu/>

MAREDA, Martin a KOLÁŘOVÁ, Libuše, 2021. S Pirátem Martinem Maredou o řešení dluhů, kontrole moci i jeho práci mezi drogově závislými, *JCTED.CZ* [online]. 22.1.2021 [cit. 10.1.2022]. Dostupné z: <https://www.jcted.cz/s-piratem-martinem-maredou-o-reseni-dluhu-kontrole-moci-i-jeho-praci-mezi-drogove-zavislymi/>

PAVLÍK, Štěpán, 2022. Starosta Tábora Štěpán Pavlík: Trable jdou překonat snáz, když má člověk motivační pohon, myšlenkový cíl, *Noviny táborské radnice 1/2022* [online]. 15(1) [cit. 10.1.2022]. Dostupné z: https://www.taborcz.eu/assets/File.ashx?id_org=16470&id_dokumenty=80835

ŠATROVÁ, Alena, 2010. Duel táborské ODS s T2020. *Táborský deník* [online]. 3.6.2010 [cit. 10.1.2022]. Dostupné z: https://taborsky.denik.cz/zpravy_region/duel-taborske-ods-s-t20100603.html

TUHÁČEK, Miloš, 2020. Co není tajné, je veřejné! *Noviny táborské radnice 3/2020* [online]. 15(5) [cit. 10.1.2022]. Dostupné z: https://www.taborcz.eu/assets/File.ashx?id_org=16470&id_dokumenty=75148

8 Seznam obrázků, tabulek, grafů a zkratk

8.1 Seznam obrázků

Obrázek 1 Administrativní členění města Tábor	38
Obrázek 2 Rozložení mandátů v ZM Tábor 2002-2018	83

8.2 Seznam tabulek

Tabulka 1 Vývoj počtu obyvatel v letech 1869–2011 v Táboře	40
Tabulka 2 Bilance obyvatelstva Tábora mezi lety 2011 a 2020	41
Tabulka 3 Obyvatelstvo dle pohlaví a věku	42
Tabulka 4 Obyvatelstvo podle nejvyššího dosaženého vzdělání	43
Tabulka 5 Ekonomické subjekty v Táboře k 31.12.2020	44
Tabulka 6 Nezaměstnanost a ekonomická aktivita	46
Tabulka 7 Dojíždka za prací a do škol dle SLDB 2011	47
Tabulka 8 Zařízení v sociální oblasti k 31.12.2020	50
Tabulka 9 Schválený rozpočet města v letech 2016–2020 v tis. Kč	55
Tabulka 10 Skutečné plnění rozpočtu města v letech 2016–2020 v tis. Kč	55
Tabulka 11 Příjmy města 2016-2020 v tis. Kč	57
Tabulka 12 Příjmy města Tábor dle druhového rozdělení 2016–2020 v tis. Kč	58
Tabulka 13 Daňové příjmy Tábor 2016–2020 v tis. Kč	59
Tabulka 14 Druhy a výše místních poplatků v Táboře v roce 2020	61
Tabulka 15 Výdaje města Tábor dle ekonomického třídění 2016-2020 v tis. Kč	63
Tabulka 16 Podíl kapitálových výdajů na celkových výdajích v letech 2016-2022	65
Tabulka 17 Podíl investičních dotací na kapitálových výdajích v letech 2016–2020	65
Tabulka 18 Vybrané ukazatele SIMU 2016-2020	67
Tabulka 19 Indikátory rozpočtového hospodaření	68
Tabulka 20 Komparace volební účasti v % v Táboře 2002-2018	71
Tabulka 21 Komparace průměrných hodnot volební účasti v Táboře a v ČR	72
Tabulka 22 Poměr kandidátů a průměrný věk v Táboře 2002-2018	74
Tabulka 23 Výsledky komunálních voleb 2002	75
Tabulka 24 Výsledky komunálních voleb 2006	77
Tabulka 25 Výsledky komunálních voleb 2010	78
Tabulka 26 Výsledky komunálních voleb 2014	80
Tabulka 27 Výsledky komunálních voleb 2018	81
Tabulka 28 Počet zastupitelů a jejich struktura	83
Tabulka 29 Četnost zvolení zastupitelů 2002-2018	84
Tabulka 30 Výsledky voleb do obecního zastupitelstva v Táboře v %	84

8.3 Seznam grafů

Graf 1 Vývoj počtu obyvatel 1869–2011 v Táboře	40
Graf 2 Ekonomická základna města Tábor dle odvětví k 31.12.2020	44
Graf 3 Vývoj míry nezaměstnanosti ve městě Tábor a v ČR 2016–2020	46
Graf 4 Meziroční vývoj rozpočtu města Tábor	56

Graf 5 Příjmy města Tábor 2016-2020	57
Graf 6 Příjmy města Tábor dle druhového třídění 2016–2020	58
Graf 7 Přijaté dotace 2016-2020 v tis. Kč	62
Graf 8 Výdaje města Tábor v období 2016-2020	63
Graf 9 Výdaje města Tábor dle odvětví 2016-2020	66
Graf 10 Volební účast v komunálních volbách v Táboře a v ČR 2002-2018.....	70
Graf 11 Komparace volební účasti v Táboře 2002-2018.....	71
Graf 12 Komparace průměrných hodnot volební účasti v Táboře a v ČR	73
Graf 13 Zastupitelé dle politické příslušnosti v % v letech 2002-2018.....	82

8.4 Seznam použitých zkratk

abs.	absolutně
apod.	a podobně
a.s.	akciová společnost
cca	přibližně
BEZP	bez politické příslušnosti
č.	číslo
čp.	číslo popisné
ČR	Česká republika
ha	hektar
Kč	Koruna česká
mld.	miliarda
např.	například
NK	nezávislí kandidáti
s.	strana
Sb.	Sbírka zákonů
SLDB 2011	Sčítání lidu, domů a bytů 2011
SNK	Sdružení nezávislých kandidátů
s.r.o.	společnost s ručením omezeným
tis.	tisíc
tzn.	to znamená
tzv.	takzvaný
VHP	výherní hrací přístroje
ŽP	životní prostředí
v.o.s.	veřejná obchodní společnost
ODS	Občanská demokratická strana
ČSSD	Česká strana sociálně demokratická
KSČM	Komunistická strana Čech a Moravy
KDU – ČSL	Křesťanská demokratická unie – Česká strana lidová
SIMU	soustava informativních a monitorujících ukazatelů
ZM	zastupitelstvo města

Přílohy

Příloha 1 Geografická mapa správního obvodu ORP Tábor	100
Příloha 2 Složení zastupitelstva města Tábor 2002,2006,2010	101
Příloha 3 Složení zastupitelstva města Tábor 2014,2018	102
Příloha 4 SIMU 2016-2020.....	103
Příloha 5 Seznam otázek pro odbor financí Městského úřadu v Táboře	104
Příloha 6 Hodnotící škály pro indikátory rozpočtového hospodaření	105

Příloha 1 Geografická mapa správního obvodu ORP Tábor

SO ORP Tábor

obecně-geografická mapa
územní struktura k 1. 1. 2016

počet obyvatel obce

- do 499
- 500–999
- 1 000–1 999
- 2 000–4 999
- 5 000–9 999
- 20 000–49 999

+ významný výškový bod

✈ letiště

⚓ železniční stanice

— železniční trať

druh silnice

- dálnice
- silnice I. třídy
- silnice II. třídy
- silnice III. třídy

— významný vodní tok

— vodní plocha

— lesy

©AroČR, ARCDATA PRAHA, ZÚ, ČSÚ, 2016

Zdroj: ČSÚ (2021)

Příloha 2 Složení zastupitelstva města Tábor 2002,2006,2010

Zastupitelé 2002	NS	PP	Zastupitelé 2006	NS	PP	Zastupitelé 2010	NS	PP
Příjmení, jméno			Příjmení jméno			Příjmení jméno		
Šedivý Ladislav	KSČM	KSČM	Rybářová Marie MUDr.	SZ	BEZPP	Vošta Petr MUDr.	ČSSD	BEZPP
Hořejší Zdeňka	KSČM	KSČM	Petrová Michaela Ing.	SZ	SZ	Babor Jan Ing.	ČSSD	ČSSD
Dobiaš Tibor RSDr.	KSČM	KSČM	Randová Hana Ing.	ODS	ODS	Nývlt Emil Mgr.	ČSSD	ČSSD
Bednář Bohumil	KSČM	BEZPP	Zvěřina Jaroslav doc. MUDr. CSc.	ODS	ODS	Bastlová Olga Ing.	ČSSD	ČSSD
Fišer Jiří, Ing.	T2002	T2002	Karlovská Dáša MUDr.	ODS	ODS	Smetana Miroslav	ČSSD	ČSSD
Slabý Marek MUDr.	T2002	BEZPP	Dědič František Ing.	ODS	ODS	Gucko Aleš	ČSSD	ČSSD
Korbel František Mgr.	T2002	T2002	Bartáček Jiří	ODS	ODS	Petrová Michaela Ing.	SZ	SZ
Pečmanová Zuzana Mgr.	T2002	T2002	Žirovnická Simona	ODS	ODS	Smrčka Jakub Mgr. Th.D.	SOS	BEZPP
Tuháček Miloš Mgr.	T2002	SZ	Němec Jaroslav Mgr.	ODS	ODS	Randová Hana Ing.	ODS	ODS
Bláhová Kateřina Mgr.	T2002	T2002	Prášek Zdeněk	ODS	ODS	Zvěřina Jaroslav doc. MUDr. CSc.	ODS	ODS
Dědič František Ing.	ODS	ODS	Tenkl Miroslav JUDr.	ODS	ODS	Tenkl Miroslav JUDr.	ODS	ODS
Zvěřina Jaroslav, Doc. MUDr. CSc.	ODS	ODS	Vošta Petr MUDr.	ČSSD	BEZPP	Žirovnická Simona Bc.	ODS	ODS
Karlovská Dáša MUDr.	ODS	ODS	Babor Jan Ing.	ČSSD	ČSSD	Dědič František Ing.	ODS	ODS
Hubička Jan Ing. Arch	ODS	ODS	Suchánek Ladislav Ing.	ČSSD	BEZPP	Ravandi Irena DiS.	ODS	ODS
Prášek Zdeněk	ODS	ODS	Nývlt Emil Mgr.	ČSSD	ČSSD	Šedivý Ladislav	KSČM	KSČM
Tenkl Miroslav JUDr.	ODS	ODS	Bastlová Olga Ing.	ČSSD	ČSSD	Ebert Václav	KSČM	KSČM
Bartáček Jiří	ODS	ODS	Fišer Jiří Ing.	T2020	T2020	Škrdletová Hana	KSČM	BEZPP
Babor Jan, Ing.	ČSSD	ČSSD	Slabý Marek MUDr.	T2020	BEZPP	Novotná Růžena	KSČM	KSČM
Vošta Petr, MUDr.	ČSSD	BEZPP	Pečmanová Zuzana Mgr.	T2020	T2020	Krůček Petr Ing.	TOP 09	TOP 09
Nývlt Emil, Mgr.	ČSSD	ČSSD	Kacerovský Radoslav DiS.	T2020	BEZPP	Horejsková Lenka Ing.	TOP 09	BEZPP
Kopecký Jaroslav, MUDr.	ČSSD	ČSSD	Jirovský Martin Ing. Arch. Ph.D.	T2020	T2020	Stach Jan Ing. Arch.	TOP 09	BEZPP
Gucko Aleš	ČSSD	ČSSD	Korbel František Mgr. Ph.D.	T2020	T2020	Slabý Marek MUDr.	T2020	BEZPP
Stano Tibor, Mgr.	NK	BEZPP	Vaniček Jiří doc. RNDr. CSc.	T2020	BEZPP	Kacerovský Radoslav Bc. DiS.	T2020	BEZPP
Rybářová Marie, MUDr.	US-DEU	US-DEU	Šedivý Ladislav	KSČM	KSČM	Pečmanová Zuzana Mgr.	T2020	T2020
Vaniček Jiří, Rndr. CSc.	US-DEU	BEZPP	Ebert Václav	KSČM	KSČM	Fišer Jiří Ing.	T2020	T2020
Borská Jana, JUDr.	1.SNK	BEZPP	Novotná Růžena	KSČM	KSČM	Korbel František Mgr. Ph.D.	T2020	T2020
Daňhel Karel, Mgr.	1.SNK	BEZPP	Dobiaš Tibor RSDr.	KSČM	KSČM	Kasl Milan MUDr.	T2020	BEZPP

Zdroj: vlastní zpracování, ČSÚ (2022)

Příloha 3 Složení zastupitelstva města Tábor 2014,2018

Zastupitelé 2014	NS	PP	Zastupitelé 2018	NS	PP
Příjmení jméno			Příjmení jméno		
Petrová Michaela Ing.	Zelení	Zelení	Petrová Michaela Ing.	Zelení	Zelení
Smrčka Jakub Mgr. Th.D.	Zelení	BEZPP	Smrčka Jakub Mgr. Th.D.	NK	BEZPP
Štrinc Lukáš MUDr.	Zelení	BEZPP	Novák Karel Mgr.	Zelení	Zelení
Slabý Marek MUDr.	T2020	BEZPP	Bastlová Olga Ing.	ČSSD	ČSSD
Fišer Jiří Ing.	T2020	T2020	Randová Hana Ing.	NK	BEZPP
Kacerovský Radoslav Bc.	T2020	T2020	Novotná Helena PhDr. Ph.D.	NK	BEZPP
Kasl Milan MUDr.	T2020	BEZPP	Basík Milan Ing.	NK	BEZPP
Korbel František Mgr. Ph.D.	T2020	T2020	Ebert Václav	KSČM	KSČM
Bláhová Kateřina Mgr.	T2020	T2020	Šedivý Ladislav	KSČM	KSČM
Havránek Petr Ing.	T2020	T2020	Dědič František Ing.	ODS	ODS
Pavlík Štěpán Ing.	T2020	T2020	Ravandi Irena Bc. DiS.	ODS	ODS
Bastlová Olga Ing.	ČSSD	ČSSD	Klecanda Václav Mgr.	Piráti	Piráti
Stano Tibor Mgr.	ČSSD	ČSSD	Tuháček Miloš JUDr.	Piráti	BEZPP
Babor Jan Ing.	ČSSD	ČSSD	Příbramský Jan DiS.	Piráti	Piráti
Kuchař Ladislav MUDr.	ČSSD	BEZPP	Mareda Martin Mgr.	Piráti	Piráti
Horejšková Lenka Ing.	TOP 09	TOP 09	Slabý Marek MUDr. MBA	T2020	BEZPP
Novotný Ladislav JUDr.	TOP 09	TOP 09	Fišer Jiří Ing.	T2020	T2020
Ebert Václav	KSČM	KSČM	Korbel František Mgr. Ph.D.	T2020	T2020
Šedivý Ladislav	KSČM	KSČM	Pavlík Štěpán Ing.	T2020	T2020
Škrdletová Hana	KSČM	BEZPP	Kacerovský Radoslav Bc. DiS.	T2020	T2020
Novotná Růžena	KSČM	KSČM	Havránek Petr Ing.	T2020	T2020
Dědič František Ing.	ODS	ODS	Heršálková Alena PaedDr.	ANO	BEZPP
Drda Jaroslav Bc.	ODS	ODS	Maxová Radka Ing.	ANO	ANO
Heršálková Alena PaedDr.	ANO	BEZPP	Šicnerová Soňa Ing.	ANO	BEZPP
Maxová Radka Ing.	ANO	ANO	Ryba Miroslav Bc.	ANO	ANO
Kadilák Štěpán	ANO	BEZPP	Tenkl Miroslav JUDr.	ANO	BEZPP
Novák Petr	ANO	ANO	Breda Milan	ANO	ANO

Zdroj: vlastní zpracování, ČSÚ (2022)

Příloha 4 SIMU 2016-2020

Informativní ukazatele	2016	2017	2018	2019	2020
Počet obyvatel	34 641	34 482	34 467	34 456	34 277
Příjem celkem (po konsolidaci)	874 375,45 tis. Kč	887 333,80 tis. Kč	938 941,68 tis. Kč	1 002 798,65 tis. Kč	995 176,24 tis. Kč
Úroky	1 519,36 tis. Kč	1 162,40 tis. Kč	1 297,42 tis. Kč	1 237,34 tis. Kč	821,01 tis. Kč
Uhrazené splátky dl. a půjč. prostř. VZ	24 468,62 tis. Kč	24 240,88 tis. Kč	24 933,05 tis. Kč	19 621,38 tis. Kč	12 233,29 tis. Kč
Dluhová služba celkem	25 987,97 tis. Kč	25 403,28 tis. Kč	26 230,47 tis. Kč	20 858,72 tis. Kč	13 054,31 tis. Kč
Ukazatel dluhové služby (v %)	2,97 %	2,86 %	2,79 %	2,08 %	1,31 %
Průměr příjmů za poslední 4 roky	8 560 976,81 tis. Kč	922 533,32 tis. Kč	887 932,95 tis. Kč	925 862,40 tis. Kč	956 062,59 tis. Kč
Zadluženost	825 246,63 tis. Kč	93 213,21 tis. Kč	68 280,16 tis. Kč	48 658,78 tis. Kč	95 410,56 tis. Kč
Aktiva celkem	173 824,93 tis. Kč	7 426 976,15 tis. Kč	7 618 663,49 tis. Kč	7 638 034,35 tis. Kč	7 912 715,09 tis. Kč
Cizí zdroje	117 454,09 tis. Kč	270 544,36 tis. Kč	375 663,49 tis. Kč	267 881,55 tis. Kč	365 682,20 tis. Kč
Oběžná aktiva	0,00 tis. Kč	725 187,19 tis. Kč	658 029,55 tis. Kč	685 089,80 tis. Kč	732 322,70 tis. Kč
Krátkodobé závazky	117 454,09 tis. Kč	174 366,15 tis. Kč	302 817,98 tis. Kč	218 026,52 tis. Kč	259 015,83 tis. Kč
Stav na bankovních účtech	14,23 %	215 611,71 tis. Kč	96 681,85 tis. Kč	170 416,03 tis. Kč	140 921,51 tis. Kč
Stav na bankovních účtech zřízených PO	409 938,66 tis. Kč	49 890,64 tis. Kč	50 667,83 tis. Kč	65 838,24 tis. Kč	69 076,71 tis. Kč
Zadluženost zřízených PO	1 208 146,69 tis. Kč	0,00 tis. Kč	0,00 tis. Kč	0,00 tis. Kč	0,00 tis. Kč
Monitorující ukazatele					
Pravidlo rozpočtové odpovědnosti (v %)	*	10,10 %	7,69 %	5,26 %	9,98 %
Podíl cizích zdrojů k celkovým aktivům (v %)	9,64 %	3,64 %	4,93 %	3,51 %	4,62 %
Celková likvidita	5,18	4,16	2,17	3,14	2,83

Zdroj: vlastní zpracování, MF (2022)

Příloha 5 Seznam otázek pro odbor financí Městského úřadu v Táboře

- Jak v Táboře probíhá rozpočtový proces?
- Jaké dokumenty jsou východiskem pro sestavení rozpočtu?
- Vyskytují se neshody v zastupitelstvu při schvalování rozpočtu?
- Jaké příjmy představují největší část příjmů?
- Jaké místní poplatky jsou ve městě zavedeny?
- Je město zadlužené, plánuje město Tábor žádat o další úvěry?
- Jaké velké jsou úspory města? Zhodnocuje město volné finanční prostředky?
- Jakým kontrolám hospodaření města podléhá?
- Jak probíhá kontrola průběžná kontrola hospodaření?
- Jaké největší investice byly ve městě uskutečněny v období 2016–2020, o jak velké investice se jednalo a z čeho byly financovány?
- Jaké investice město plánuje v příštích letech?
- Jaké dotace město využívá?
- Kde se mohou občané Tábora dozvědět informace o hospodaření města?

Zdroj: vlastní zpracování

Příloha 6 Hodnotící škály pro indikátory rozpočtového hospodaření

Rozpočtové saldo (RS)

$RS \geq 0$ – Rozpočtové hospodaření v daném roce lze považovat za vyhovující.

$RS < 0$ a výše deficitu je nižší než zůstatky na bankovních účtech municipality (krátkodobý finanční majetek) – Rozpočtové hospodaření lze považovat za uspokojivé, doporučena je větší ostražitost při sestavování rozpočtu a hospodaření v příštích letech.

$RS < 0$ a výše deficitu je vyšší než součet zůstatků na bankovních účtech a dlouhodobé termínované vklady municipality. Rozpočtové hospodaření lze považovat za neuspokojivé. Nastalou situaci je nutné řešit úvěrem. Je nezbytné věnovat velkou pozornost přiměřenosti zadlužení obce.

Podíl salda běžného rozpočtu na běžných příjmech (SBR)

$SBR \geq 25$ – Rozpočtové hospodaření lze považovat za vyhovující. Běžné výdaje v daném roce jsou kryty běžnými příjmy, a to s přiměřenou rezervou.

$25 > SBR \geq 0$ – Rozpočtové hospodaření lze považovat za uspokojivé, doporučena je větší ostražitost v příštích letech v oblasti případného dalšího růstu běžných výdajů.

$SBR < 0$ – Rozpočtové hospodaření v daném roce lze považovat za neuspokojivé, je nutné situaci urychleně řešit hledáním úspor v oblasti běžných výdajů.

Celkové konsolidované výdaje na běžných příjmech (KVBP)

$KVBP \leq 1$ – Municipality není závislá na investičních transferech a kapitálových příjmech.

$1,2 > KVBP \geq 1$ - Municipality je mírně závislá na investičních transferech a kapitálových příjmech.

$KVBP > 1,2$ – Municipality je výrazně závislá na investičních transferech a kapitálových příjmech. Pokud tato skutečnost není způsobena realizací významné investiční akce financované prostřednictvím investičních transferů, představuje tato skutečnost významné riziko pro dlouhodobé stabilní financování municipality.

Přijaté transfery na kapitálových výdajích (TRKV) – hodnotící škála

$TRKV \leq 40$ – Municipality je mírně závislá v případě realizovaných investic na přijatých transferech.

$80 > TRKV \geq 40$ - Municipality je středně závislá v případě realizovaných investic na přijatých transferech.

$TRKV \geq 80$ – Municipality je vysoce závislá v případě realizovaných investic na přijatých transferech.

Podíl vlastních příjmů na celkových příjmech (VPCP) – hodnotící škála

VPCP \geq 90 – Municipalita je vysoce nezávislá na transferových příjmech.

90 > VPCP \geq 80 - Municipalita je mírně závislá na transferových příjmech.

VPCP < 80 – Municipalita je výrazně závislá na transferových příjmech. Za předpokladu, že obec nerealizuje přebytkové hospodaření či z transferů nerealizuje investiční akci, lze tuto skutečnost považovat z hlediska dlouhodobé finanční stability obce za rizikovou záležitost.

Zdroj: vlastní zpracování, Finanční stabilita municipalit (2022)